

**T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**BİREYLERİN FLÖRT ŞİDDETİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİNİN
YORUMLAYICI FENOMENOLOJİK ANALİZ İLE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilanur ZONTUL

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

HAZİRAN 2022

**T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**BİREYLERİN FLÖRT ŞİDDETİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİNİN
YORUMLAYICI FENOMENOLOJİK ANALİZ İLE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Dilanur ZONTUL
(191287026)**

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep MAÇKALI

HAZİRAN 2022

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz, Klinik Psikoloji Tezli Lisans Programı 191287026 numaralı öğrencisi Dilanur ZONTUL'ın “Bireylerin Flört Şiddetine İlişkin Deneyimlerinin Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz İle İncelenmesi” adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulu tarafından 04.07.2022 tarihinde oluşturulan jüri tarafından *Oy birliği* ile Yüksek Lisans tezi olarak *Kabul* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

Tez Savunma Tarihi: 04/07/2022

- 1) **Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Zeynep MAÇKALI
- 2) **Jüri Üyesi:** Dr. Öğr. Üyesi Nurgül YAVUZER
- 3) **Jüri Üyesi:** Dr. Öğr. Üyesi Pınar ARSLANTÜRK

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Bireylerin Flört Şiddetine İlişkin Deneyimlerinin Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz ile İncelenmesi” adlı çalışmanın, akademik kurallara ve bilimsel ahlak ilkelerine bağlı kalınarak sunulduğunu, kurallar ve ilkeler çerçevesinde çalışmamda bana ait olmayan tüm düşünce ve verilerin anılarak ve kaynakçada atıf yapılarak yararlanıldığını onurumla beyan ederim. onurumla beyan ederim (20/06/2022).

Dilanur ZONTUL

ÖNSÖZ

Öncelikle lisans hayatım boyunca gelişimime katkı sağlayan ve büyümeme yardımcı olan, beni “Flört Şiddeti” kavramıyla tanıştıran, idolüm olarak gördüğüm değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Duygu Buğa’ya; bana akademik araştırma yapmayı öğreten ve yüksek lisans yapma kararımı olumlu yönde etkileyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Gizem Cesur Soysal’a tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Yüksek lisans sürecimde klinik psikolojiye dair edindiğim bilgiler ve katkılar için üzerimde emeği olan tüm hocalarıma tüm samimiyetimle teşekkür ederim. Süpervizyon sürecimde beni psikoterapi odasına hazırlayan kıymetli süpervizör hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Pervin Sevda Bıkmaz’a ve Doç. Dr. Yeşim Can’a teşekkür ederim.

Bu çalışmada tüm yoğunluğuna rağmen tüm gücüyle bana destek olan ve yoluma ışık tutan aynı zamanda yüksek lisans sürecinde beni sanat terapisiyle tanıştıran sevgili ve değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Maçkalı’ya; tez jürimde yer almayı kabul eden hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Nurgül Yavuzer’e ve Dr. Öğr. Üyesi Pınar Arslantürk’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Nitel araştırmalar konusunda bana sonsuz destek sağlayan ve analiz sürecinde gece gündüz her soruma yanıt veren değerli Aslı Alkan Emirdağ’a ve flört şiddeti çalışmaları konusunda değerli çalışmaları olan ve bana analiz sürecinde geri bildirimde bulunan Dr. Öğr. Üyesi Anıl Özge Üstünel’e çok teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında yanımda olan ve bana güvenen, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen tüm aile bireylerime yürekten teşekkür ederim.

Klinik psikolog olma yolunda ilk adımlarımı atarken yüksek lisans başvuru dönemlerinde sürekli yanımda olan kıymetli dostum Uzm. Klinik Psk. Sedef Kılıç’a çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans sürecinde birlikte gülüp eğlendiğimiz ve tez yazarken birbirimizin başının etini yediğimiz yanımda olan değerli sınıf arkadaşlarım Uzm. Klinik. Psk. Şule Akbaş’a, Uzm. Klinik Psk. Tuğba Metin’e, Uzm. Klinik Psk. Bengi Küçük’e ve Uzm. Klinik Psk. Nur Gizem Tuna’ya çok teşekkür ederim. Hayatım boyunca her anımda yanımda olan ve üzerimde emeği geçen kıymetli dostlarıma çok teşekkür ederim.

Son olarak araştırmama gönüllü olarak katılan ve bu tezin ortaya çıkmasını sağlayan değerli katılımcılara tüm samimiyetimle teşekkür ederim.

Bu tezi, flört şiddetinden doğan cinayet sonucu hayatını kaybeden başta değerli meslektaşım Psk. Arife Nur Sarıoğlu ve daha nicelerinin anısına armağan ediyorum.

Haziran 2022

Dilanur ZONTUL

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vii
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	ix
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1 Problemin Tespiti ve Önemi	1
1.2 Araştırmanın Amacı	2
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	4
2.1 Şiddet.....	4
2.2 Şiddet Türleri	5
2.2.1 Kendine Yönelik Şiddet	5
2.2.2 Kişilerarası Şiddet	6
2.2.3 Kolektif Şiddet	6
2.3 Flört Şiddeti.....	6
2.4 Flört Şiddeti Türleri.....	7
2.4.1 Fiziksel Flört Şiddeti	8
2.4.2 Psikolojik (Duygusal) Flört Şiddeti	8
2.4.2.1 Ghosting (Hayaletleme)	9
2.4.2.2 Gaslighting (Manipülasyon).....	10
2.4.2.3 Mansplaining (Erbilmişlik)	11
2.4.2.4 Love-Bombing (Aşk Bombardımanı)	12
2.4.3 Cinsel Flört Şiddeti	13
2.4.4 Toplumsal Cinsiyet Temelli Flört Şiddeti.....	14
2.4.5 Sosyal Flört Şiddeti.....	14
2.4.6 Ekonomik Flört Şiddeti	15
2.4.7 Dijital (Sanal) Flört Şiddeti.....	15
2.4.8 Israrlı Takip ve Taciz (Stalking)	16
2.5 Flört Şiddeti Risk ve Koruyucu Faktörleri.....	16
2.6 Flört Şiddetine İlişkin Kuramlar	19
2.6.1 Psikanalitik Kuram.....	19
2.6.2 Sosyal Öğrenme Kuramı	20
2.6.3 Güç Kuramı.....	21
2.6.4 Feminist Kuram.....	21
2.6.5 Çatışma Kuramı	22
2.6.6 Durumsal Model	23
2.6.7 Kaynak Kuramı	23
2.6.8 Bağlanma Kuramı	24
2.7 Flört Şiddetinin Etkileri ve Sonuçları	24
2.8 Flört Şiddeti ile İlgili Araştırmalar.....	25

2.8.1 Flört Şiddeti ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	26
2.8.2. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	29
3. YÖNTEM.....	32
3.1 Araştırma Modeli	32
3.1.1. Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz.....	32
3.2 Katılımcılar	33
3.3 Veri Toplama Araçları	34
3.3.1 Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	34
3.3.2 Demografik Bilgi Formu.....	34
3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları	34
3.4 İşlem.....	35
3.4.1 Verilerin Analizi	35
3.5 Geçerlik-Güvenirlilik Çalışmaları.....	36
3.6 Araştırmacının Kendi Sürecini Değerlendirmesi	38
4. BULGULAR	40
4.1. Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Yönelik Bulgular	43
4.1.1 Flört Şiddetine Maruz Kalma Kategorisine Ait Bulgular	43
4.1.2 Flört Şiddeti Uygulama Kategorisine Ait Bulgular	47
4.1.3 Flört Şiddetinin Ortaya Çıkma Nedenleri Kategorisine Ait Bulgular.....	49
4.2 Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Yönelik Bulgular.....	53
4.2.1 Flört Şiddetine Yönelik Anlık Tepkiler Kategorisine Ait Bulgular.....	53
4.2.1.1 Davranışsal Tepkiler Alt Kategorisine Ait Bulgular.....	53
4.2.1.1 Duygusal Tepkiler Alt Kategorisine Ait Bulgular	56
4.2.2 Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler Kategorisine Ait Bulgular	59
4.3 Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Yönelik Bulgular.....	61
4.4 Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Yönelik Bulgular	65
4.4.1 Şiddete Maruz Kalınmasına Rağmen İlişkiyi Sürdürme Sebepleri Kategorisine Ait Bulgular	66
4.4.2 Aile ve Çevresel Tutum Kategorisine Ait Bulgular.....	67
4.4.3 Şiddet Gerçekleşen İlişkinin Devamlılığı Hakkında Görüşler Kategorisine Ait Bulgular.....	69
5. TARTIŞMA	75
5.1 Araştırmanın Sınırlılıkları ve Öneriler	82
5.2 Sonuç.....	83
KAYNAKLAR	84
EKLER.....	94
ÖZGEÇMİŞ.....	98

KISALTMALAR

Ed	: Editör
K	: Katılımcı
LGBTİQ+	: Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Trans, İnterseks, Queer +
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TOG	: Toplum Gönüllüleri Vakfı
Vd	: Ve diğerleri
WHO	: World Health Organization
YFA	: Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 4.1: Katılımcı Profili	40
Tablo 4.2: Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu.....	52
Tablo 4.3: Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu.....	61
Tablo 4.4: Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu	65
Tablo 4.5: Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu	71
Tablo 4.6: Cinsiyete Göre Katılımcıların İfade Yoğunlukları	72

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1: Bireylerin Flört Şiddetine İlişkin Deneyimlerinin İncelenmesine Ait Kavram Haritası	42
Şekil 4.2: Flört Şiddeti Türlerine Yönelik Görüşler ve Tanımlamalar	42
Şekil 4.3: Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli	43
Şekil 4.4: Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli	53
Şekil 4.5: Davranışsal Tepkiler.....	54
Şekil 4.6: Duygusal Tepkiler	56
Şekil 4.7: Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler	59
Şekil 4.8: Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Ait Kod Alt kod Modeli	62
Şekil 4.9: Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli	65
Şekil 4.10: Kod Haritası	73
Şekil 4.11: Kod Bulutu	74

BİREYLERİN FLÖRT ŞİDDETİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİNİN YORUMLAYICI FENOMENOLOJİK ANALİZ İLE İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, bireylerin romantik ilişki içerisinde yaşadıkları flört şiddetine ilişkin deneyimlerinin yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile incelenmesidir. Bu araştırma tematik analiz yöntemi ile yapılmış nitel bir çalışmadır. Araştırmaya amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu ve benzeşik örnekleme yöntemi ile belirlenen, yaşları 24-32 arasında değişen, Türkiye’de yaşayan, evli olmayan, ilişkisi olan ve/veya hayatının herhangi bir zaman diliminde romantik ilişki deneyimine sahip olan, heteroseksüel 5 erkek 5 kadın katılımcı dahil olmuştur. Her bir katılımcı ile bireysel bir şekilde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler katılımcıların izni dahilinde ses kaydına alınmış olup daha sonra araştırmacı tarafından yazıya dökülerek deşifresi elde edilmiştir. Verilerin analizinde MAXQDA 2020 programı kullanılarak hem tündengelimine hem tündenvarıma dayalı analiz yapılmıştır. Araştırmanın nitel bulgularına bakıldığında, 4 tema, 8 kategori ve 25 kod elde edilmiştir. Ortaya çıkan temalar, “Flört Şiddeti Deneyimi”, “Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler”, “Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi ve “Flört Şiddetine Rağmen İlişki” şeklindedir. Araştırmanın bulguları, alan yazın tarafından desteklenmektedir. Mevcut araştırmanın flört şiddeti deneyimleri konusunda Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz (YFA) ile ilk kez yapılan nitel bir çalışma olduğu ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Flört şiddeti, deneyim, nitel araştırma, tematik analiz, yorumlayıcı fenomenolojik analiz*

INVESTIGATION OF INDIVIDUALS' EXPERIENCES ON DATING VIOLENCE WITH INTERPRETIVE PHENOMENOLOGICAL ANALYSIS

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the experiences of individuals regarding dating violence in a romantic relationship in terms of interpretive phenomenological analysis. This research is a qualitative study conducted with thematic analysis method. The study included 5 heterosexual male and 5 female participants, aged 24-32, living in Turkey, unmarried, in a relationship and/or having a romantic relationship experience at any time in their life, determined by snowball and homogeneous sampling method, which is one of the purposeful sampling methods for research. In-depth interviews were conducted with each participant individually using a semi-structured interview form. The interviews were audio-recorded with the permission of the participants, and then transcribed by the researcher and deciphered. Both deductive and deductive analysis were performed using the MAXQDA 2020 program. Looking at the qualitative findings of the research, 4 themes, 8 categories and 25 codes were obtained. The themes that emerged are "Experience of Dating Violence", "Reactions to the Exposure to Dating Violence", "The Effect of Dating Violence on the Life of the Person and "Relationship Despite Dating Violence". The findings of the research are supported by the literature. It is thought that the present study is the first qualitative study with Interpretive Phenomenological Analysis on dating violence experiences and will contribute to the literature.

Keywords: *Dating violence, experience, qualitative research, thematic analysis, interpretive phenomenological analysis*

1. GİRİŞ

1.1 Problemin Tespiti ve Önemi

Şiddet, dünya üzerinde yer alan tüm insanlar için evrensel bir sorun haline gelen ve gün geçtikçe artan bir davranış biçimidir. Farklı formlarda gerçekleştiği görülmektedir. Bu formlardan biri olan flört şiddeti, kişiler arası şiddet türlerinden birisidir ve partnerlerin birbirine uyguladığı fiziksel, cinsel veya sözel saldırı, tehdit veya gizli takip olarak tanımlanmaktadır (Özdere ve Kürtül, 2018). Müdahalenin ve çalışılmasının zor olduğu bir şiddet türü olarak nitelendirilmekte ve aile içi şiddet olgusunda olduğu gibi, kişilerin bilinmesini tercih etmedikleri için yardım almaktan sakınarak kendi kendine çözmeye çalıştıkları bir şiddet türü olarak açıklanmaktadır (Baldan ve Avşar, 2017).

Flört şiddeti fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddet, toplumsal cinsiyet temelli şiddet, ekonomik şiddet, sosyal şiddet, dijital şiddet ve ısrarlı takip ve taciz olarak farklı şekillerde görülebilmektedir. Genellikle gizli tutulan, araya başkalarının sokulmadığı, partnerlerin kendi kişisel alanlarında yaşadığı ve partnerlerin kendi içlerinde çözüm aramayı tercih ettikleri bir şiddet biçimi (Aslan vd, 2008) olsa da flört şiddeti günümüzde oldukça yaygın bir olgu özelliği göstermektedir. Nitekim 2021 yılında yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, kadınların %15 ila %71'inin hayatları boyunca yakın partnerleri tarafından şiddete uğradıkları bildirilmektedir (Bailey, 2021).

Yine 2021 yılında, Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerinde yürütülen bir araştırma sonucunda kadınlarda psikolojik şiddet %85,3, fiziksel şiddet %26,9 ve cinsel şiddet %17,4 olarak bulunmuştur. Flört şiddetinin oldukça yaygın olduğu ve psikolojik şiddetin en yaygın flört şiddeti türü olduğu tespit edilmiştir. Cinsel flört şiddeti için ise beklenenin üstünde bir oran gözlemlenmiştir (Aksoy, 2021).

Dolayısıyla flört şiddeti bugün romantik ilişkilerde sıklıkla karşılaşılan, önlenmediği takdirde bireylere fiziksel, psikolojik, cinsel, sosyal ve ekonomik çok çeşitli zararlar veren bir özellik göstermektedir. Ayrıca ailelerin, toplumun temelini oluşturması nedeniyle içinde yaşanılan toplumun tamamını etkileyebilmektedir (Karadayı, 2020;

Akcan, 2020; Öztürk, 2021; Ünüvar, 2022). Bu nedenle flört şiddetine ilişkin faktörlerin doğru ve yeterli biçimde anlaşılması önleme ve müdahale programlarının etkin bir biçimde planlanarak yaşama geçirilmesi için ön koşuldur (Mihçioğur ve Akın, 2015) ve bireylerin yaşadıkları flört şiddetine ilişkin deneyimlerin derinlemesine incelenmesi ve bu deneyimlerin yaşamlarını nasıl ve ne yönde etkilediğinin tespit edilmesi, flört şiddetinin önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın 2. bölümünü oluşturan kuramsal çerçeve ile ilgili araştırmalar başlığı altında öncelikle şiddet kavramının anlamı ve tanımı üzerinde durulmuş ve şiddet türlerinin neler olduğu açıklanmıştır. Ardından flört şiddetinin ne olduğu ve yapılan farklı tanımlar üzerinde durularak flört şiddeti türleri hakkında bilgiler verilmiştir. Bu temel bilgilerin sunulmasından sonra flört şiddeti risk ve koruyucu faktörleri açıklanmış, ardından bu bilgilere dayalı olarak flört şiddetine ilişkin kuramlar detaylı olarak anlatılmıştır. Ayrıca kuramsal çerçeve bölümünde flört şiddetinin etkileri ve sonuçları açıklanmış, bu bilgilerden sonra son olarak da flört şiddeti ile ilgili araştırmalar hakkında bilgiler sunulmuştur.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bireylerin romantik ilişki içerisinde yaşadıkları şiddete ilişkin deneyimlerin yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile incelenmesidir. Bireylerin yaşadıkları flört şiddeti deneyimlerini ne şekilde anlamlandırdıklarına, bu deneyimlerin yaşamlarını nasıl ve ne yönde etkilediğine, bu süreçte nasıl hissettiklerine odaklanarak derinlemesine bir şekilde inceleme yapılması amaçlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

Ana Soru

1. Romantik ilişki içerisinde flört şiddeti gerçekleşen bireylerin deneyimleri nasıldır?

Alt sorular

1. Flört şiddetine maruz bırakılma sürecinde bireylerin deneyimleri nasıldır/nelerdir?
2. Flört şiddetine maruz bırakılan bireylerin deneyimlerinin hayatlarına etkisi

nasıldır?

3. Flört şiddeti yaşayan bireylerin ilişkiyi sürdürme sebepleri nelerdir?
4. Flört şiddeti yaşayan bireylerin tepkileri nasıldır?

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde şiddet, şiddet türleri, flört şiddeti, flört şiddeti türleri, flört şiddetine ilişkin kuramlar, flört şiddeti risk ve koruyucu faktörleri ve flört şiddeti ile ilgili araştırmalar hakkında bilgiler verilmiştir.

2.1 Şiddet

Şiddet, bireyin kendisine veya başka birine, bir topluluğa yönelik olarak gerçekleşen yaralanmalara ve ölümlere yol açan, bireye psikolojik ve fiziksel anlamda zarar veren fiziksel güç kullanımudur (WHO, 2002). Şiddet kavramı, etimolojik açıdan incelendiğinde kavramın Türkçe'ye Arapça'dan girdiği görülmektedir. Sertlik ve katılık anlamında kullanılan “şedit” kelimesi ile aynı köktendir ve şiddetli ve sert olan anlamına gelmektedir (Ünsal, 1996).

Şiddet kavramının İngilizce karşılığı “violence” sözcüğüdür ve kelime, Latince “violentus” ve “violare” sözcüklerinden gelmektedir. “Violentus”, kuvvetli, hiddetli, sert, zorlu anlamlarına gelmekte olup, bir şeyin yapılma tarzını tanımlarken; “violare”, bir şeye zarar vermek, bir şeyi bozmak ve incitmek, zorlamak, ihlal etmek anlamlarına gelip yapılan eylemi tanımlamaktadır. Buna göre, şiddet sözcüğünün İngilizce kullanımının Latince köklerine bakıldığında iki temel anlam çıkarıldığı görülmektedir. Bunlar kuvvet ve ihlal etmedir (Dursun, 2011).

Türk Dil Kurumu (TDK) (2021) ise şiddeti; “*bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik. Hız. Bir hareketten doğan güç. Karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma. Kaba güç. Duygu veya davranışta aşırılık.*” şeklinde tanımlamaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO, 2002) tanımına göre ise şiddet “*Bir yaralanma ya da yaralanma tehlikesi, ölüm, psikolojik hasar, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan, bir kişiye, kişinin kendine, bir grup ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal güç kullanması ya da tehdittir.*”

Bu kaynaklara karşın, ilgili alan yazın incelendiğinde şiddet kavramının net bir şekilde tanımlanmadığı görülmektedir (Bal, 2014). Bunun sebebinin şiddetin

bireylere, topluma, zamana ve kültüre göre değişkenlik göstermesi olduğu tahmin edilmektedir (Ögel, Tarı ve Eke, 2005). Çünkü şiddet, kişilerarası ilişkilerin olduğu her alanda kendini göstermektedir. Şiddet eyleminin evde, okullarda, iş yerlerinde, cadde ve sokaklarda, trafikte, stadyumda uygulandığı görülmektedir. Şiddetin gündelik hayata bu kadar fazla yansması da şiddetin meşrulaştırılmasına ve normalize edilmesine sebebiyet vermektedir (Sakarya, 2013).

Ancak şiddete dair en belirgin nitelik güç kullanmayı ve fiziksel zorlamayı içine almasıdır. Buna göre, bir insanı haklarından mahrum etmek ya da engellemek amacıyla güç kullanmak ve baskı kurmak da şiddettir (Yavuzer, 2011). Dolayısıyla şiddet iktidar kurma amacıyla kişi ya da kişilere yönelik zarar verme, ya da onları cezalandırma davranışı olarak tanımlanabilmektedir. Nitekim Mihçioğur ve Akın (2015) şiddeti bir kişinin ya da grubun, kayıpla, yaralanmayla, gelişimsel ve psikolojik zararlarla sonuçlanabileceğinin farkında olarak bir başka canlıya, gruba ya da kendine tehditte bulunması veya güç kullanarak zarar vermesi olarak tanımlamışlardır. Benzer şekilde Birimoğlu (2012) da şiddeti bir kişinin üzerinde güç ve baskı kullanarak iradesi dışında bir şey yapma veya yaptırma, kaba kuvvet uygulama, saldırma, zorlama, bedensel ve psikolojik acı çektirme ya da vurma, işkence yapma veya yaralama olarak tanımlamıştır.

2.2 Şiddet Türleri

Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2002) şiddet davranışlarını, şiddet ve sağlık üzerine yayınladığı dünya raporunda, maruz bırakılan bireylere göre üç gruba ayırmıştır. Bunlar; kendine yönelik şiddet, kişilerarası şiddet ve kolektif şiddettir.

2.2.1 Kendine Yönelik Şiddet

Bu şiddet türünde, şiddet eylemini uygulayan ve aynı zamanda şiddet uygulanan kişi bireyin kendisidir. Bireyin kendi bedenine yönelik zarar verici eylemlerde ve intihar girişimlerinde bulunması kendine yönelik şiddet olarak adlandırılmaktadır. İntihara yönelik düşünceler üretme, intihar girişimlerinde bulunma, kendini kesme veya yakma gibi davranışlar kendine yönelik şiddete örnek olarak gösterilebilir (WHO, 2002).

2.2.2 Kişilerarası Şiddet

Birbirlerini tanıyan ya da tanımayan bireylerin birbirlerine yönelik olarak uyguladıkları fiziksel, psikolojik veya cinsel şiddet davranışlarını içeren şiddet türüdür. Fiziksel, psikolojik, cinsel şiddet davranışlarını içeren kişilerarası şiddet, aile içinde eşe, çocuklara, anne/babaya, kardeşlere uygulanabileceği gibi topluluk ortamlarında yabancı kişilere de uygulandığı görülmektedir. Kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet, flört şiddeti, çocuğa yönelik şiddet, yaşlılara yönelik şiddet, LGBTİQ+ bireylere şiddet, mültecilere şiddet, iş yerinde şiddet vb. gibi kavramlar kişilerarası şiddet türüne dahil olmaktadır (WHO, 2002). Tanımı gereği, yakın ilişkileri olan çiftlerin yaşadıkları şiddet davranışlarını da kapsamından dolayı flört şiddeti de bu gruba dahil edilmektedir (Karadayı, 2020).

2.2.3 Kolektif Şiddet

Bu şiddet türünde bir grubun başka bir gruba şiddet uygulaması söz konusudur. Dolayısıyla, bu şiddet türünün diğerlerinden en önemli farkı, bu şiddetin daha büyük gruplar ya da devletler tarafından uygulanmasıdır (Ünüvar, 2022). Kolektif şiddet; sosyal, ekonomik ve siyasal şiddeti kapsayan ve gruplara uygulanan bir şiddet türüdür ve kendi içerisinde üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar; politik, ekonomik ve sosyal şiddettir. Savaşlar, terör olayları, devletler arasında meydana gelen çatışmalar, soykırım, çete olayları, isyanlar, etnik kökenli grup tartışmaları, kan davaları vb. gibi olaylar kolektif şiddet grubuna girmektedir (WHO, 2002).

2.3 Flört Şiddeti

Literatürde flört şiddetine ilişkin ortak bir tanıma rastlanmamaktadır (Karadayı, 2020). Ancak flört şiddeti; romantik ilişki içerisinde ya da ilişki sonlandıktan sonra partnerlerden birinin diğeri ya da birbiri üzerinde güç ve kontrol kazanmaya çalıştığı, zarar verici davranış biçimlerini ifade etmektedir. Flört şiddeti; sıradan ya da ciddi, uzun süreli ya da kısa süreli, heteroseksüel, homoseksüel ya da biseksüel, tek ya da çok eşli vb. gibi herhangi bir ilişki türü fark etmeksizin bütün ilişki biçimlerinde görülebilmektedir (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018).

Özdere ve Kürtül'e (2018) göre flört şiddeti, kişiler arası şiddet türlerinden birisidir ve partnerlerin birbirine uyguladığı fiziksel, cinsel veya sözel saldırı, tehdit veya gizli

takip olarak tanımlanmaktadır. Atakay'a (2014) göre ise flört şiddeti bütün insan ilişkilerinde ortaya çıkabilen şiddetin romantik ilişkilerde yaşanan hali, bir çeşit çatışmadır. Flört ilişkisi içinde olan tarafların bazen bu çatışmaları şiddet içeren davranışlarla çözmeye çalışmaları sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca flört şiddeti, müdahalenin ve çalışılmasının zor olduğu bir şiddet türü olarak nitelendirilmekte ve aile içi şiddet olgusunda olduğu gibi, kişilerin bilinmesini tercih etmedikleri için yardım almaktan sakınarak kendi kendine çözmeye çalıştıkları bir şiddet türü olarak açıklanmaktadır (Balcan ve Avşar, 2017). Nitekim kadınların %15 ila %71'inin hayatları boyunca yakın partnerleri tarafından şiddete uğradıkları bildirilmektedir (Bailey, 2021). Ancak flört şiddeti; genellikle gizli tutulan, araya başkalarının sokulmadığı, partnerlerin kendi kişisel alanlarında yaşadığı ve partnerlerin kendi içlerinde çözüm aramayı tercih ettikleri bir şiddet biçimidir (Aslan vd, 2008).

Literatürde yaygın olarak flört şiddeti kavramı kullanılmakla birlikte; 'sevgili şiddeti', 'romantik partner şiddeti', 'yakın partner şiddeti', 'ilişkisel şiddet', 'ilişki içi şiddet' gibi kavramlar da bu şiddet türünü ifade etmek için kullanılabilir. Şiddet uygulayan kişi partnerine partnerinin üzerinde egemenlik kurmayı, onu kontrol etmeyi ve gücünü göstermeyi hedeflemektedir. Genellikle işe yaradığı için bir döngü içerisinde tekrarlanmaktadır (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018).

Ayrıca flört şiddeti, partnerler arasında farkına varılmadan başlayabilmekte ve ilk zamanlarda görülen kıskanma davranışları sevgi ile karıştırılarak, zamanla karşısındaki kişinin gittiği yere, ne yaptığına, giyimine ve bir yere kiminle gittiğine kıskanma biçiminde devamlılık göstermektedir. Sonraki zamanlarda ise ilerleyen süreçlerde yaşam tarzı dâhil partnerin tüm davranışları üzerinde hâkimiyet kurmayı amaçlayan davranışlara dönüşmektedir (Finley, 2011).

2.4 Flört Şiddeti Türleri

Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği (2018) flört şiddetini sekiz türe ayırmıştır. Bunlar; fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddet, toplumsal cinsiyet temelli şiddet, ekonomik şiddet, sosyal şiddet, dijital şiddet ve ısrarlı takip ve tacizdir.

2.4.1 Fiziksel Flört Şiddeti

Fiziksel şiddet en kısa anlatımla romantik ilişkide bulunan taraflardan birinin diğerinin bedenini kasıtlı olarak incitmesi olarak açıklanmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Vurma, itme, yumruk atma, saçını çekme, sıkıca kavrama, boğazını sıkma, kol kıvrırma, yüzüne tükürme, eşya fırlatma, silahla ya da kesici aletle yaralama, bağlama, kaynar suyla ya da kezzapla yakma, vücudunda sigara söndürme, tedavi görmesini engelleme, sağlıksız koşullarda yaşamasını sağlama, temel ihtiyaçlardan yoksun bırakma vb. gibi eylemler fiziksel şiddete girmektedir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008). Dolayısıyla fiziksel flört şiddeti, flört ilişkisinde olan bireylerin dokunma ve bedenlerine temasta bulunma sonucunda ortaya çıkan duygusal ve fiziksel yaralanmalardır ve şiddetin ilk zihinlerde canlanan hali ve en kolay fark edilen formu olarak göze çarpmaktadır. (Karadayı, 2020). Ayrıca, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği'ne (2018) göre fiziksel şiddette kişinin canının acıması ya da bedeninde iz veya yara oluşması gerekmemektedir.

2.4.2 Psikolojik (Duygusal) Flört Şiddeti

Psikolojik flört şiddeti, en kısa tanımıyla fiziksel bir şiddet unsuru içermeyen ancak partnere yönelik sert sözler söylemek, aşağılayıcı ve küçük düşürücü biçimde davranmak gibi partnerini psikolojik anlamda yaralayan ifadeleri kapsayan, kişilerin şahsi bütünlüğüne ve kendi değerlerine zarar veren şiddet türüdür (Türk, Hamzaoğlu ve Yayak, 2020). Söz konusu bu şiddet türü, partneri sindirici bir biçimde kırmak amacıyla gerçekleştirilen eylemlerin sözel veya sözel olmayan biçimde kullanılmasıdır (Karadayı, 2020).

Ayrıca psikolojik şiddet, bir partnerin diğerinde korku uyandıracak, kendine olan güvenini zedeleyecek biçimde davranmasıdır. Partnerlerden birinin diğerini tehdit etme veya şiddet uygulama yoluyla kontrol altına alma isteğini içine almaktadır. Fiziksel şiddet kadar fazla konuşulmasa da psikolojik şiddet oldukça yaygındır. Araştırmalara bakıldığında fiziksel şiddete uğramış kadınların psikolojik şiddete uğradıkları da görülmektedir (Follingstad vd, 1990).

Bu durumda fiziksel şiddet ve psikolojik şiddet iç içe geçmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Küfür ve hakaret etme, alay etme, dalga geçme, isim takma, yüksek sesle bağırma, aşağılama, emir verme, korkutma, tehdit etme, suçlama, manipüle

ederek kendinden şüpheye düşürme, değersiz ve yetersiz hissettirme, intihar etmekle tehdit etme psikolojik şiddete girmektedir.

Öte yandan, psikolojik veya duygusal şiddet küçük düşürme, hakaret, azarlama, eleştirme veya davranışlarını kısıtlama şeklindeki davranışlarla sınırlı değildir. Partneri aileden, arkadaşlardan ve diğer sosyal desteklerden soyutlamaya çalışma, yanlış söylentiler yayarak ya da özel olması amaçlanan bilgi ve görüntüleri açığa çıkararak ilişki içinde olan kişiye zarar verme, partnerin benlik saygısına yönelik saldırı, partneri kendi muhakemesinden şüpheye düşürecek şekilde manipüle etme, partnerin başkalarıyla etkileşimini, nerede olduğu ve ne yaptığını aşırı takip ve izleme faaliyetleri de psikolojik veya duygusal şiddet kapsamında yer almaktadır (Offenhauer ve Buchalter, 2011). Öte yandan partnerin isteklerini göz ardı etme, mallarını yok etme, telefona erişimini yasaklama, partneri yaşa dışı faaliyetlere zorlama veya çocukları ile tehdit etme, partnerden bilgi saklama ve itibarını zedeleyecek bilgileri ifşa etme de bu kapsamda bulunmaktadır (Atakay, 2014).

Psikolojik şiddet kendini ghosting (hayaletleme), gaslighting (manipülasyon), mansplaining (erbilmişlik) ve love-bombing (aşk bombardımanı) olarak da gösterebilmektedir. Bunların neler olduğu alt başlıklar halinde verilmiştir.

2.4.2.1 Ghosting (Hayaletleme)

Ghosting yani Türkçesi ile hayaletleme bir görünüp bir ortadan kaybolma anlamında kullanılmaktadır ve flört döneminin başlangıcı boyunca atılan mesaj, arama ve ilgi gösterilerinin sona ermesi anlamına gelmektedir. Bu durumda hayaletlemeye maruz kalan partner bir çeşit psikolojik flört şiddeti yaşamaktadır.

Ghosting adını, İngilizce ghost yani “hayalet” kelimesinden almaktadır ve sözlük anlamı olarak “biriyle tüm iletişimi keserek aniden bir ilişkiyi bitirmenin bir yolu” olarak açıklanmaktadır. Ayrıca bir veya birden fazla teknolojik araç aracılığıyla yoğun bir biçimde sürdürülen ilişkinin aniden veya kademeli olarak sonlandırılması olarak da açıklanmaktadır (Psychology Today, 2015). İlişkinin belirli bir zamanından sonra telefon aramalarına veya metin mesajlarına yanıt vermemek, partneri sosyal ağ platformlarında artık takip etmemek veya engellemek gibi bir veya daha fazla teknolojik yolla gerçekleşebilmektedir. Ghosting (hayaletleme) yaygınlığı çoğunlukla ABD’li yetişkinlerde incelenmiş ve yapılan araştırmalarda romantik bir partner tarafından ghostinge (hayaletleme) maruz kalanların oranının %13 ile %23

arasında değiştiği tespit edilmiştir (Bartz ve Ehrlich, 2011). Ayrıca Avrupa’da ise İşpanya’da, ghosting’e (hayaletleme) uğrayanların oranı yapılan bir araştırma sonucunda %19,3 olarak tespit edilmiştir (Samakow, 2014).

Ghosting (hayaletleme) farklı seviyelerde yaşanabilmektedir. Birkaç alçakgönüllü konuşmadan sonra ortadan kaybolmak, daha ileri seviyede ilişki kurduktan sonra bırakmakla aynı şey değildir ve sonuçları da buna göre farklı olmaktadır. Bu durum, “partnerler birbirleriyle ne kadar çok zaman geçirirse ve bağlantı duygusal olarak ne kadar yakınsa, ghosting’in (hayaletleme) mağdura zihinsel ve duygusal olarak zarar verme düzeyi de o kadar artar” şeklinde ifade edilmektedir (Quander Wooldridge ve Engle, 2021).

Öte yandan ghosting (hayaletleme) davranışının nedenleri hakkında tam olarak uzlaşmış değildir. Ancak Eylül 2020’de yapılan bir araştırma sonucunda ghosting (hayaletleme) uygulayan bireylerin %43’ü bunu artık ilgilenmediklerini söylemenin zorluğundan kaçınmak için yaptıklarını, %37’si partnerinin hoşlanmadığı bir şey söylemesinden dolayı yaptığını, %36’sı ise çok meşgul oldukları ve ardından bunu söylemek için çok geç olduğu için yaptığını belirtmiştir (Quander Wooldridge ve Engle, 2021).

2.4.2.2 Gaslighting (Manipölasyon)

Gaslighting yani sanrıya zorlama veya manipölasyon olarak ifade edilen kavram, birine yapmadığı bir şeyi, farkında olmadan üretilen bir rıza sonucunda “yapmış” gibi ikna etme yöntemini ifade etmektedir. Dolayısıyla flört ilişkileri içerisinde uygulandığı zaman bir psikolojik şiddet/istismar türüne girmektedir.

İngilizcesinden Türkçe’ye gaz ışığı veya gaz lambası olarak da çevrilen bu kelimenin hikayesi 1930’larda oynanan ilginç bir tiyatro oyununa dayanmaktadır. Bu tiyatronun senaryosuna göre evli bir erkek, karısı Bella’nın psikolojisini manipüle etmek için her gün gaz lambasının ışığını biraz kısmaktadır ve karısı kendisine bu lambanın ışığı azaldı mı sorusunu yönelttiğinde, sert bir şekilde karşılık verip kadını aşağılamaktadır. Bununla karısının kendine olan güvenini kaybetmesini ve delirmesini hedeflemektedir. Uzun bir süre bu şekilde devam eden durum sonrasında Bella yavaş yavaş kendi aklından şüphe etmeye ve delirdiğini düşünmeye başlamaktadır. Bu nedenle, bu psikolojik şiddet veya istismar türüne ‘gaslighting’ adı verilmiştir (Pelenk, 2019).

Gaslighting (manipülasyon), zorbanın veya istismarcının hedefi yanlış yönlendirdiği, yanlış bir anlatı oluşturduğu ve onların yargılarını ve gerçekliğini sorgulamalarına neden olduğu örtülü bir duygusal istismar türüdür ve genellikle taciz edici ilişkilerde ortaya çıkan bir manipülasyon şeklidir. Çoğunlukla romantik ilişkilerde yani flört ilişkilerinde ortaya çıkan gaslighting (manipülasyon), arkadaşlar veya aile üyeleri arasında da ortaya çıkabilmektedir. Bu taciz şeklini uygulayan bireyler genellikle alışılmış ve patolojik yalancılardır ve sıklıkla narsistik eğilimler sergilerler. Ayrıca, yine bu taciz şeklini uygulayan bireyler genellikle narsistik kişilik bozukluğu veya sınırda kişilik bozukluğu gibi ruhsal sağlık bozukluklarına sahip olan bireylerdir. Bu bireyler başkaları üzerinde güç uygulamak için veya partnerlerini, arkadaşlarını, aile üyelerini, hatta iş arkadaşlarını manipüle etmek için bu tür duygusal istismarı kullanırlar. Romantik ilişkilerde açıkça yalan söylemeleri ve asla geri adım atmamaları veya onları çağırdığınızda veya aldatmalarına dair kanıt sunsanız bile hikayelerini değiştirmemeleri tipiktir (Gordon, 2022).

Gaslighting (manipülasyon) davranışına maruz kalan bireyler ise öncelikle bir kafa karışıklığı içine girerler. Hafızalarını, kararlarını, öz değerlerini ve genel zihinsel sağlıklarını sorgulama davranışı gerçekleştirebilirler. Hatta sersemlemiş hissedebilir ve gerçekten suçlu olduklarını düşünebilirler. Ayrıca, sürekli kendilerini sorgulama, her zaman partnerinden özür dileme, sık sık şaşkın ve hatta aklını yitirmiş hissetme, yalan söylemeye başlama, kendini yetersiz ve değersiz hissetmeye başlama, basit kararlar bile vermekte zorlanma, kendini umutsuz ve neşesiz hissetme ve yeterince iyi bir partner olup olmadığını sorgulama gibi duygular yaşamaya, davranışlarda bulunmaya başlarlar (Pelenk, 2019).

2.4.2.3 Mansplaining (Erbilmişlik)

“Mansplaining” İngilizcede man (erkek) ve explaining (izah etme veya açıklık getirme) sözcüklerinin birleşmesiyle oluşan bir terimdir ve bir erkeğin bir kadına bir şeyleri küçümseyici bir şekilde anlatmasını, büyüklük taslamasını ifade etmektedir.

Türkçeye “erbilmişlik” olarak çevrilmiş olan mansplaining bir erkeğin, genellikle bir kadına, çoğu zaman kadının talebi olmaksızın, küçümseyici bir tavırla, patronluk taslayan, sözünü keserek bir şeyler açıklaması anlamına gelmektedir. Ayrıca erkeklerin, kadının bir konuda daha fazla bilgisi olduğu gerçeğini dikkate almadan açıklama yapmasını da içine almaktadır. Kavram, 2008 yılında, yazar ve aktivist

Rebecca Solnit'in, kadınları sessizliğe iten sosyal örüntüleri incelediği "Erkekler Bana Bir Şeyler Açıklıyor" (Men Explain Things to Me) adlı denemesinden yola çıkılarak üretilmiştir. Solnit bu yazısında katıldığı bir partide yaşadığı bir olaydan bahsetmektedir. Partide tanıştığı bir erkek Solnit'e, neyle ilgili kitaplar yazdığını sormakta, Solnit ise en son çıkan kitabının konusunu anlatmak istemektedir. Ancak karşısındaki erkek, Solnit anlatıma başlar başlamaz sözünü keserek, o yıl bu konuda çıkan çok önemli bir kitaptan bahsetmeye başlamaktadır. Ancak şaşırtıcı olan şudur ki bahsettiği bu kitap başka birinin değil Solnit'in kitabıdır. Ayrıca arkadaşlarından birinin "bu anlattığın zaten onun kitabı" diyerek adamı ikaz etmesine rağmen, adam o kadını da dikkate almayarak konuşmasına devam etmektedir. Bu olayı anlattığı yazısında Solnit mansplaining (erbilmişlik) kavramını doğrudan kullanmamıştır ancak kelime sonraki zamanlarda bugünkü anlamında kullanılır bir hale gelmiştir (Güçkan, 2021).

Mansplaining (erbilmişlik) olarak ifade edilen psikolojik şiddet türü, yalnızca söz kesme ve izah etme eylemleriyle sınırlı değildir. Erkeklerin bu davranışları, kadınların bilgi veya fikir üretiminin öznesi olamayacağı varsayımlarından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla mansplaining (erbilmişlik), kadınları sessizliğe iten, kadınlara buldukları ortama ait olmadıkları mesajı veren, sistematik ve kurumsallaşmış bir baskı biçimidir. Bu nedenle, kadınlar ve erkekler arasındaki güç dengesizliğinin önemli bir göstergesidir. Ayrıca, mansplaining (erbilmişlik) her kadının başına gelen bir durumdur ve mansplaining (erbilmişlik) ile başa çıkmak düşünüldüğünden daha zordur. Çünkü mansplaining'e (erbilmişlik) başvuran erkekler kadınların söylediği her şeye karşı çıkararak kendi bilgilerinin doğru olduğunu aşılama çabışları ve karşısındaki kadını hiçbir zaman dinlemezler (Çardak, 2022).

2.4.2.4 Love-Bombing (Aşk Bombardımanı)

'Love-bombing' yani aşk bombardımanı ise narsistik partnerin uyguladığı flört şiddetidir. Narsistik partnerin tek amacı, kendisini her daim onaylayan ve üzerinde duygusal egemenlik kurabileceği bir öteki bulmaktır (Evrin Ağacı, 2022). Özellikle narsistik partnerlerin sıklıkla kullandığı manipülasyon tekniklerinden biri olan aşk bombardımanında, ilişkinin başlarında kadını sevgi ve ilgiye boğan, idealize eden erkek bunları birdenbire göstermemeye başlar. Diğer bir ifade ile romantik ilişkinin başlarında bir bombardıman şeklinde yaşanan aşırı değer verme, ilgi, sevgi, sürekli olarak övme, sık ve şık hediyeler, geleceğe yönelik romantik planlar gibi davranışlar,

ilişkide belirli bir mesafe kat edildikten sonra birdenbire tam tersine döner. Love-bombing yani aşk bombardımanı ile ilişkiye bağımlı hale gelen kadın ise bu aşamada yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen ilişkiyi bitiremez (Yeni Benlik, 2022).

Aşk bombardımanının boyutları ve belirtileri çok değişken özellik gösterebilmektedir ve bu şiddet türünün toplum tarafından neredeyse normalleştirilmiş olmasının da etkisiyle kadınlar bazen bu şiddete uğradıklarının farkına bile varmayabilmektedirler. Bunu çevrelerine anlattıklarında “her ilişkide olur böyle şeyler, büyütüyorsun, sen abartıyorsun” gibi tepkiler almaları nedeniyle bunun bir sorun olduğunu fark edemeyebilmektedirler. Kendilerine uygulanan bu şiddetin o an farkına varamasalar da psikolojileri üzerindeki etkileriyle yaşadıklarının aslında bir şiddet olduğunun farkına sonradan varabilmektedirler. Ancak aşk bombardımanı, yani love-bombing, fiziksel şiddet gibi gözle görülür etkiler bırakmasa da kadınların iç dünyalarında kalıcı hasarlar bırakabilmektedir. Kadınlar günlük hayatlarında bu şiddetin uzun süreli etkilerini öz saygı problemleri, herhangi bir olumsuz durumda kendilerinin hatalı olduğunu düşünme, güven problemleri, kendilerini yetersiz hissetme gibi farklı şekillerde yaşayabilmektedirler (Gönüllü Psikolog, 2020).

2.4.3 Cinsel Flört Şiddeti

Cinsel flört şiddeti, partnerin onayı olmadan herhangi bir cinsel aktiviteye zorlamasıdır. Cinsel şiddete zorla cinsel ilişkiye girme, cinsel organlara zarar verme, başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlama, doğum kontrol yöntemlerine erişimi engellemek, doğuma veya kürtaja zorlama, cinselliğini başka kişilerle kıyaslamak, cinsel içerikli mesajlar atma, cinsel içerikli görsellere bakmaya zorlama vb. örnek verilebilir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008; Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018).

Ayrıca partneri aşağılayıcı bulduğu bir şeyi yapmaya zorlama ve cinselliğin bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılması da cinsel şiddet olarak tanımlanmaktadır (Ali, 2016). Aşağılayıcı, rıza olmadan, korunmasız ve acı verici ve her türlü cinsel davranış cinsel şiddet kapsamında yer almaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018).

Alan yazın incelendiğinde cinsel şiddetin, flört şiddetine maruz kalan partnerler tarafından en az ifade edilen tür olduğu görülmektedir (Offenhauer, 2011). Ancak kadın katılımcılar ile gerçekleştirilen bir araştırmanın sonucu katılımcıların %84’ünün cinsel şiddet mağduru olduğunu ve saldırganlarının ise daha çok flörtleri

olduğunu ortaya koymuştur (Kayı, Yavuz ve Arıcan, 2000). Bunun yanında bu konuda yürütülen farklı araştırmalar değerlendirildiğinde, kadın partnerlerin erkek partnerlere göre daha fazla cinsel şiddete maruz kaldığı görülmektedir (Karadayı, 2020).

2.4.4 Toplumsal Cinsiyet Temelli Flört Şiddeti

Bir partnerin kişinin cinsiyeti üzerinden ona aşağılayıcı söylemlerde bulunması ve onu eleştirmesidir. Partnerinin ne giyeceğine karışmak, hesabı sürekli erkek partnerin ödemesini istemek, partnerini sırf kadın olduğu için bir yerden alıp bırakmaya zorlamak, partneri sırf erkek olduğu için bir yerden alınıp bırakılmayı beklemek, sadece hemcinslerle görüştürmek, cinsiyeti üzerinden aşağılamak vs. toplumsal cinsiyet rollerinin getirdiği şiddete örnek verilebilir (TOG, 2018).

2.4.5 Sosyal Flört Şiddeti

Bir partnerin diğerinin sosyal ilişkilerini kısıtlaması, kontrol etmesi ve sosyal çevreden soyutlamasıdır. Sosyal şiddete, bireyin partnerinin evden dışarı çıkmasına izin vermemesi, partnerini arkadaşlarıyla ve akrabaları ile görüştürmemesi, kıskançlık adı altında sürekli kimlerle görüştüğünü kontrol etmesi, arkadaşlarına vakit ayırdığında partnerini suçlaması, toplum önünde partnerini utandırması vb. örnek verilebilir. (TOG, 2018).

Partner tarafından yapılan bu kısıtlanma davranışları, çoğunlukla kıskançlık ve sevginin ifade ediliş şekli gibi ilişki içerisinde normal olarak algılanan ve mevcut olması gerektiği düşünülen tutumlar şeklinde görülmektedir. Bu durum da kimi zaman şiddet faili olan partnerin de yaptığı şiddete yönelik mazeretler olarak şiddet döngüsünü uzun bir süreçte devam ettirmesine ve mağdur partnerin bu şiddeti tam olarak fark edememesine yol açmaktadır. Ayrıca bu şiddet türünde çoğunlukla kadının aile ve arkadaşlarla birlikte zaman geçirildiğinde partner tarafından eleştirilmesi, partneri tarafından “namus koruma” gibi söylemler yüzünden erkek arkadaşlarıyla olan iletişimin sonlandırmasına yönelik davranışlarda bulunulması ve toplum önünde aşağılanmaya veya rezil edilmeye yönelik tehditler alınması ile karşılaşılmaktadır (Sırım, 2021).

2.4.6 Ekonomik Flört Şiddeti

Bireyin partnerine ekonomik açıdan güç ve kontrol sağlaması ve ekonomik açıdan kısıtlamasına denir. Bireyin partnerini ekonomik açıdan kendisine bağımlı hale getirmesi, partnerine para vermemesi, partnerinin elindeki parayı zorla alması, partnerin diğer partnere zorla hesap ödetmesi, zoraki çalıştırma ya da çalışmasına izin vermeme, nafaka ödememe, zorla kredi çekirme ekonomik şiddete örnek olarak gösterilebilir (TOG, 2018; Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018).

Romantik ilişkilerde özellikle kadınların mağdur konumda görüldüğü ekonomik flört şiddeti, partnerin ekonomik olarak katkı sağlama, temel yiyecek ve ihtiyaçlara ulaşabilme, bireysel olarak eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşabilme gibi durumlarının engellenmesini de içine almakta ve mağdur olan kişinin yoksullaşarak kişisel ihtiyaçlarını karşılayabilme konusunda bile partnerine bağımlı hale gelmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla ekonomik flört şiddeti, hayat şartlarını büyük ölçüde olumsuz olarak etkileyen bir özellik göstermektedir. Ekonomik flört şiddeti, diğer şiddet türlerine göre daha az dile getirilse de bu durum onun önemini azaltmamaktadır. Aksine ekonomik flört şiddeti; bireyin psikolojik, fiziksel, sosyal ve cinsel boyutlarda yaşayabileceği diğer şiddet türlerine zemin hazırlamaktadır (Sırım, 2021).

2.4.7 Dijital (Sanal) Flört Şiddeti

Günümüz flört ilişkilerinde en sık karşılaşılan şiddet türlerinden biri de dijital şiddettir ve bu şiddet türü bir partnerin diğerini teknolojik araçlar ve sosyal medya yolu ile güç ve baskı uygulayarak kontrol etmesidir. Siber flört istismarı, siber saldırganlık, sanal veya elektronik saldırganlık gibi farklı şekillerde de adlandırılan dijital şiddet, partnerinin izinsiz bir şekilde telefon, tablet, bilgisayar gibi araçlarını karıştırma, sosyal medya şifresini zorla isteme, sosyal medya hesaplarını kontrol etme, sosyal medyada yapacağı paylaşımlara karışma, zorla arkadaşlarını sildirme, sık sık arama ve mesaj gönderme, konum bildirmesine zorlama, fotoğraf ve video göndermesi için zorlama, onay dışı cinsel içerikli mesaj ve görsel gönderme, özel olan fotoğraflarını ve bilgilerini yayma dijital şiddete örnek olarak verilebilir (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018).

Ayrıca dijital şiddeti çok daha riskli ve korkutucu hale getiren birtakım faktörler bulunmaktadır. Bunlar; fotoğrafların veya özel paylaşımlı tüm içeriklerin basit bir

şekilde kopya edilebilmesi, kişi rahat bir şekilde ulaşılabilir olduğu için şiddet davranışlarının uygulanmasının kolay olması, kısa sürede çok fazla kişinin izleyici rolünde olarak tüm paylaşımları görebilmesi ve içeriklerin sanal ortamda silinmeden kalmasıdır (Sırım, 2021).

2.4.8 Israrlı Takip ve Taciz (Stalking)

Ayrılmış olunan ya da halen birlikte olunan partnerin diğerini sürekli izlemesi ve takip etmesidir. Amaç partnerin korkması ve kendini güvensiz hissetmesini sağlamaktır. Kasıtlı ve ısrarlı olarak partnerin bulunduğu ortamlarda boy göstermek, sürekli aramak veya mesaj atmak, sık sık hediye göndererek rahatsız etmek, eski partnerine ulaşamayınca onun arkadaş çevresine ulaşip bilgi almak, hakkında dedikodu yaymak, çok sayıda anlamsız davalar açma, cenaze çelengi sipariş vererek ölüm tehdidinde bulunma, malına zarar verme vb. gibi davranışlar örnek gösterilebilir (TOG, 2018).

Öte yandan, ısrarlı takip veya taciz olarak adlandırılan flört şiddeti, tek bir defada yaşanan ve sonlanan bir süreç değildir. Zaman içerisinde tekrarlanarak bir süre sonra döngüye girmekte ve bu davranışların sürekli olarak yaşanmasına neden olmaktadır. Yapılan araştırmalarda ortalama olarak %78 kadın ve %22 erkek bireyin bu şiddet türüne maruz kaldığı belirtilmektedir (Öztürk, 2017).

Türkiye’de yapılan Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması sonucuna göre, en yaygın olarak görülen ısrarlı takip biçimleri arasında telefonla arayarak rahatsız etme (%19), mesaj ya da e-posta göndermek (%8), sosyal medya platformlarından takip etme (%6), yaşanan yere gelerek rahatsız etme (%6) bulunmaktadır (Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı, 2016).

2.5 Flört Şiddeti Risk ve Koruyucu Faktörleri

Flört şiddeti risk ve koruyucu faktörlerinin ortaya konulması, özellikle flört şiddetine önlem almayı amaçlayan çalışmalara yol gösterici olması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle bu bölümde flört şiddeti risk ve koruyucu faktörlerinin neler olduğu üzerinde durulmuştur.

Flört şiddetini konu edinen farklı çalışmalar ve raporlar incelendiğinde başlıca flört şiddeti risk faktörlerinin;

- Cinsiyet,
- Yaş,
- Eğitim,
- Düşük sosyo ekonomik düzey,
- Kıskançlık,
- Yaşanılan coğrafya ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik kalıplaşmış yargılar,
- Erken yaşlarda aile içinde şiddet davranışlarına maruz kalma veya tanıklık etme,
- Boşanmış ebeveyne sahip olma,
- Aile içinde ve sosyal alanlarda destek görmeme ve güçlü ebeveyn ilişkilerinin olmaması,
- Ailenin eğitim düzeyi,
- Alkol, uyuşturucu vb. Kötü alışkanlıkların bulunması,
- Arkadaş çevresi,
- Anti sosyal veya depresif kişilik özelliklerine sahip olma,
- Sorunları çözümü ve iletişim alanlarında sınırlı beceriye sahip olma,
- Düşük gelir seviyesinde bulunma, olduğu görülmektedir (Aslan vd., 2008).

Yukarıda maddeler halinde belirtilen risk faktörleri üzerinde durulacak olursa, farklı çalışmalar ve raporlar öncelikle kadın olmanın ve 16-24 yaş arasında bulunmanın flört şiddeti için önemli risk faktörleri olduğunu belirtmektedir. Çünkü kadınlar, erkeklere göre bedensel ve duygusal olarak daha zayıf bir yapıya sahiptirler ve 16-24 yaş arası, bireylerin çok daha tecrübesiz, zayıf ve alıngan oldukları bir dönem özelliği göstermektedir (Subaşı ve Akın, 2003; Aslan vd, 2008; Demir ve Biçer, 2017).

Ayrıca, özellikle kadınların eğitim seviyesinin artmasıyla, şiddet mağduriyeti yaşama sıklıkları azalmaktadır (Demir ve Biçer, 2017). Erkekler açısından değerlendirilecek olursa da okuma-yazma bilmeyen partnere sahip olan kadınların, romantik ilişkilerde yaşanan şiddeti üniversite mezunu partnere sahip olan kadınlara göre 2,7 kat daha fazla yaşadığı tespit edilmiştir (Ergin vd., 2005). Diğer taraftan, alan yazın incelendiğine düşük sosyoekonomik düzeyin flört şiddeti uygulama yönünden bir risk faktörü olduğu görülmektedir (Sırım, 2021).

Kıskançlık, flört şiddetinde risk oluşturan durumlar arasında ön sıralarda yer alan bir etkidir. Dikmen, Özaydın ve Yılmaz'ın (2018) yaptıkları bir araştırmada katılımcıların %40,2'si flört şiddetinin nedenine en yüksek oranda "flörtün kıskanç olması" cevabını vermişlerdir. Dolayısıyla kıskançlık, cinsiyet ve yaş kadar önemli bir risk faktörü olarak dikkat çekmektedir.

Yaşanılan coğrafya ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik kalıplaşmış yargılar da başlıca risk faktörler arasında yer almaktadır. Çünkü bunlar özellikle erkeklerin geleneksel düşünce yapısına sahip olmasına neden olmakta ve flört şiddetine başvurularını kolaylaştırmaktadır (Qu, Wang ve Zhao, 2018).

Öte yandan, erken yaşlarda aile içinde şiddet davranışlarına maruz kalma veya tanıklık etme bireylerin ilerleyen yaşlarında saldırganlığa yönelme ihtimalini arttırmaktadır. Çünkü erken yaşantılarında şiddeti tecrübe eden çocuklar, şiddetin aslında bazı durumlarda uygulanmasının normal karşılandığı algısıyla da yetişmektedirler. Kadınlar daha çok saldırgan davranışları hoşgörüle karşılamayı ve kabullenmeyi öğrenirken erkekler ise şiddet kullanmayı öğrenmektedirler. Özellikle, aile içinde şiddete maruz kalma ile flört şiddeti arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır (Gagne, Lovoie ve Hebert, 2005). Bunun yanında boşanmış ebeveynlere sahip olma ve aile içinde ve sosyal alanlarda destek görmeme ve güçlü ebeveyn ilişkilerinin olmaması da flört şiddeti görme riskini arttırmaktadır (Matud, 2007).

Ayrıca yapılan birçok araştırmanın sonucu içinde yetişilen ailenin eğitim düzeyi, alkol ve uyuşturucu kullanımı gibi kötü alışkanlıkların bulunması ve olumsuz örnekler içeren arkadaş çevresinin her iki cinsiyet için de flört ilişkisindeki şiddet için risk faktörü olduğunu göstermektedir (Karadayı, 2020).

Flört şiddeti uygulama riskini arttıran diğer risk faktörleri arasında ise antisosyal veya depresif kişilik özelliklerine sahip olma, sorunları çözümü ve iletişim alanlarında sınırlı beceriye sahip olma ile düşük gelir seviyesinde bulunma yer almaktadır (Lewis and Fremouw, 2001; Chan vd., 2008; Vagi vd., 2013; Foshee, vd., 2011).

Ayrıca, Çakır-Koçak ve Öztürk-Can (2019), flört şiddetini tanımlamaya, sınıflamaya ve değerlendirmeye yönelik olarak gerçekleştirdikleri bir çalışmada flört şiddetini hazırlayıcı faktörler başlığı altında risk faktörlerini ortaya koymuşlardır. Buna göre; özgüven eksikliği, dikkat eksikliği, hiperaktivite, davranış bozukluğu veya diğer

davranış bozuklukları, kendilerini kanıtlama isteği, iletişim becerilerinin yetersizliği, kendini beğenmişlik (narsizm) durumu, antisosyal davranışlar, kişiler arası şiddete tanık olma, suça karışma, aile üyesi ya da akranı rol model alma, erken yaşta cinsel aktivitede bulunmak, erken yaşta flört ilişkisine başlamak, partner üzerinde kontrol kurma ve güçlü olma isteği, düşük zeka ve eğitim başarısı, sosyal destek alamama, kadına uygulanan şiddeti benimsenme, medyada kadının cinsel bir obje olarak gösterilmesi, erkeklerin resmediliş şekli, kadının cinselliğinin ön plana çıkarılması, madde kullanımı (alkol, uyuşturucu ve tütün), şiddete maruz bırakılma, okula gitmekte isteksizlik ve düşük okul başarısı, saldırgan spor yapmak, işsizlik, takıntılı sevgi yaşanan bağımlı ilişkiler, aşırı sahiplenme, şiddetin normal bir davranış olarak algılanması, toplumsal cinsiyet rolleri algısı nedeni ile şiddetin normal olduğunun düşünülmesi, ilişkilerde erkeklerin kadınlardan daha üstün olduğu düşüncesi, genç erkeklerde saldırgan davranışların 16–25 yaş grubunda daha sık görülmesi ve kişiler arası şiddete maruz kalmış olma flört şiddetinin risk faktörleri olarak belirtilmiştir.

Flört şiddetine yönelik koruyucu faktörlere bakıldığında, genellikle risk faktörlerine odaklanıldığından dolayı bu konudaki çalışmalar alan yazında eksik kalmıştır (Wolfe vd., 2008). Koruyucu faktörlerle ilgili çalışmalar incelendiğinde, bireyin kendisinde ve ailesinde şiddet geçmişinin olmaması, aile bağlılığı, sosyal destek mekanizmalarının güçlü olması, psikolojik dayanıklılık, baş etme becerilerinin iyi olması, psikolojik iyi oluş, sağlıklı ilişkiler kurabilme, bir gruba aidiyet hissetme, eğitim düzeyinin iyi olması, kriz yönetimi becerisi gibi durumların flört şiddetine maruz kalma üzerinde koruyucu bir etkisinin olduğu saptanmıştır (Wolfe vd., 2008; Flake, 2005).

2.6 Flört Şiddetine İlişkin Kuramlar

2.6.1 Psikanalitik Kuram

Psikanalitik kurama ve Freud'a göre şiddet davranışı bir içgüdü olarak doğuştan gelmektedir ve birey içsel gerilimini azaltmaya ya da sabit tutmaya çalışmaktadır. Bunun sonucu olarak da doğuştan gelen içgüdü'nün bir parçası olan saldırganlık davranışı ve şiddet, dışarıya yönelik ya da içeriye yönelik yok edici hareketlerle kendini göstermektedir. Çünkü doyurulmamış istekler sonucunda ortaya çıkan saldırganlığın ve şiddet davranışının temelini nefret duygusu oluşturmaktadır (Kocmanoğlu, 2021).

Psikanalitik kurama göre yakın partner istismarını bireyin kendi içindeki psişik güçleri etkilemektedir. Her ne kadar gaddarlık, sadizm, nefret ve yıkıcılık, gibi nitelikler insanın temel özellikleri olmasa da karşılanmayan ihtiyaçlar, bireylerin içinde yaşadıkları koşullar ve engellenmeler nedeniyle şiddet davranışları oluşmaktadır. Birey partnerini etkileyemediğinde, yaşamının anlamsız olduğu hissine kapıldığında veya partneri ile iletişime geçemediğinde ise flört şiddeti bir temas biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle kendi kadınsı yönlerini denetlemeye ve baskılamaya çalışan erkek, bu nedenle kadından nefret etmekte ve şiddet uygulamaktadır (Kılınçer ve Tuzgöl-Dost, 2014).

2.6.2 Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal Öğrenme kuramcısı Bandura'ya göre öğrenme yalnızca bir başkasının bir eylemini izleme sonucunda da gerçekleşebilmektedir. Buradan hareketle, sosyal öğrenme kuramcıları, romantik partnerlere yönelik şiddet davranışının yani flört şiddetinin çocuklukta modelleme yoluyla edinildiğini varsaymaktadırlar. Çünkü bu kuramcılara göre bireyler çatışma çözme yöntemlerini, çocukluk döneminde ebeveyn ve akran ilişkilerini gözlemleyerek edinmektedirler. Bireyler çocukluklarından itibaren; saldırma, yardım isteme, daha çok çabalama ve içe kapanma gibi davranışlar arasından hangisini seçeceklerine daha önceki bilgilerine göre karar vermekte ve birine vurmayı insanları ekranda ya da gerçek hayatta izleyerek öğrenmektedirler (Kocamanoğlu, 2021). Özellikle aile yaşantısında şiddete tanıklık eden ve şiddet mağduru olan kişiler, kontrol sağlamak, problemi ortadan kaldırmak veya memnun olmadığını ifade etmek için şiddeti araç olarak kullanmayı öğrenebilmektedir (Karadayı, 2020).

Dolayısıyla, flört şiddeti uygulayan partnerlerin aile içi şiddete tanık oldukları veya aile içi şiddete maruz kaldıkları, bunun sonucu olarak da model alma yoluyla olumsuz tutumlar, değerler, problem çözme yolları geliştirdikleri ve saldırgan davranışlarda buldukları düşünülmektedir. Alan yazın incelendiğinde, birçok çalışmanın sonucunda çocukken şiddet içerikli yaşantıya maruz kalmanın ya da şiddet içerikli davranışa tanık olmanın kişinin gelecekteki yaşamında şiddet faili olması ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Bell ve Naugle, 2008).

2.6.3 Güç Kuramı

Güç Kuramı'na göre şiddetin kökleri toplumsal kültürden olduğu kadar aile yapısından da kaynaklanmaktadır. Aile içi çatışmalara yönelik şiddet kullanımının, Sosyal Öğrenme Kuramı'na benzer şekilde çocuklukta fiziksel istismara tanıklık ederek ya da deneyimleyerek öğrenildiği düşünülmektedir (Straus, 2008). Çünkü ailedeki cinsiyet eşitsizliği, aile çatışması ve şiddetin kabulü sonraki zamanlarda flört şiddetinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Bell ve Naugle, 2008).

Güç kuramcıları, kadın-erkek arasındaki güç dengesizliklerinin çiftler arasında gerginliği arttırabileceğini ve bu durumun yakın ilişkilerde saldırganlık riskini de arttırabileceğini belirtmektedir. Partner baskınlığı ve yakın partner şiddeti üzerinde yürütülen ve 32 farklı ülkeden bireylerin katılımıyla gerçekleştirilen bir araştırmada, hem erkek hem de kadın partnerin egemenliğinin artan şiddet olasılığıyla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bu dolayısıyla aşırı gücün şiddete yol açabildiği sonucuna ulaşılmıştır (Büyükeskil, 2021).

Ayrıca, bu teoride, partnerlerin sahip olduğu mutlak güç miktarına veya partnerler arasında mutlak gücün dağılımına odaklanılmaktadır. İlişki şiddeti bir ilişkide güç kazanma işlevi gördüğü ölçüde, bir ilişkideki güçten duyulan memnuniyetsizlik, çatışma ve saldırgan davranışla daha güçlü bir şekilde ilişkilendirilebilmektedir. Bununla birlikte, güç ve şiddet arasındaki ilişkiye dair çalışmalar, gücün birkaç boyutu olduğunu göstermiştir. Bu boyutlar; kadın-erkek ilişkileri ile ilgili değerler ve inançlar, erkek ve kadın rolleri, sosyal etkileşimler ve karar verme, sosyoekonomik kaynaklar gibi süreçlerden oluşmaktadır (Straus, 2008).

2.6.4 Feminist Kuram

Feminist yaklaşıma göre, şiddeti ve saldırganlığı doğuran sistem ataerkil toplum yapısıdır ve ataerkil toplum yapısı içinde gücün kötüye kullanımının ve kontrol bağımlılığının oluşturduğu şiddetin cinsiyete göre incelenmesi gerekmektedir. Çünkü bu toplumlar, evlilik ve romantik ilişkiler konusunda kadınların üzerinde baskı oluşturmaktadır ve bu toplumlarda erkekler kontrolün ve gücün kendilerinde olduğunu hissetmek veya göstermek için şiddete başvurumaktadırlar. Toplumsal olarak tanımlanan bu cinsiyet rolleri kadına yönelik şiddetin sürmesine ve kadınların mağdur olmasına sebep olmaktadır. Ayrıca bu geleneksel tutuma göre ilişkide yetkili kişi erkek, ilişkinin sürmesinden sorumlu olan kişi ise kadındır. Dolayısıyla feminist

kurama göre, flört şiddetinin temel nedeni kadın erkek eşitsizliğinin ve cinsiyet ayrımcılığının var olmasıdır (Kocamanoğlu, 2021).

Öte yandan, ataerkil sistem kadınları olduğu kadar erkekleri de baskı altına almaktadır. Çünkü cinsiyete dair kalıplar bireylerin inanç ve düşüncelerini etkilemekte, hayatlarını şekillendirmektedir. Erkek, toplum tarafından onaylanmış olan güçlü, yöneten ve dayanıklı rollerini üstlenirken, kadına korunmaya ihtiyaç duyan, besleyen ve hassas kişi rolü yüklenmektedir. Zaman içinde kazanılan erkekliğin gerekleri yerine getirilmezse bu durum kaybedilme korkusunu da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, toplum tarafından kadınsı olarak tanımlanan durumlar; kendini kadına dair olan her şeyden ayrı tutarak inşa edilen erkeklik için tehlike oluşturmaktadır (Parlak, 2019).

Feminist kuramcılara göre, her ne kadar ataerkillik temel neden olsa da şiddeti onaylayan çevre, işsizlik, stres ve madde kullanımı gibi nedenler de flört şiddetinde etkili olmaktadır. Ayrıca kapitalizm ve ataerkilliğin birleşmesi ile kadınlar daha fazla ezilmektedir (Yıldız, 2016). Dolayısıyla feminist kuramın savunucularına göre flört şiddeti sosyal bir problem olarak ele alınmalıdır. Ancak flört şiddetinin önlenmesi için öncelikle ataerkil sisteme ait toplumsal inanç ve tutumlar ile güç ve kontrol ilişkileri ve toplumsal cinsiyet rollerinin değişmesi gerekmektedir. Çünkü bu erkek egemen sistem hem erkeği cezalandırmayarak bu istismar davranışlarının sürdürülmesine ortam hazırlamakta hem kadına yönelik istismara kültürel onay vererek katkıda bulunmaktadır (Kılınçer ve Tuzgöl-Dost, 2014).

2.6.5 Çatışma Kuramı

Çatışma kuramının savunucularına göre kişilerarası ilişkilerde yaşanan çatışmalar medeniyetin bir parçası olarak görülmelidir. Her ne kadar, her çatışma şiddete yol açmasa da madde kullanım bozukluğu, iş hayatında sorunlar, çocuğun ruhsal ve bedensel sağlığının bozulması ve ebeveyn görevlerinde eksiklik gibi birçok sorunun ortaya çıkması gibi bazı çatışmalar şiddete dönüşebilmektedir. Dolayısıyla başarıyla yönetilen çatışmalar, tarafların kendilerini, ilişkilerini ve birbirlerini daha gerçekçi bir şekilde tanıyabilmelerini sağlayacak, taraflara duygularını ifade etme ve anlaşmazlıklara çözüm bulma fırsatı verecek, partnerler arasındaki bağları güçlendirecek ve ilişkinin devamlılığına olumlu yönde katkı sağlayacaktır (Kılınçer ve Tuzgöl-Dost, 2014). Bu nedenle, çatışma kuramına göre kaçınma tutumu, ilişkide

şiddet eğilimini ve düşmanlığı çoğaltan bir etkidir ve ilişkideki problemleri çözmek, sonraki zamanlardaki öfke patlamalarının, bunların çözülmeden büyümesinin ve daha birçok olumsuz sonucun önüne geçecektir (Solmuş, 2012).

Ayrıca, tarihsel gelişimi modern dönemlerin başlarına kadar gitmekte olan çatışma teorisine göre çatışma, bir süreçtir ve toplumsal yapıyı kurması ve sürdürmesi açısından temel bir işleve sahiptir. İnsanların farklı dil, yaşam biçimi ve düzeni, çatışmanın kaynaklarıdır. Bu çerçevede toplumsal çatışma, kültürel bağlamda kabul edilmektedir. Çatışmacı yaklaşım aileye uygulandığında ise daha çok ailedeki çatışma ve rekabet ilişkilerine yoğunlaşmaktadır. Çatışma Kuramı'na göre eş ve veya çocuklar arasında her an ya ev işlerinin paylaşımında ya da önemli kararların alınmasında anlaşmazlık çıkabilecektir (Akdağ, 2020).

2.6.6 Durumsal Model

Durumsal Model'e göre yakın ilişkilerde yaşanan şiddet yani flört şiddeti arka plan ve durumsal olarak adlandırılan iki temel unsurun birleşmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Arka plan unsurları bireyin saldırgan olup olmayacağını belirleyen bireysel, toplumsal ve tarihsel özelliklerdir. Saldırgan mizaç yapısı veya istismara tanık olma/maruz kalma gibi bireysel özellikler, şiddetin çözüm olarak toplumsal kabulü gibi toplumsal veya tarihsel özellikler veya aile içi şiddet gibi etkenler arka plan faktörlerini oluşturmaktadır. Durumsal unsurlar ise madde kullanımı, sorun çözme becerileri, kişilerarası çatışma, ilişki doyumu ve süresi, saldırgan davranışın sonuçlarından beklentiler ve iletişim becerileri gibi faktörlerden meydana gelmektedir (Kılınçer ve Tuzgöl-Dost, 2014).

2.6.7 Kaynak Kuramı

Kaynak kuramcılarının göre flört şiddetinin temelini oluşturan etkenler ekonomik, sosyal ve kişisel güçler ve sahip olunan kaynaklardır. Yakın ilişkilerde zenginlik ve şiddet uygulama davranışı arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır ve bireyler ne kadar çok kaynağa sahipse o kadar az güç kullanmaktadır. Çünkü kaynak kuramı; eğitim seviyesi, ekonomik gelir yüksekliği ve statü gibi çeşitli kaynaklara sahip olan kişilerin yakın ilişkilerinde çok nadir güç kullandığını öne sürmektedir. Hatta ilişkide en çok kaynağı kontrol eden taraf en az güç kullanma ihtiyacı duyan taraftır. Düşük sosyoekonomik düzeyde yer alan ya da işsiz olan bireylerin şiddete daha sık yönelmeleri bununla açıklanabilmektedir. Sosyal imkânları olan, ekonomik geliri

yüksek olan bir erkek, partnerini kontrol etmek ve ona hükmedebilmek için birçok kaynağa sahiptir ancak bu imkânlarla sahip olmayan bir erkek bunları yapabilmek için güç ve şiddete başvurmaktadır (Kocamanoğlu, 2021).

2.6.8 Bağlanma Kuramı

Bağlanma davranışı, bireyler tarafından başka bir kişiye karşı yakınlık arama ve bu yakınlığı sürdürme ihtiyacı olarak tanımlanmaktadır. John Bowlby tarafından 1940 yılında ortaya çıkarılan bağlanma kuramı ise kişilerarası ilişkileri ele alan ve çocukların kişiliğinin belirlenmesinde ebeveynle olan ilişkinin önemini vurgulayan yaklaşımlardan biridir (Jones, 2015).

Kurama göre, yetişkin bağlanma stilleri iki boyut ve dört farklı prototipte incelenmektedir. Bunlar, güvenli bağlanma (başkalarına ve kendisine karşı olumlu algı), korkulu bağlanma (hem kendisine hem de başkalarına karşı olumsuz algı), saplantılı bağlanma (olumsuz benlik algısı ancak diğerlerine karşı olumlu olma) ve kayıtsız bağlanma (diğerlerine karşı olumsuz olma ancak olumlu benlik algısı) şeklindedir. Bireyin bu bağlanma stillerinden hangisine sahip olduğu veya bunlardan hangisinin daha ağır bastığı, duygusal bağların sağlıklı bir şekilde gelişmesi ve oluşan bağ ve davranışların hem mevcut dönemde hem de yaşam döngüsü boyunca aktif kalmasında oldukça önemlidir. Yapılan araştırmalar; güvenli bağlanma stiline sahip olan bireylerin daha mutlu, güvenilir, sevgi dolu, cana yakın ve partnerini destekleyen kişiler olduklarını göstermektedir. Güvensiz bağlanma stili olan bireyler ise duygusal olarak değişken ve ilişki içerisinde daha kıskanç ve yakın ilişki kurmaktan korkan özellikler göstermektedir. Dolayısıyla, bunlar birlikte değerlendirildiğinde, çocukluk dönemlerinde güvensiz bağlanma stiline sahip olmanın, bireyin yetişkinlik döneminde yaşadığı flört ilişkilerinde mağdur eden veya mağdur olan taraf olma olasılığını arttırdığını ortaya koymaktadır (Sırım, 2021).

2.7 Flört Şiddetinin Etkileri ve Sonuçları

Flört şiddetine maruz bırakılan bireylerde birtakım davranış değişiklikleri görülebilmektedir. Bireyin depresyon ve anksiyete düzeyinin artması, travma sonrası stres bozukluğu belirtilerinin olması, intihar düşüncelerinin ve girişimlerinin olması, sigara, alkol ve madde kullanmasında artış, iştah ve uyku bozuklukları, öfke patlamalarının olması, suçluluk, utanç belirtileri yaşaması, özgüven ve özsaygısının

azalması, somatik ve psikosomatik rahatsızlık belirtilerinin olması, cinsel yolla bulaşan hastalıkların ve istenmeyen gebeliklerin olması flört şiddetinin sonuçlarındandır (Carlson, 1996).

Ayrıca, madde kullanımı (alkol, uyuşturucu ve tütün), ölümcül veya ölümcül olmayan yaralanmalar, baş ağrısı, karın ağrısı, sırt ağrısı, fibromiyalji, gastrointestinal sorunlar, hareket kısıtlılığı gibi fiziksel rahatsızlıklar, idrar yolları enfeksiyonu, vajinal kanama, rahim miyomları, uyku problemleri, düşük yaşam memnuniyeti, düşük benlik algısı, duygu durum bozukluğu, sosyal izolasyon, düşük yaşam memnuniyeti, utanç ve suçluluk kaynaklı soyutlanma, kendi düşüncelerini sorgulama ve delirme korkusu, sosyal problemler, düşük akademik başarı ve özgüven kaybı, istenmeyen gebelikler, abortus ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar da flört şiddetinin yol açtığı olumsuz sonuçlardandır (Çakır-Koçak ve Öztürk-Can, 2019). Bunlara ek olarak, yüksek düzeyde yaşanan flört şiddeti mağduriyeti, düşük seviyede ilişki memnuniyetine neden olmaktadır (Kaura ve Lohman, 2007).

Ancak, flört şiddetinin genel olarak dışarıdan gelebilecek bir engellemeye kapalı olması ve romantik ilişki içerisinde olan partnerler arasında yaşanması nedeniyle bu şiddetin bireyler üzerinde oluşturduğu etkiler kesin bir şekilde anlaşılamamaktadır (Akcan, 2020).

2.8 Flört Şiddeti ile İlgili Araştırmalar

Alan yazın incelendiğinde flört şiddeti ile ilgili çok sayıda çalışma yürütüldüğü görülmektedir. Bunlarda özgüven, yaşam doyumu vb. çeşitli değişkenlerin flört şiddetini yordayıp yordamadığı (Ünüvar, 2022), flört şiddetinin yaygınlığı (Aksoy, 2021), flört şiddetinin çatışmalar, kurban rolü, ebeveyn kontrolü, cinsiyetçilik tutumu, otoriter kimlik yapısı vb. çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Ayrıl, 2021; Kızılca-Çakalöz, Çoban ve Irmak, 2020; Bilican-Gökkaya ve Öztürk, 2021) ve flört şiddetinin empati, zihin okuma, benlik saygısı, bağlanma biçimleri, çocukluk çağı travmaları, cinsel doyum, öz şefkat, anksiyete, depresyon, çocukluk çağı yaşantıları, vb. çeşitli değişkenler ile ilişkisi (Cinal, 2018; Özkan, 2019; Öztürk, 2021; Karaçay, 2021; Yörük-Tepe, 2021; Efe, 2021) gibi konular incelenmiştir. Bu çalışmalardan büyük bir bölümünün nicel çalışmalar olduğu görülmektedir. Ancak az da olsa nitel çalışmalar da alan yazında mevcuttur.

2.8.1 Flört Şiddeti ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Yapılan araştırmalar incelenmesi sonucunda, Ünüvar (2022), genç yetişkinlerin flört şiddetinde cinsel mitler, özgüven ve yaşam doyumunun yordayıcı rolü adlı çalışmasında 568 genç yetişkin üzerinde bir çalışma yürütmüştür. Araştırma sonuçları; genç yetişkinlerde flört şiddetinin özgüven, cinsel mitlere inanma, cinsiyet ve yaşam doyumu değişkenleri tarafından yordandığını göstermiştir.

Aksoy (2021) ise yapmış olduğu çalışmada Türkiye'deki üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaygınlığını ve bunun stresle başa çıkma tarzlarıyla ilişkisini araştırmıştır. 443 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülen araştırma sonucunda flört şiddetinin oldukça yaygın olduğu ve psikolojik şiddetin en yaygın flört şiddeti türü olduğu tespit edilmiştir. Cinsel flört şiddeti için ise beklenenin üstünde bir oran gözlemlenmiştir. Kadınlarda psikolojik şiddet %85,3, fiziki şiddet %26,9 ve cinsel şiddet %17,4 olarak bulunmuştur.

Ayral (2021), 18-35 yaş aralığındaki 537 kişi üzerinde yürüttüğü araştırma ile flört şiddetine yönelik tutumların çelişik duygulu cinsiyetçilik ile şiddetin ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması açısından incelenmesini gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda; fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel flört şiddeti tutumu, cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ve erkek egemenliğini meşrulaştırma düzeylerinin erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç önemli bir bulgu olarak dikkat çekmiştir.

Öztürk (2021) ise İstanbul'da öğrenim gören 200 üniversite öğrencisi üzerinde yürüttüğü bir araştırmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamıştır. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ile benlik saygısı arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre benlik saygısının azalması ile birlikte flört şiddeti anlamlı olarak artmaktadır. Ayrıca flört şiddeti ve bağlanma düzeyleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Karaçay (2021), 225 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği araştırma ile üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile bağlanma düzeyleri, çocukluk çağı travmaları ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkileri tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda; flört şiddetine yönelik tutumun cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği, fiziksel ihmal, cinsel istismar ve kaygılı

bağlanma ile flört şiddetine yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yörük-Tepe (2021) ise Ankara’da 300 öğrenci üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada üniversite öğrencilerinin aşk ve flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre tutkulu aşk ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddet, kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet tutumları arasında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca flört şiddetinin genç yetişkinlik döneminde önemli psikolojik ve sosyal sorunlara neden olabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldırım (2019)’un yaptığı bir araştırmada flört şiddeti ve yeme bozukluğu davranışları arasındaki ilişkide kendini suçlamanın aracı rolünü incelemek amacıyla 18-25 yaş aralığında olan 189 kadın üniversite öğrencisi ile çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında flört şiddeti ile yeme bozukluğu davranışları arasında ilişki olduğu fakat kendini suçlamanın bu ilişkide aracılık etmediğini görülmüştür.

Efe (2021) flört şiddetinin ayrışma-bireyleşme ve bağlanma stilleri ile ilişkisini incelemiştir. Türkiye’deki üniversitelerde lisans öğrencisi olan, mevcut flört ilişkisi olan ya da yaşam süresi boyunca en az bir tane flört ilişkisi olmuş, 18-22 yaş aralığındaki toplam 274 kişi üzerinde gerçekleştirilen araştırma sonucunda, güvensiz (korkulu ve kayıtsız olmak üzere) bağlanma stilleri ile pozitif yönde, flört ilişkisinde şiddet yaşantısının ayrılma-bireyleşme sürecindeki aksaklıklar ile arasında pozitif yönde ve güvenli bağlanma stilleri ile arasında negatif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca yine üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bir araştırma Kızılca-Çakalöz, Çoban ve Irmak (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi’nde eğitimini sürdüren 348 öğrenci ile yürütülen araştırmada öğrencilerin flörtü ile en sık tartışma nedeni kıskançlık (%22,9) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca erkek öğrencilerin fizikselden daha çok psikolojik şiddet, kadın öğrencilerin ise psikolojik şiddetten daha fazla fiziksel şiddet uygulama eğiliminde oldukları saptanmıştır.

Bilican-Gökkaya ve Öztürk (2021) ise flört şiddeti uygulama/flört şiddetine maruz kalma ile çocukluktaki aile içi şiddet öyküsü arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. 792 üniversite öğrencisinin dahil edildiği araştırma sonucunda

katılımcıların hem şiddet faili hem de mağduru olma düzeyleri yüksek olarak tespit edilmiştir. Ayrıca çocukluğunda aile içi şiddete tanıklık edenler, ilişkilerinde hem daha çok flört şiddeti uygulamakta hem de flört şiddetine daha fazla maruz kalmaktadır. Çocukluğunda aile içi şiddete bizzat maruz kalma ile flört şiddeti uygulama arasında bir ilişki yoktur ancak çocukken şiddet mağduru olanlar, ilişkilerinde flört şiddetine daha sık maruz kalmaktadır.

Cinal (2018), medeni durumu evli olmayan ve yaşamı boyunca en az bir flört ilişkisi yaşamış olan 289'u kadın ve 32'si erkek toplam 321 yetişkin birey ile flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleri ile ilişkisinin olup olmadığını inceleyen bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın sonucuna göre bireylerin, flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum puanları arttıkça depresyon ve anksiyete düzeylerinin arttığı gözlenmiştir. Ayrıca bireylerin flört şiddeti mağduriyeti arttıkça, depresyon ve anksiyete düzeyleri de artmaktadır.

Özkan (2019), bir sivil toplum kuruluşundan gönüllü olan flört şiddeti deneyimine sahip 7 kadın ve 1 erkek katılımcı ile görüşmeler yaparak bir nitel çalışma yapmıştır. Görüşmeleri katılımcıların izni ile ses kaydına almıştır ve yazılı metin haline getirmiştir. Tematik analiz yaparak çeşitli kategorilere ayırmıştır. Bu kategoriler arasında şiddetin fark edilme süreci, farklı flört şiddeti türlerine dair ortaklaşan deneyimler, ilişki ve toplumsal cinsiyet dinamikleri, şiddetin etkileri, ayrılık ve şiddetle mücadele süreçleri, kazanım/değişim alanları ve deneyimler gibi ana temalar yer almaktadır. Bu çalışma, flört şiddeti ile mücadele konusunda sivil toplum kuruluşlarının kamu kurumları ile işbirliği içerisinde kapsamlı ve bütüncül çalışmalar ortaya koymasını destekler niteliktedir.

Eslek ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan nitel bir çalışmada üniversite öğrencilerinin flört şiddeti hakkındaki düşüncelerini derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Yaşları 18-22 arasında değişen 78 üniversite öğrencisi ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcılar en çok psikolojik/duygusal şiddet deneyimleri hakkında konuşmuşlardır. Bu çalışma ile birlikte, üniversite öğrencilerinin flört şiddetini ne şekilde tanımladıklarını, flört şiddeti deneyimlerini, flört şiddeti türlerini, flört şiddetinin nedenlerini, flört şiddeti ile başa çıkabilme ve flört şiddetini önleme yöntemlerini ilk kez kapsamlı şekilde ele alınmıştır.

Çimen (2018), 18-30 yaş arasındaki 8 kadın ve 7 erkek genç yetişkin bireylerin flört

şiddetine yönelik söylemleri üzerine bir nitel çalışma gerçekleştirmiştir. Katılımcıların her biri ile görüşme yapmıştır ve izin dahilinde görüşmeleri ses kaydına alıp yazılı hale getirerek metinleri söylem analizi ile incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre, toplumsal cinsiyet, biyoloji, sevgi ve ilişki olmak üzere dört açıklayıcı repertuara ulaşılmıştır.

2.8.2. Flört Şiddeti İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bookwala ve arkadaşları (1992) tarafından flört şiddetinin sebeplerini incelemek amacıyla yapılan bir çalışmada, şu an ya da geçmişte romantik ilişkisi olan 18-22 yaş aralığındaki kadın ve erkeklerin şiddete karşı tutumları, ilişki içerisindeki kıskançlık düzeyleri, cinsiyet rolleri, bireylerin saldırganlık düzeyleri, ilişki içerisinde partnerlerin birbirlerine karşı saldırganlık düzeyleri araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerini benimsemelerinden dolayı romantik ilişkilerinde şiddete daha fazla başvurdukları görülmüştür. Flört şiddetinin yordayıcılarından birinin kıskançlık olduğu saptanmıştır. Erkeklerin kıskançlık nedenleri toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkiliyken, kadınların kıskançlık nedenleri partnerlerine olan bağlılıkları ile ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Halpern ve arkadaşları (2001) tarafından yapılan bir çalışmada 7500 ergen grubunun romantik ilişkilerinde fiziksel ve psikolojik şiddetin yaygınlığı ve sosyodemografik faktörler ile şiddet mağduriyetinin ilişkisi araştırılmıştır. Bu çalışmada ergenlerin romantik ilişkilerinde %12 fiziksel şiddete, %20'si psikolojik şiddete ve %10'u ise hem fiziksel hem de psikolojik şiddete maruz bırakıldıkları görülmüştür. Araştırmanın diğer bulgularına bakıldığında, 18-21 yaş aralığındaki kadınların erkeklere göre daha fazla şiddete maruz bırakıldıkları ve ilişkilerindeki ciddiyet düzeyi arttıkça şiddet eylemlerinin gerçekleşme olasılığının da arttığı gözlenmiştir. Mağduriyetin yaygınlık düzeyi ise kadın ve erkekler açısından birbirine benzer oranlardadır.

Pradubmook-Sherer (2009), Tayland'da yaşayan 14-19 yaş arasında olan 1296 liseli ergen grubu ile yapılan çalışmada flört şiddetinin yaygınlık düzeyi araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında kadınların flört şiddetine erkeklerden daha fazla maruz kaldığı görülmüştür. Flört şiddetinin gerçekleşmesini etkileyen faktörler arasında aile içindeki şiddet öyküsü, partnerler arasındaki ilişkinin niteliği ve akranların birbirlerini etkilemesi bulunmuştur.

Bonomi ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan araştırmada, 585 genç yetişkin bireyin sağlık belirtileri ile romantik ilişkilerindeki fiziksel, cinsel ve fiziksel olmayan şiddet deneyimleri arasındaki ilişki incelenmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, romantik ilişkilerinde fiziksel ve cinsel şiddete maruz bırakılan kadınların, şiddet deneyimi olmayan kadınlara göre fiziksel ve psikolojik sağlıklarının olumsuz açıdan etkilendiği görülmüştür. Bu olumsuz belirtiler arasında depresif duygudurum, ilgi-istek azlığı, iştahta bozulmalar, mide bulantısı ve kusma, sigarayı aşırı içme vb. bulunmaktadır. Fiziksel ve cinsel şiddete maruz bırakılan erkeklerin ise şiddet deneyimi olmayan erkeklere göre sadece düzensiz şekilde yeme davranışı ve sigarayı aşırı içme davranışları sergiledikleri görülmüştür.

Lu ve arkadaşları (2020), Nikaragua’da yaşayan 1799 kişiden oluşan ergen ve genç yetişkin grubu ile madde kullanımı ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma yapmışlardır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında şahsen maruz kalınan flört şiddeti oranını %41, uygulanan flört şiddeti oranını %39, dijital flört şiddeti maruz kalma oranını %30, dijital flört şiddeti uygulama oranını %26 olarak bulmuşlardır. Madde kullanımı ve flört şiddet arasında ise pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür.

Hassiija ve arkadaşları (2018) tarafından yapılan bir araştırmada genç yetişkin kadınların algıladıkları ebeveynlik biçimleri ile romantik ilişkilerinde yaşadıkları şiddet deneyimi arasındaki ilişkide erken dönem uyumsuz şemaların aracı rolü incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında, ebeveynlik biçimleri bakımından yalnızca annenin eksik bakımının, romantik ilişkilerde şiddete maruz kalmayı ve uygulamayı yordadığı görülmüştür. Buna göre, annenin eksik bakımı, ilgisiz, mesafeli ve kopuk olarak nitelendirilmiştir ve dolaylı olarak romantik ilişkilerdeki şiddet deneyimlerini etkilemektedir.

Shen (2013)’in 16-30 yaşları arasındaki 416 erkek ve 602 kadın ile yaptığı bir çalışmada flört şiddeti ile travma sonrası stres bozukluğu arasındaki ilişki ve bireylerin kültürel inançlarının flört şiddeti üzerindeki rolü incelenmiştir. Bulgulara göre, katılımcıların %59’unun romantik ilişkileri içerisinde şiddete maruz bırakıldıkları saptanmıştır. Bu katılımcıların %18,6 oranında fiziksel şiddete, %55,5 oranında psikolojik şiddete ve %7,6 oranında cinsel şiddete maruz bırakıldıkları görülmüştür. Romantik ilişki içerisinde şiddete maruz bırakılan bireylerin travma sonrası stres bozukluğu düzeyi daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Ek olarak,

kültürel inançların flört şiddetinde ve travma sonrası stres bozukluğunda yordayıcı bir rol oynadığı görülmüştür.

Baker ve Helm (2011), flört şiddetinin yalnızca fiziksel ve psikolojik şiddetle sınırlı olmadığını ve teknoloji geliştikçe dijital/sanal ortamlarda da şiddet eylemlerinin gerçekleştiğini ortaya koymak amacıyla Hawaii’de 623 ergen katılımcı ile bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, romantik ilişki içerisinde partnerin diğer partneri tarafından sosyal medya hesaplarının kontrol edilmesi %39,5 oranında, telefonunu kontrol etmesi %47,5 oranında ve nerede ve kiminle olduğuna dair takip etmesi %49,6 oranında olduğu sonucuna varılmıştır. Birbirine yakın oranlarda diğer partnerin de benzer şekilde kontrol ve takip etme davranışları mevcuttur. Bu bulgular, şiddetin hem maruz bırakılanının hem de uygulayıcısının aynı kişi olabileceğini göstermektedir.

Giordano ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, 892 genç yetişkinin kıskançlık düzeyi ve flört şiddetinin ilişkisini incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre, romantik ilişkinin niteliği/kalitesi, aile yapısının özellikleri, çatışma ve kontrol davranışları, şiddete maruz kalma ile bireylerin kıskançlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır.

Tüm bu araştırmaların incelenmesi sonucunda, mevcut literatürde flört şiddetine dair nicel çalışmaların ağırlıklı olduğu ve nitel çalışmaların literatürde eksik kaldığı görülmektedir. Bu çalışmada, flört şiddeti deneyimlerini nasıl ve ne şekilde yaşadıkları derinlemesine incelenecektir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemine ve desenine, örnekleme, kullanılan araç ve gereçlere, araştırmanın nasıl ve ne şekilde uygulandığına, geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına, araştırmacının öz-değerlendirmesine dair bilgiler sunulmuştur.

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma modeli çerçevesinde gerçekleşen tematik analiz yöntemlerinden yorumlayıcı fenomenolojik analiz deseni ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, bireylerin öznel deneyimlerini keşfetmeyi ve deneyimlerine yükledikleri anlamları yorumlamayı amaçlamaktadır. Bu araştırmanın amacı da, bireylerin romantik ilişki içerisinde yaşadıkları şiddet eylemlerini nasıl deneyimlediklerini ve nasıl anlamlandırdıklarını anlamaktır.

3.1.1. Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz

Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz (YFA), temelleri fenomenolojik (olgu bilimsel) yaklaşıma dayanan bir nitel araştırma yöntemidir. Fenomenolojik yaklaşım; kaynağını felsefe ve psikolojiden alan ve bireylerin bir fenomenle ilgili olarak yaşadıkları deneyimlerin betimlendiği, fenomenle ilgili yaşanan deneyimin özüne ulaşılmanın amaçlandığı, bu yönüyle de sosyoloji, psikoloji, sosyal psikoloji, sağlık ve iletişim gibi birçok akademik alanda gerçekliğin doğasına bir temel bakış açısı olarak başvurulan bir nitel araştırma desendir (Cresswell, 2016; Kütük-Yılmaz, 2021; Demir, 2021).

Çerçevesini fenomenolojiden alan YFA, temel özellikleri itibari ile fenomenolojik araştırma deseninin özelliklerini taşımaktadır. Ancak YFA, ilk defa 1996 yılında Smith (1996) tarafından “Journal of Psychology and Health” dergisinde yayımlanan ve psikolojinin hem deneysel hem de niteliksel olabileceğinin vurgulandığı bir makalede ortaya atılmış, nitel veri analizinde kullanılabilecek en yeni çözümleme yöntemlerinden birisi olarak tanıtılmıştır (Clark ve Lemay, 2010). Yöntemin temel amacı, bireylerin önemli yaşam olaylarını nasıl deneyimlediklerine odaklanmak,

bireylerin öznel deneyimlerini keşfetmek, bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını anlamak ve kültürel ve sosyal bağlamı da göz önünde bulundurarak yorumlayıcı bir analiz geliştirmektir (Smith vd, 2000; Smith ve Osborn, 2009; Pietkiewicz ve Smith, 2014; Şahin, 2020).

YFA; araştırmacının etkin bir özne olarak sürecin içinde yer aldığı, idiografik (her görüşmenin detaylı olarak incelendiği), hermenotik (deneyimi anlarken yorumlamayı da içeren), tümevarımsal (başlangıçta tahmin edilemeyen temaların belirlendiği), sorgulayıcı, parantezleme yani doğal tavır alma içeren (araştırmacının, araştırılan fenomene ilişkin kendi görüşlerini araç içine aldığı, tarafsız davrandığı) bir yapıya sahiptir (Smith, 2004; Pietkiewicz ve Smith, 2014; Demir, 2021). Buna göre YFA deseninde yürütülen araştırmalarda, yapılan her görüşme detaylı bir şekilde ele alınmakta, bu süreç bütün görüşmelerin tek tek detaylı incelenmesi ile devam etmektedir. Araştırmacının yorumlamasını da içermektedir. Bireylerin yaşadığı deneyimler, bireylerin yorumları ve anlamlandırmaları üzerinden anlaşılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca araştırmacı, süreç boyunca alınan cevapları tarafsız bir biçimde sorgulamakta ve elde edilen bulgular ışığında temalar oluşturularak bunlar detaylandırılmaktadır (Şahin, 2020; Kütük-Yılmaz, 2021; Demir, 2021). YFA'nın özellikleri ve araştırma amacı birlikte ele alındığında, bu yöntemin seçilmesi uygun görülmüştür. Ayrıca YFA'nın bahsedilen özelliklerinin klinik psikoloji araştırmalarına uygun olduğu bilinmektedir (Demir, 2014; Smith ve Rhodes, 2015).

3.2 Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini, 24-32 yaş aralığında; evli olmayan ve hayatının herhangi bir zaman diliminde romantik ilişki deneyimine sahip olduğunu bildiren, heteroseksüel 5 kadın ve 5 erkekten oluşmaktadır. Katılımcılardan 3 kişinin mevcut ilişkisi varken, 7 kişinin ilişkisi bulunmamaktadır. Katılımcılara amaçlı örnekleme yönteminden benzeşik örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak ulaşılmıştır. Benzeşik örnekleme, araştırmanın amacına ve problemine uygun olarak evrende yer alan benzeşik (homojen) bir alt grubu kapsayan bir örneklem türüdür (Strauss ve Corbin, 2014). Kartopu örnekleme ise, ulaşılmak istenen gruba ulaşmanın zor olduğu durumlarda ve araştırma kriterlerini karşılayan katılımcıdan ricada bulunularak araştırma ilanını araştırma amacının uygunluğuna göre başka katılımcılara erişilmesi için kullanılan bir yöntemdir (Creswell, 2013). Araştırma,

belli bir doaygunluğa erişene dek zincirleme bir şekilde devam etmiştir ve doaygunluk elde edildiğinde veri toplama sũreci sonlanmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu, demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış gũrũřme soruları uygulanmıştır. Bu bũlũmde bu araçlara ait bilgiler yer almaktadır.

3.3.1 Bilgilendirilmiş Onam Formu

Gũrũřme yapılmadan önce katılımcılara araştırma hakkında bilgi vermek amacıyla Bilgilendirilmiş Onam Formu verilmiştir. Bu formda araştırmanın amacı, kimin tarafından yũrũtũldũęũ, katılımın gũnũllũlũk esasına dayandığı ve rahatsız olunduğu durumda çalışmadan ayrılabilceği, kimlik bilgilerinin istenmeyeceği ve gizli tutulacağı, gũrũřmenin ne kadar sũreceęi vb. gibi bilgiler katılımcılara sunulmuştur. Bu form EK 1'de verilmiştir.

3.3.2 Demografik Bilgi Formu

Katılımcılar hakkında bilgiler edinilmesi amacıyla araştırmacı tarafından Demografik Bilgi Formu oluşturulmuştur. Bu formda katılımcıların yaşı, cinsiyeti, mesleği, eğitim durumu, bũlũmũ, çalışma durumu, gelir durumu, kiminle birlikte yaşadığı, yaşamın bũyũk bir bũlũmũnũn geirilceği yer, romantik ilişki durumu, mevcut ilişkinin sũresi, daha önce ilişkilerin durumu ve sũresi, psikiyatrik rahatsızlığın varlığı ve psikoterapi hizmeti alma durumu hakkında sorular yer almaktadır. Bu form EK 2'de gũrũlebilir.

3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Gũrũřme Soruları

Derinlemesine yapılan yarı yapılandırılmış gũrũřmelerde katılımcılara flört şiddetini nasıl tanımladıkları, ilişki içerisinde herhangi bir şiddet eylemi yaşayıp yaşamadıkları, flört şiddetine sebep olan faktörleri, ilişki içerisinde şiddet eylemi varken ilişkiden kopamama sebebi, şiddet eylemi gerçekleşen bir ilişkide ayrılıkların ne şekilde gerekleşteği, ilişki içerisinde şiddet yaşayan bireylerin duygu, dũřũnce ve bedensel duyumlarının nasıl olduğuna vb. dair birtakım sorular sorulmuştur. Sorulan sorular EK 3'te verilmiştir.

3.4 İşlem

Öncelikle bu tez çalışması için İstanbul Gedik Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izinler alınmıştır, ardından araştırmacı gönüllü katılımcı arayışına girmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme sorularının hazırlanma sürecinde birçok makaleden ve sosyal medya içeriklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın konusu ve katılımcı arayışı çeşitli sosyal medya platformları üzerinden duyurulmuştur. Yaklaşık 25 kişi araştırmaya katılmak için başvuru yapmıştır. Gönüllü olan katılımcılar ile ön görüşmeler yapılmıştır ve hem araştırmaya katılmaya uygun olup olmadıklarına karar verilmiş hem de araştırma hakkında bilgilendirilmişlerdir. Öncelik olarak soruların işlevsel olup olmadığını anlamak amacıyla bir kadın katılımcı ile pilot görüşme yapılmıştır. Daha sonrasında sorular gözden geçirilmiştir ve sorular üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Başvuran kişiler arasından 5 kadın ve 5 erkek katılımcı seçilerek her bir katılımcı ile yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler çevrimiçi ortamda Google Meet platformu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara görüşmeye başlamadan önce bilgilendirilmiş onam formu verilerek kimliklerinin gizli tutulacağı belirtilmiştir. Rahatsız oldukları takdirde görüşmeyi sonlandırabilecekleri söylenmiştir. Katılımcılara görüşmenin sonunda nasıl hissettikleri sorulduğunda kaygılı ve gergin hissettiklerini fakat aynı zamanda farkındalık düzeylerinin arttığını ifade etmişlerdir. Görüşmeler, 30 – 60 dakika arasında sürmüştür ve katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydı alınmıştır. Her bir görüşmenin ses kaydı yazıya da dökülmüştür. Deşifreler üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

3.4.1 Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin analizi, nitel araştırma yöntemlerinden olan tematik analiz yöntemi çerçevesinde yorumlayıcı fenomenolojik desenin ilkelerine göre yapılmıştır. Tematik analiz, verileri en küçük parçalara ayırıp derinlemesine bir şekilde tasvir etmeyi ve yorumlamayı sağlamaktadır (Boyatzis, 1998). Katılımcılarla gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler sonucunda her bireyin sırayla ses kayıtları yazıya dökülerek deşifresi oluşturulmuştur. Analize başlarken önce tek bir görüşme ele alınmıştır. Verinin iyi ve sağlıklı bir şekilde yorumlanması için araştırmacı tarafından farklı zamanlarda defalarca kez okunmuştur. Öncelikle tek bir deşifre üzerinden çeşitli kodlamalar oluşturulmuş ve alt tema-üst tema elde edilmiştir. Daha

sonra aynı yollar diğer deşifreler üzerinde de izlenmiştir. Verilerin kodlanmasında hem tündengelimsel hem de tümevarımsal yaklaşım kullanılmıştır. Tündengelimsel yaklaşımda, literatür bilgileri (kuramlar) göz önüne alınarak kodlama yapılırken, tümevarımsal yaklaşımda ise katılımcıların ifadelerinden (verilerden) yola çıkılarak kodlama yapılmaktadır. Araştırmacı, temaları belirledikten sonra tez danışmanından ve nitel araştırmalar konusunda uzman olan iki kişiden geri bildirim almıştır. Ayrıca analiz süreci boyunca araştırmacı kendini ve bu süreci gözlemleyerek çeşitli notlar almıştır. Bu geri bildirimlerin ve notların değerlendirilmesi sonucunda araştırmacı temalarının son halini ortaya çıkarmıştır. Verilerin analiz ve raporlama sürecinde MAXQDA 2020 programından yararlanılmıştır, bu program araştırmacı için kodlama yapma, temaları belirleme ve grafik oluşturma konusunda oldukça kolaylaştırıcı bir araç olmuştur.

3.5 Geçerlik-Güvenirlilik Çalışmaları

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik kriterleri, nicel araştırmalardaki gibi sayısal verilerle kanıtlanmamaktadır. Bu sebeple bu durum bazı araştırmacılar tarafından eleştiri almaktadır. Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik ölçütünün sağlanması dört ana başlık ile açıklanmaktadır. Bunlar; inanırlılık (*credibility*), güvenilebilirlik (*dependability*), onaylanabilirlik (*confirmability*), aktarılabirlik (*transferability*) kavramlarıdır (Guba ve Lincoln, 1982).

İnanırlılık (Credibility): Nitel araştırmalarda inanırlılık kriterini sağlamak için birtakım yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemler arasında uzun süreli etkileşim, katılımcı teyidi ve uzman incelemesi bulunmaktadır (Holloway ve Wheeler, 1996). Araştırmacı, bu çalışmanın inanırlılık ölçütünü sağlamak için katılımcı teyidi ve uzman görüşü yöntemlerinden yararlanmıştır. Katılımcı teyidi, araştırmada elde edilen bulguların şahsi düşüncelerini doğru bir şekilde yansıtmayı yansıtmadığını sorgulama olarak tanımlanmaktadır (Başkale, 2016). Çalışmanın sonunda bazı katılımcılara ulaşılarak bulgular hakkında geri bildirim alınmıştır. Böylelikle araştırmacı katılımcıların deneyimlerini doğru şekilde yorumlayıp yorumlamadığını anlamıştır. Araştırmacı, verileri yanlış yorumlama gibi hataları önlemek amacıyla nitel araştırmalar konusunda uzmanlaşmış ve araştırma konusuna hakim olan kişilerden geri bildirim almak amacıyla düzenli olarak değerlendirme toplantısı yapmıştır. Araştırmacının ilk kez nitel bir çalışma yürütmesi sebebiyle alanında

uzman kişilerden destek alması araştırmayı daha kolay bir şekilde idare etmesini sağlamıştır. Uzmanlarla ortak bir karara varıldıktan sonra araştırmanın alt ve üst temaları belirlenmiştir.

Güvenilebilirlik (Dependability): Araştırmacı, araştırma sonuçlarının ne kadar inandırıcı ve tekrarlanabilir olup olmadığını ölçmek amacıyla araştırmacının kodladığı bölümler nitel araştırmalar konusunda uzmanlaşmış bir kişi tarafından da tekrar kodlanarak karşılaştırılmıştır. Kodlayıcılar arası uzlaşmanın sağlanabilmesi için MAXQDA 2020 programı üzerinden kod çizelgesi oluşturulmuştur. Araştırmacı, diğer uzmanın kodlarını göz önünde bulundurarak kodlamalarını gözden geçirmiştir.

Onaylanabilirlik (Comfirmability): Araştırmacı, mevcut çalışmanın dış güvenilirliğini ve onaylanabilirliğini/teyit edilebilirliğini sağlamak amacıyla yapılan görüşmelerde katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydı almıştır. Ses kayıtlarının her birini yazıya dökerek deşifrelerini elde etmiştir. Deşifrelerin her birini tekrar tekrar okumuştur. Verilerin analiz sürecinde ve sonrasında nitel araştırmalar konusunda uzmanlaşmış kişiler tarafından ortaya çıkan bulgular incelenmiş ve teyit edilmiştir. Bulgular bölümünde katılımcıların ifadeleri alıntı olarak yazılmıştır, böylelikle çalışmanın onaylanabilirlik kriteri sağlanmıştır.

Aktarılabirlik (Transferability): Aktarılabirlik kavramı araştırma sonuçlarının genellenebilmesi ile ilgilidir. Nicel araştırmalarda dış geçerliliği sağlamak amacıyla örneklemin evreni temsil etmesi ve genellenebilir sonuçlar edilmesi beklenmektedir. Nicel araştırmalardaki genelleme kavramı, nitel araştırmalarda aktarılabirlik olarak kullanılmaktadır. Ancak nitel araştırmalarda genelleme hedeflenmemektedir. Katılımcıların deneyimlerini anlayabilme üzerine odaklanılmaktadır. Okuyucuların ve diğer araştırmacıların araştırma yöntemini ve sonuçlarını kendi çalışmalarında kullanabilmesi için katılımcıların deneyimlerinin araştırmacı tarafından net ve açık bir şekilde açıklanması ve aktarılıyor olması oldukça önem taşımaktadır. Bu sebeple nitel araştırmalarda aktarılabirlik kriterinin karşılanması için katılımcıların özellikleri ve örneklemin nasıl belirlendiği net bir şekilde belirtilmelidir (Sharts-Hopko, 2002). Araştırmacı, bu çalışmada aktarılabirliğin sağlanması için örneklem tercihini amaçlı örneklem çeşitlerinden birisi olan kartopu örneklemeyi kullanmıştır. Belli özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlaması için sosyal medya platformlarında ilan paylaşılmıştır. Kriterleri karşılayan katılımcılar araştırmaya dahil edildikten sonra diğer katılımcılara ulaşmaları için

yardım istenmiştir. Araştırma ilanı zincirleme bir şekilde elden ele dolaşarak romantik ilişkisinde şiddet eylemini deneyimlediklerini düşünen 5 kadın ve 5 erkek olmak üzere 10 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmacının her bir bölümü detaylı bir şekilde açıklaması benzer çalışma yapacak araştırmacılara yol gösterici olacaktır, böylelikle araştırmanın aktarılabilirliği sağlanacaktır.

3.6 Araştırmacının Kendi Sürecini Değerlendirmesi

“26 yaşında bekar bir genç kadını. Lisans sürecimi İstanbul Ticaret Üniversitesi Psikoloji bölümünde tamamladıktan sonra eğitim hayatıma İstanbul Gedik Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı’nda devam etmekteyim. İstanbul’da özel bir psikolojik danışmanlık merkezinde ergen ve yetişkinlerle psikoterapi çalışmalarımı sürdürmekteyim.

Lisans hayatımda aldığım derslerde ve katıldığım seminerlerde “flört şiddeti” terimi dikkatimi çekmişti. Ben de derinlemesine araştırmalar yaptıktan sonra aslında şiddetin fiziksel şiddetten ibaret olmadığını, psikolojik, cinsel, sosyal, ekonomik, dijital şiddet vs. gibi türlerinin de olduğunu öğrendim. Ardından kendi romantik ilişkilerimde de zaman zaman “sevğiden kaynaklı kıskançlık” güzellemesi ile partnerlerim tarafından şiddete maruz bırakıldığımı ve bazen de benim onlara şiddet uyguladığının farkına vardım. Bu benim için acı bir yüzleşmeydi. Mezun olduktan sonra insanları bu konuda bilinçlendirmek için üniversitelerde “Flört Şiddeti ve Güvenli İlişkiler” başlıklı seminerler vermeye başladım. Gerçekleşen her etkinlikte katılımcıların kendilerini keşif sürecine şahit olmak hoşuma gitmeye başlamıştı. Bireylerin ilişkilerini dönüştürürken aslında kendi ilişkilerimi de iyileştirip dönüştürmeye çalışıyordum.

Yüksek lisansın ikinci yılında danışan kabulüne başladıktan sonra psikoterapi seanslarında da bireylerin romantik ilişkilerindeki deneyimlerini dinlerken ilişki içerisindeki “görünmeyen yaraları”na şahit oldum. Kadın, erkek fark etmeksizin birçok birey birbirlerine psikolojik şiddet uyguluyordu. Kimi danışanlar yaşadıklarının bir şiddet olduğunun farkında değildi. Bu tür yaşantılar bireylerin üzerinde birçok psikolojik sorunların oluşmasına sebep oluyordu gözlemlediğim kadarıyla. Kimileri için şiddetin her türlü bireylerin “normal”i haline gelmişti, çünkü yetiştikleri ortamda da şiddet unsurları yer alıyordu. Ben de “Flört Şiddeti” konusunda uzmanlaşmak ve yetkin olmak istediğimden dolayı tez çalışmamı bu

konuda yapmaya karar verdim. Araştırma yöntemi olarak da nitel araştırma yöntemini tercih ettim. Çünkü bireylerin öznel deneyimlerinin sayısal verilere sığdırılmayacağını düşünmekteyim. Katılımcılarla gerçekleştirdiğim her bir görüşmede yaşanan şiddet aynı olsa bile etkilerinin ve sonuçlarının her kişide farklı şekilde yansımalarının olduğunu gözlemlemiş oldum.

Görüşme deşifrelerini analiz ederken katılımcıların ortak deneyimlerinden yola çıkarak defalarca kodlama yaptım. Her kodlama sonrası tez danışmanımdan geri bildirimler aldım. Aynı zamanda nitel araştırma konusunda uzman olan birinden ve flört şiddeti alanında uzmanlaşmış bir akademisyenin de yaptığım kodlamalar ve temalar konusunda bana fikirlerini beyan etmelerini istedim. Ortak karar sonucunda kategorilerim ve temalarımı netleştirdim. Her bir gözden geçirmede katılımcıların deneyimlerine bambaşka bir gözle bakmış oldum.

Tez yazma sürecinde özel hayatımda da birçok zorluklar yaşadım. Tez yazarken ve analiz yaparken motivasyonumu yer yer kaybettiğim zamanlar oldu. Fakat aldığım psikoterapi, sosyal destek mekanizmalarım ve danışanlarımla olumlu süreçleri sayesinde birçok sıkıntının üstesinden gelerek ilk nitel çalışmamı tamamlamış oldum. Benim için inanılmaz bir deneyimdi.”

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, nitel araştırma desenlerinden olan fenomenolojik yaklaşıma uygun olarak tematik analiz yöntemi ile ortaya çıkarılan temalar, kategoriler ve kodlar sunulmuştur. Yorumlayıcı fenomenolojik analiz sonucu 4 ana tema elde edilmiştir. Bunlar; flört şiddeti deneyimi, flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler, flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi ve flört şiddetine rağmen ilişkidir. Bu temalara ait 8 kategori ve 25 kod oluşturulmuştur. Bulgularda, görüşmelerde elde edilen ifadeler doğrudan alıntılanarak ve betimlenerek detaylı şekilde aktarılmıştır. Bilimsel etik doğrultusunda katılımcıların bilgileri yalnızca katılımcıları tanımlayacak kadarı ile sunulmuş olup katılımcılara zarar verecek veya tanıttacak herhangi bir bilgi verilmemiştir. Çalışmaya toplamda 10 katılımcı dahil olmuştur. Katılımcılar K1'den K10'a kadar kodlanmıştır. Araştırmaya katılan çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda verilen Tablo 4.1'de yer almaktadır.

Tablo 4.1: Katılımcı Profili

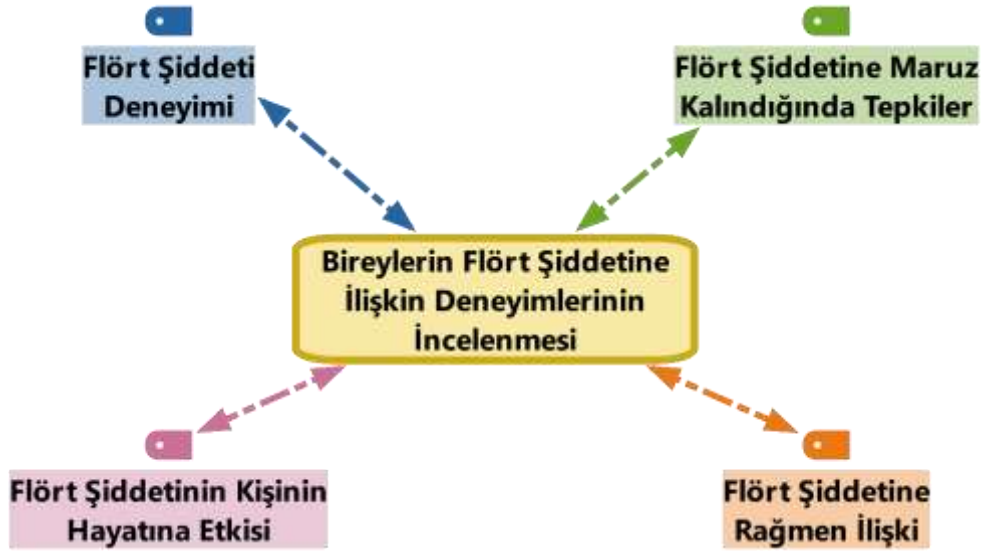
Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Meslek	Romantik İlişki Durumu	Mevcut İlişki Varsa Süresi	Geçmiş İlişki Durumu	Geçmişteki En Uzun İlişki Süresi	Psikoterapi Geçmiş	Psikoterapi Alma Sebepleri
K1	Kadın	26	Anaokulu Öğretmeni	İlişkisi Yok	-	Evet	4.5 Yıl	Hayır	-
K2	Kadın	24	Hemşire ve Psikolog	İlişkisi Yok	-	Evet	1 Yıl	Evet	İlişki Bitmesiyle Başetme Güçlüğü
K3	Kadın	27	Psikolojik Danışman	İlişkisi Yok	-	Evet	3 Yıl	Evet	Kaygı Bozukluğu
K4	Kadın	32	İnşaat Teknikeri	İlişkisi Yok	-	Evet	10 Ay	Hayır	-
K5	Kadın	26	Psikolog ve Akademisyen	İlişkisi Var	4 Yıl	Evet	4 Yıl	Evet	Günlük Şikayetler ve Stres
K6	Erkek	26	Grafik Tasarımcı ve Psikolog	İlişkisi Yok	-	Evet	2 Yıl	Evet	Anksiyete Bozukluğu
K7	Erkek	26	İhracat Satış Mühendisi	İlişkisi Yok	-	Evet	3 Yıl	Evet	Sosyal Anksiyete, Depresyon, İlişkide Saplantı ve Bağımlılık

Tablo 4.1: (Devamı) Katılımcı Profili

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Meslek	Romantik İlişki Durumu	Mevcut İlişki Varsa Süresi	Geçmiş İlişki Durumu	Geçmişteki En Uzun İlişki Süresi	Psikoterapi Geçmiş	Psikoterapi Alma Sebepleri
K8	Erkek	31	Psikolog	İlişkisi Var	11 Yıl	Evet	5 Ay	Evet	İş Stresi
K9	Erkek	24	İllüstratör/ Grafik Tasarımcı	İlişkisi Var	6 Ay	Evet	9 Yıl	Hayır	-
K10	Erkek	27	IT Uzman Yardımcısı	İlişkisi Yok	-	Evet	3.5 Yıl	Hayır	-

Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 4.1’de sunulmuştur. Araştırma 5 kadın katılımcı ve 5 erkek katılımcı ile derinlemesine görüşmeler ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yaş aralığı 24 ile 32 arasında değişmektedir. Katılımcılar farklı mesleklere sahiplerdir. 1’i hemşire ve psikolog, 1’i anaokulu öğretmeni, 1’i illüstratör/grafik tasarımcı, 1’i psikolog ve grafik tasarımcı, 1’i akademisyen ve psikolog, 1’i IT uzman yardımcısı, 1’i psikolog, 1’i psikolojik danışman, 1’i ihracat satış mühendisi, ve 1’i inşaat teknikeridir. Katılımcıların 7’si lisans, 3’ü lisansüstü mezundur. Katılımcıların 3’ünün romantik ilişkisi varken, 7’sinin romantik ilişkisi yoktur. 3 ilişkisi olan katılımcıların 1’inin ilişkisi 11 yıl, 1’inin 4 yıl ve 1’inin 6 aydır ilişkisi devam etmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların tamamının daha önce romantik ilişkisi olmuştur. Katılımcıların daha önceki romantik ilişkileri farklı sürelerde devam etmiştir. 1’inin 5 ay, 1’inin 10 ay, 1’inin 1 yıl, 1’inin 2 yıl, 2’sinin 3 yıl, 1’inin 3,5 yıl, 1’inin 4 yıl, 1’inin 4,5 yıl ve 1’inin 9 yıl ilişkileri sürmüştür. Katılımcıların 6’sı daha önce psikoterapi aldığını ifade etmiştir. Psikoterapi alma sebepleri ise anksiyete bozukluğu, günlük şikayetler ve stres, kaygı bozukluğu, depresyon, ilişkide saplantı ve bağımlılık, iş stresi ve ilişkinin bitmesi ile baş etme güçlüğü olarak sıralanabilir.

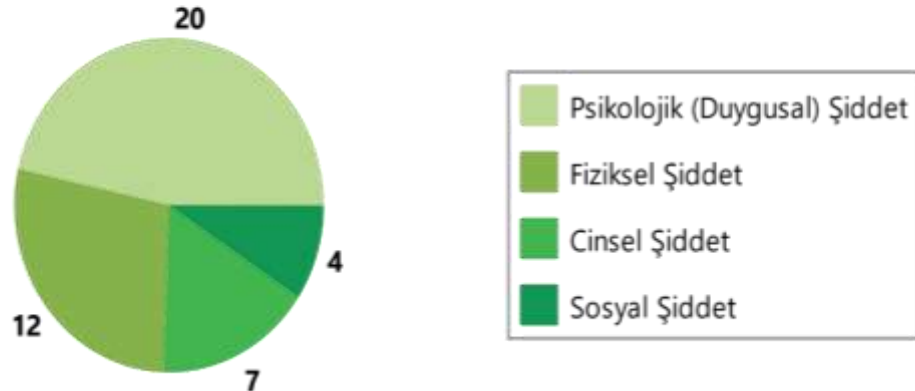
Araştırma çerçevesi Şekil 4.1’de görüldüğü üzere 4 tema altında toplanmıştır. Bunlar; flört şiddeti deneyimi, flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler, flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi ve flört şiddetine rağmen ilişkidir. Her temanın altında kategoriler ve kodlar yer almaktadır.

Şekil 4.1: Bireylerin Flört Şiddetine İlişkin Deneyimlerinin İncelenmesine Ait Kavram Haritası

Görüşme başladığı sırada katılımcılara flört şiddetinin tanımlanması ve flört şiddetinin türlerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Bu sorulardaki amaç katılımcıların flört şiddeti hakkında ne kadar bilgi sahibi olduklarını belirlemek ve görüşmeyi bu çerçevede tamamlamaktır. Katılımcılar genel olarak flört şiddetini psikolojik (duygusal) şiddet, fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve sosyal şiddet olarak tanımlamaktadırlar. Aşağıda yer alan grafikte katılımcıların verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Katılımcılar flört şiddetini tanımlarken en çok psikolojik (duygusal) şiddetten bahsetmişlerdir. Daha sonra sırasıyla, fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve sosyal şiddet olarak tanımlamışlardır.

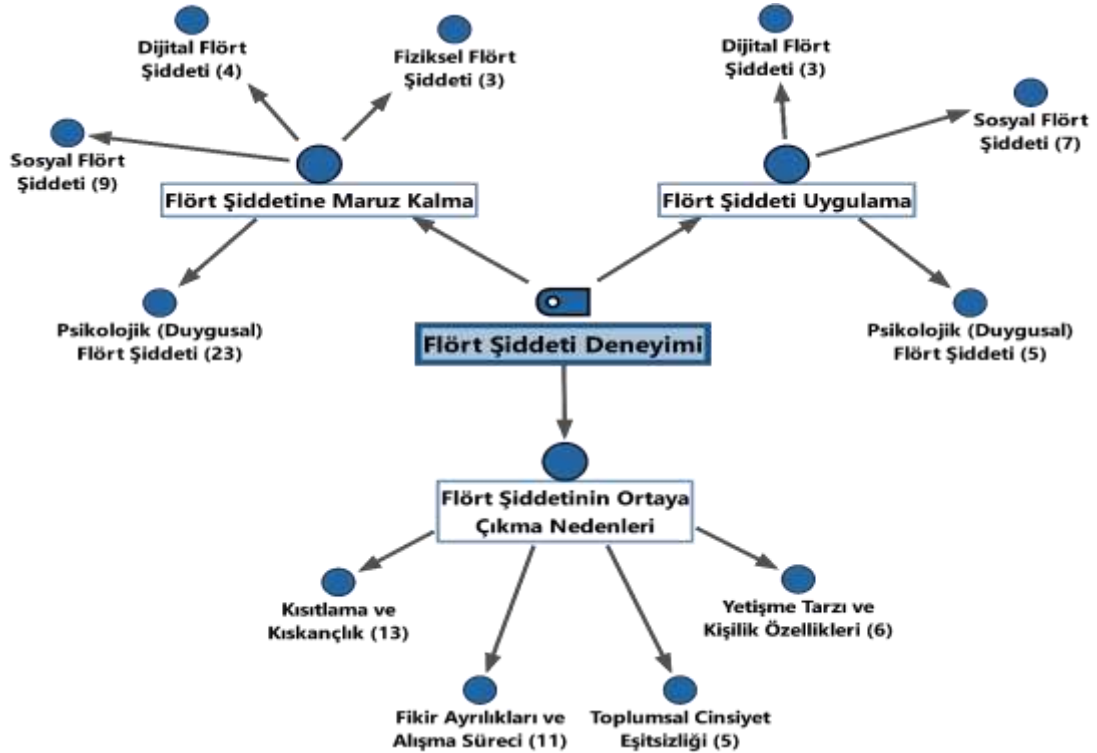
Flört Şiddeti Türlerine Yönelik Görüşler ve Tanımlamalar

Şekil 4.2: Flört Şiddeti Türlerine Yönelik Görüşler ve Tanımlamalar

4.1. Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan ilk tema flört şiddeti deneyimi temasıdır. Flört şiddeti deneyimi teması katılımcı ifadeleri doğrultusunda; flört şiddetine maruz kalma, flört şiddeti uygulama ve flört şiddetinin ortaya çıkma nedenleri olmak üzere 3 kategori altında toplanmıştır. Flört şiddeti deneyimi temasına ait kod modeli Şekil 4.2'de görülmektedir.

Şekil 4.3: Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli

4.1.1 Flört Şiddetine Maruz Kalma Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddeti deneyimi temasının ilk kategorisi olan flört şiddetine maruz kalma kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; psikolojik (duygusal) flört şiddeti, sosyal flört şiddeti, dijital flört şiddeti ve fiziksel flört şiddeti olmak üzere 4 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından flört şiddetine maruz kalma kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod psikolojik (duygusal) flört şiddeti kodudur. Katılımcılar ilişkilerinde tehdit aldıklarını, ufak anlaşmazlıklarda büyük tepkiler ile karşılaştıklarını, dış görünüşleri ile eleştiriye maruz kaldıklarını, kendine zarar vermek ile tehdit edildiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte sürekli sevgi gösterisine maruz kalan ve sevgi beklentisi içinde olan katılımcılarda psikolojik şiddete uğradıklarını ifade

etmişlerdir. K4 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Benim daha çok psikolojik şiddet oldu, fiziksel şiddete hiçbir zaman maruz kalmadım ama sanırım insan üzerinde bıraktığı etkilerine ya da psikolojik olarak bence aynı şiddette hani psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, sadece ağrıları farklı, kimileri insanın ruhunda yaralar bırakırken, diğeri de vücudumuzda yaralar bırakıyor. Yani ben daha çok psikolojik şiddet gördüm." (K4)

"Bir de ilişkilerimde baya romantik adı konulmuş adam akıllı olan ilişkilerimde lovebombing mevzusu benim canımı sıkıyordu. Yani ben de yapıyordum ama hani karşıdaki insan bunu sürekli yapınca sürekli böyle bir sevgi gösterisi ve sevgi beklentisinde bulununca bir yoruyor. Ve aynı zamanda beni de o şeyi altına bırakıyor. Yani yetersiz seviyorsam yetersiz yapıyorsam, bir yerden sonra o son 2 uzun ilişkimden 2 tane uzun ilişkim oldu benim. Yani 2 ilişki de biraz bitişe götüren nedenlerden birisi bu lovebombing ile beraber gelen ile o soğuma sürecinden dolayı onun etkisi oldu." (K6)

K1 kodlu katılımcı ise ekonomik şiddete uğradığını ifade etmiştir.

"İlk başladığımızda çalışmıyordu. Mesela bir yıl kadar çalışmadı, hep ben çalışıyordum. Hani ben o zaman onu hiç ne maddi yönden de manevi yönden ona hiçbir şey yüzüne vurmazken bazen ben sıkıştığında yardım bir şey olduğunda yüzüme vurabiliyordu, o beni rahatsız ediyordu. İşte mesela bazen bir şey oluyor. Sıkışıyorsun ki mesela ilk ona gitmek istersin, beni en son ona gitmek istiyordum. Maddi anlamda çok sıkıştığım anlar oldu. İşte o zaman mesela tersleyebiliyordu. Ya vermeyeyim işte. Çünkü ben onu hiç terslemedim. 1 yıl çalışmadı. Ondan sonra çalıştığı süreçte de bazen maaşım benim ondan önce yatıyordu. Sorduğunda işte mesela atarım direkt sormam sorgulamam ama ben ihtiyacım olduğunda ondan bu yüksek miktar da değil 50 100 lira yani verebilir. Sadece vermek istememesi mesela ya da. İşte neden hep sen yapacaksın, evdekilere işte başkası yapsın gibi aileme de bu sefer bir şey yapması. Şu aslına bakarsanız eğitim açısından da ya da aile olarak da ben asla ondan daha üstteyim. Ama o bunu bana psikolojik baskı olarak hani kendini daha şey yapıyormuş gibi oluyor. Hem ailem hem de işte eğitim ilkokul mezunu. Mesela ben üniversite mezunuyum, ben onun yüzüne vurmam.

Ben öyle biriyim ama kendini hani ezilmiş olarak bana farklı yönlerden gelip daha üstün olmaya çalışıyordu.” (K1)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer bir kod sosyal flört şiddeti kodudur. Katılımcılar kıskançlık, sosyal ortamlarda kısıtlanma, arkadaş ortamı ile görüşülmesine karışma, kılık ve kıyafete karışma ve kısıtlama gibi durumlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. K1 ve K5 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"İşte bazen eklediği bir kız beni rahatsız ediyordu. Bunu neden ekledin? Gerek yok, görüşmediğin bir insan işte instagramda niye ekli ya diye rahatsız oluyordum. Yine o şekilde onun yüzünden ben ekleyemiyordum mesela arkadaşlarımı. Çoğu erkek arkadaşım hani görüşemedim, kestim. Ya hep bu şekilde eklediği kişiler arasında ya da mesela bazen baktığı ama takipleşmiyoruz mesela biriyle. Kızın sayfasına girmiş, bakmış ve ben de görebiliyorum doğal olarak neden bu şekilde onu tartışması işte ona girmedim, giremedim ben yalanlarını sonra ayrıldıktan sonra ilk ben eski hesabımı açtım. Daha sonra o kendine yeni bir hesap açtı. O bakmadığını, tanımadığını iddia ettiği kızla takipleşiyor. Yorumlar mesela kızın resmine yorum yapmış. Neden bana en başta bunu yalan mı söyledi?" (K1)

"Böyle işte partner üzerinde kısıtlayıcı bir tavır hâl ve böyle hani sürekli insan artık hani kendinden şüphe ettirene kadar böyle bir işte şunlarla görüşme işte şunu yapma, mesela en sinir olduğum şeydir hayatta, yani o zamandan beri tövbeliyim zaten böyle insanlarla ilişkiye girmeye. Bir şeyden hoşlanmıyor mesela karşıdaki bir şeyden işte bunu yapmanı istemiyorum. Soruyorsun bir insan olarak haliyle neden bunu istemiyorsun diye. Çünkü sen istiyorsun ki karşıdaki sana hani bir argüman sunsun ve belki gerçekten mantıklıdır o söylediği şey ama sana gelip diyor ki canım istemiyor ya da istemiyorum. Hani 1 sebep yok ortada sadece seni işte kendi kafasındaki ne denir işte şeye sokmak için. İstemediği hoşuna gitmediği davranışları yapıp yapmama adına sürekli olarak işte şunu yapma şunu giyme giydiğine karışma gibi işte o şöyle yapma işte onunla görüşme böyle bazen hatta şeye kadar falan duyduğum olmuştu. Saçma bir şekilde işte daha böyle gelecek üzerine hani yok işte yarın bir gün sen benden daha fazla para kazanırsın işte falan gibi böyle. Hani birazcık daha yani işin maddi boyutuna kadar giden böyle

saçma sapan gereksiz muhabbetler üzerinden sürekli olarak böyle bir baskılamaya maruz kaldığımı hatırlıyorum." (K5)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod dijital flört şiddeti kodudur. Katılımcılar sosyal medya uygulamalarını ortak kullanmaya zorlandıklarını ve sosyal medya ortamında olan arkadaşlıklara partnerleri tarafından karışıldığını ifade etmişlerdir. K1 ve K10 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Aslında uzun süre kullandık. Askerden geldi bizi tanıştıran onun kuzeniyle, onlar ortak kullanıyordu. Ben istemedim ilk başta o da istemedi. Sonra işte ortak açalım dedi. Kendi ısrar edince ben de ilk başta böyle. Aptal aşık olur ya? Kabul ettim, açtık ve bu sefer şöyle sorunlar oluyor, onun takip ettiklerini mesela ben istemiyorum, rahatsız oluyorum ya da o aynı şekilde rahatsız oluyor. Onunla o konudan dolayı da tartışmalar olmuştu. Ama yani ayrılana kadar zaten ortak kullandık. Neredeyse 3 buçuk yıl." (K1)

"İlişkiden önce kurduğum karşı cins arkadaşlarımla konuşmalarımı bitirdi. Görüşmemi istemedi ve hiçbirisiyle duygusal bir bağım olmamışken. Sosyal medyadan bile çıkardı çoğu kişiyi..." (K10)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod fiziksel flört şiddeti kodudur. Katılımcılar istediklerinin yapılmaması, dekolte kıyafet giyilmesi gibi durumlar sonucunda itmek, çekmek, sürüklemeye çalışmak gibi fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. K2 ve K3 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Göğsüm açık birazcık hani dekolte vardı dedim ya bir anda elini böyle dokunarak şey yaptı. Böyle sertçe dokunup burası görünüyor diye. Ardından böyle gitmek istedim, işte otobüse bindim benimle birlikte bindi, orada suratıma tokat attı." (K2)

"Fiziksel zorlamalar göze çarpan oluyor. Şiddet denince herkeste mi böyle oluyor bilmiyorum. Benim için böyle ilk olarak fiziksel zorlamalar oluyor. Haliyle itmek, çekmek, sürüklemeye çalışmak gibi. Bunlar başıma gelen yapmadım ama başıma gelen türleri" (K3)

4.1.2 Flört Şiddeti Uygulama Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddeti deneyimi temasının ikinci kategorisi olan flört şiddeti uygulama kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; sosyal flört şiddeti, psikolojik (duygusal) flört şiddeti ve dijital flört şiddeti olmak üzere 3 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından flört şiddeti uygulama kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod sosyal flört şiddeti kodudur. Katılımcılar ilişki deneyimlerinde sosyal ilişkilere müdahale ettiklerini, kişiliğe yönelik hakaret boyutlu söylemlerde bulduklarını ve kılık-kıyafete karıştıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Daha deneyimsiz yani ilişki deneyiminin daha düşük olduğu ve bilinç düzeyinde daha düşük olduğu zamanlarda. Sosyal ilişkilere müdahale etmek, kişiliğe yönelik hakaret boyutuna varan söylemlerde bulunmak gibi şeyler yapmış olabilirim ya da aynı şekilde hayatına yönelik kısıtlamalara gitmeye çalışmış olabilirim. Şey yaptığımı hatırlıyorum, bunu şiddet olarak tanımlayabilir miyiz? Emin değilim ama. Online görüşmelerini takip etmek gibi şeyler yapmış olabilirim." (K3)

"Şeyden rahatsız olduğumu ilişkimiz bittikten sonra söylemişti. Yapmışım ben farkında değilim. Mesela aktivist bir insandı. Böyle vegan, feminist, queer bir bireydi. Bana da o sıralar konseptler bana biraz böyle şey geliyordu. Hatta ilk ilişkinin başında çok şey kalıyordum. Fazla hetero hetero kalıyordum. O zamanlarda çok fazla şey yani bununla uğraştım mesela aktivizmi ile şey yaptım, hatta ilişkideyken yani aktivizmini yapmasına o kadar alan bırakmadım, bırakmamışım. Yani bunu doğrudan böyle hani bir yere gidecekse şunu yapacaksa, bunu yapamazsın oraya gidemezsin şeklinde değil de o şeye o kadar değer vermeyerek onu biraz azımsayarak falan alttan alta böyle şeyler vererek bunu yapmışım. Mesela bunun tanımını olur bilmiyorum. Ama aktivizmini biraz azımsamış oldum ya onun şeyini baskılamış oldum. Yani kısıtladın mı onu kısacası? Ya kısıtlamaktan ziyade şöyle bir şey var, aktivizm biraz böyle motivasyon isteyen bir şey zaten zor hayatlarımız var. O zor hayatların dışında bir de başka insanlar için mücadele alanı oluşturmak şey istiyor, fazla motivasyon istiyor. Bu motivasyonu kırdığın zaman aktivizm yapamıyorsun. Evet, yani şey yapmıyorsun, bir eyleme gidecekse eyleme gitme demiyorsun. Ama o motivasyonu kırıyorsun yani mesela ne gerek var

ya da niye o kadar şey yapıyorsun gibi motivasyon kırıcı şeylerle aslında engellemek. Biraz daha bu tarz şeyleri yapmışım. Bunu sonradan kendisi de söyledi. Ben de fark ettim. Böyle şeyler var mesela. Şu an aklıma başka bir şey gelmiyor." (K6)

K8 kodlu katılımcı fiziksel flört şiddeti uygulamaya meyilli olduğunu ve yaşadığı bir olayı şu şekilde aktarmıştır:

Kendisine karşı direkt olarak bir şiddet eylemine girmedim. Onun da bana karşı böyle bir eylemi hiç olmadı. Birlikte yaşamaya başladığımız ilk yıllardı. Bu dönemde evin düzeni, eşyalarımın düzeni noktasında tartışmalar yaşıyorduk. Eşyalarımı koyduğum yerde bulamıyordum ve ona sormak zorunda kalıyordum. O da benden habersiz yerlerini değiştiriyordu. Bu durumu üst üste defalarca konuşmamıza rağmen yeniden aynı durumu yaşadığım bir gündü. Çok fazla sinirlendim ve askılarda bulunan gömleklere askıları ile birlikte onun önünde bağırarak yere atmaya başlamıştım. Sonra da hepsi bitince hızlıca odadan çıkıp evin dış kapısını da hızla vurarak çıkmıştım. En şiddetli yaşadığımız durum budur." (K8)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod psikolojik (duygusal) flört şiddeti kodudur. Katılımcılar hakaret, bağırma, kararlara saygısızlık, kısıtlama, görüşmeye son verme gibi davranışlarda bulunarak psikolojik flört şiddeti uyguladıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Daha deneyimsiz yani ilişki deneyiminin daha düşük olduğu ve bilinç düzeyinde daha düşük olduğu zamanlarda, sosyal ilişkilere müdahale etmek, kişiliğe yönelik hakaret boyutuna varan söylemlerde bulunmak gibi şeyler yapmış olabilirim ya da aynı şekilde hayatına yönelik kısıtlamalara gitmeye çalışmış olabilirim. Şey yaptığımı hatırlıyorum, bunu şiddet olarak tanımlayabilir miyiz? Emin değilim ama. Online görüşmelerini takip etmek gibi şeyler yapmış olabilirim." (K3)

"Uygulandı ya benim uyguladıklarım da oldu yani. Uygulamıştım, partnerim de uygulamış. Ama hani şey de ufak tefek farkında olmadan partnerlerimle benim birbirimize uyguladığımız manipülasyonlar falan olabiliyor. 2 şey benim böyle çok canımı sıkan şeyler oldu. Ben zamanında ghosting yapıyordum. Özellikle şey yapamadığım zamanlarda seneler öncesinden işte ilişkilenemeyi tam oturtamadım insanlarla ilişkilene nasıl ilişkilerinin

oturtamadım zamanlarda insanları ghostluyordum. Eğer o insanla iletişime geçmek istemiyorsam ya da bu insanlar romantik birlikteliğimi çok sürdürmek istemiyorsam ghostluyordum. Neyse ki sonradan bunun farkına vardım. Bunu düzeltmeye çalıştım. Umarım yapmıyorumdur şu an. Zaten uzun zamandır böyle bir dateim olmadı."(K6)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod dijital flört şiddeti kodudur. Katılımcılar partnerleri dışarıdayken görüntülü arama yapma, sosyal medyada arkadaşlıklara karışma, sosyal medya hesaplarını gizlice kontrol etme gibi davranışlarda bulduklarını ifade etmişlerdir. K1 ve K3 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"İşte bazen eklediği bir kız beni rahatsız ediyordu. Bunu neden ekledin? Gerek yok, görüşmediğin bir insan işte instagramda niye ekli ya diye rahatsız oluyordum. Yine o şekilde onun yüzünden ben ekleyemiyordum mesela arkadaşlarımı. Çoğu erkek arkadaşım hani görüşemedim kestim. Ya hep bu şekilde eklediği kişiler arasında ya da mesela bazen baktığı ama takipleşmiyoruz mesela biriyle. Kızın sayfasına girmiş, bakmış ve ben de görebiliyorum doğal olarak neden bu şekilde onu tartışması işte ona girmedim, giremedim ben yalanlarını sonra ayrıldıktan sonra ilk ben eski hesabımı açtım. Daha sonra o kendine yeni bir hesap açtı. O bakmadığını, tanımadığını iddia ettiği kızla takipleşiyor. Yorumlar mesela kızın resmine yorum yapmış. Neden bana en başta bunu yalan mı söyledi?" (K1)

"Sosyal medya hesaplarını kontrol etmek gizlice bunların üzerinden sözel tartışmalar çıkarmak gibi." (K3)

4.1.3 Flört Şiddetinin Ortaya Çıkma Nedenleri Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddeti deneyimi temasının son kategorisi olan flört şiddetinin ortaya çıkma nedenleri kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; kısıtlama ve kıskançlık, fikir ayrılıkları ve alışma süreci, yetişme tarzı ve kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği olmak üzere 4 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından flört şiddetinin ortaya çıkma nedenleri kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod kısıtlama ve kıskançlık kodudur. Katılımcılar kılık-kıyafet, sosyal hayatı kısıtlama ve sınır koyma ve güvensizlik gibi kısıtlayıcı ve kıskanmaya sebep olan davranışların flört şiddetini ortaya çıkardığını ifade etmişlerdir.

K1, K4 ve K9 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Dikkat ediyorum işte en güvenmiyorum mesela bazen laf sokarsın ya bilemiyorum. Bana yalan söylediğin için diye. Mesela kuzeni sürekli görüşüyorlar. Neden onda kaldığını bana söylemiyorsun? Kız kuzeni diğeri ile neden söylemiyorsun görüşüyorsun yani bir de kendini insan aptal yerine konmuş hissediyor onu arıyorum orada kızların yanında bana yalan söylüyor neden yani neden rencide oluyor insan düşününce." (K1)

"Sosyal medya hesapları bence şahsidir ve kişilere özel olmalıdır. İnsanın arkadaşları herkesin arkadaşı kendine özeldir, onunla paylaştıklarını ona özeldir. Hani tamam yine ortak paylaşımlar olur ama hani o bizim sürekli bahsettiğimiz o çizgiler, o sınırlar, hani herkesin bir sınırı var, bir özel bir alanı var, özel bir çizgisi var. Siz bunu karşı tarafa anlatamıyorsunuz. Ve dediğim gibi en basit böyle bir şey iddia ettiğinizde altında başka bir şey aranıyor işte. Sadakatsizlikle suçlanıyorsunuz. Bence insanların bazen kendi içinde o güven problemi oluyor. Hani ben bazen şey derdim yani bir arkadaşım yaşamış olsaydı derdim ki yok derdim sen o güveni verememişsin ama yok o güveni verememek değil. Karşının almak istemesi lazım sanırım karşının içinde o güvenle ilgili. Yıkması lazım bazı şeyleri. Yani kısacası bu şekildeydi." (K4)

"Sonrasında da birbirinin özel alanlarına saygı göstermemek, ilginin sürekli üstünde olmasını istemek gibi gibi. Dediklerimi sadece karşı tarafı baz alarak söylemiyorum aynı zamanda bir özeleştirir." (K9)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod fikir ayrılıkları ve alışma süreci kodudur. Katılımcılar partner ile iletişim kuramama, beklentiye girme, tarafların hal, tavır ve davranışlarının fikir ayrılıklarına sebep olduğunu ve partnerlerin birbirlerine alışma sürecinde de fikir ayrılığına düştüklerini ifade etmişlerdir. K3 ve K8 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Partnerim neyden rahatsız oluyordu? Özür dilerim, hemen toparlayamadım. Kısmı gelirse sen diyorum bir şey. Mesela bir kere hatırlıyorum bir tartışma ortamını ve ben uzaklaşma ihtiyacı hissettiğimde zorla evde tutmaya yönelik girişimleri yüzünden böyle bir şey yaşandığını hatırlıyorum." (K3)

"Az evvel de bahsettiğim gibi aslında birbirimizin düzenine uyum sağlamaya çalışıp birlikte yaşamayı öğrenmeye ve deneyimlemeye çalıştığımız zamanlardı." (K8)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod yetişme tarzı ve kişilik özellikleri kodudur. Katılımcılar bilinçsizlik, özgüven eksikliği, kişinin karakter özellikler ve büyüdüğü ailede gördükleri davranışların flört şiddetini ortaya çıkardığını ifade etmişlerdir. K5 ve K8 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Yani off çok fazla olur ya yani bir kere yetiştiğin aile ve toplum çok etkiler. Yani sonuçta şimdi hepimiz çok böyle aslında mesela cinsel flört şiddetini düşünürsek çok işte cinsel anlamda böyle kapalı ve tabuların olduğu bir toplumda büyüyoruz ve insanlar bazen o kadar yanlış yerlerde yanlış şeyler öğreniyor ki sonra işte hiç deneyim yaşamamış ya da kimse ona hani gidip de bak oğlum kızım işte bu böyle doğrusu böyle yanlış böyle dememiş ise eğer insanlar hani o bilinmezlikle işte partnerlerine yansıtıyor. Bazı şeyleri kötü deneyimleri ve hani bu bir sebebi olur." (K5)

"Ama pek tabi bağımlı bir kişilik dominant ve anlayışsız bir karakter ile eşleşmişse sınır mınır da kalmaz..." "Bunun yanında çocukken bakım verenlerin cinsiyet rolleri noktasında verilen yanlış eğitim ve söylemleri de etkilidir." (K8)

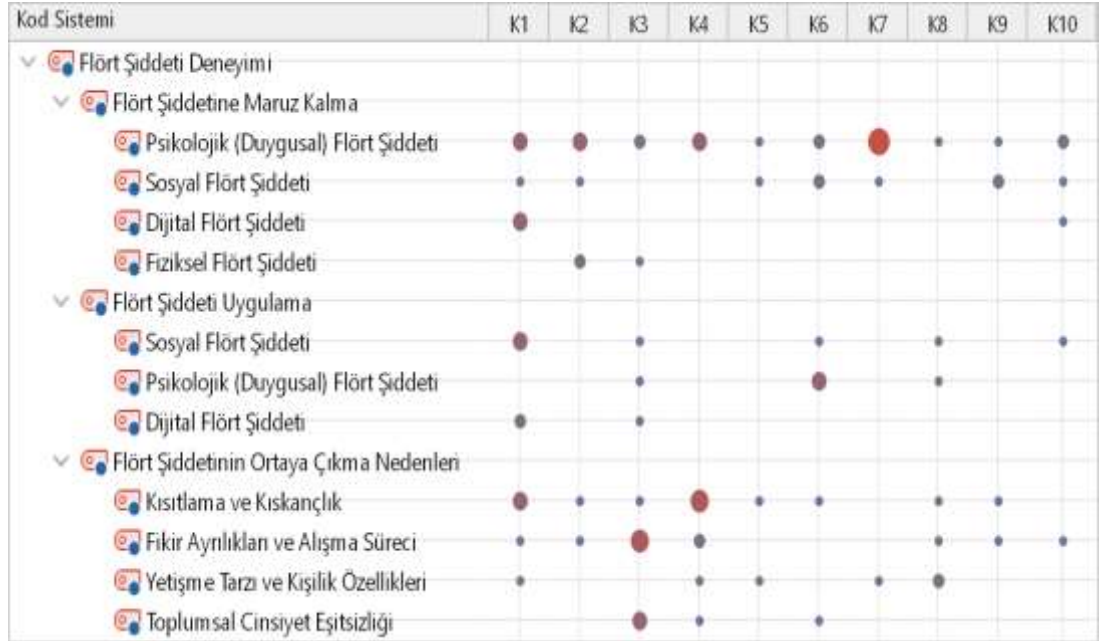
Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise toplumsal cinsiyet eşitsizliği kodudur. Katılımcılar ataerkil toplum yapısının ve ailede ya da toplumda rol dağılımının toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle flört şiddetini ortaya çıkardığını ifade etmişlerdir. K3 ve K4 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Her şeyden önce içinde yaşadığımız dünyadaki ataerkil kodlardan kaynaklandığını düşünüyorum. Aslında bundan sonra söyleyeceğim her şeyi bununla açıklayabilirim. Sanırım eğer tabi kadının konumlandırılması kadının üzerinde iddia edebileceğiniz haklar bir kere sizde bunlara yapmayı yönlendirebiliyor zaten. Ya da kadın içinde aynı şekilde verdiğiniz tepkileri size öğretilenler üzerinden şekillendiriyorsunuz." (K3)

"Belki çok basit bir tabir olacak ama. Biz ne kadar erkek egemen bir toplumda yaşıyoruz. Ve insanlar bunun ne kadar aşmaya çalışırsa çalışsın özellikle karşı cins açısından söylüyorum, yani ben böyle kendini böyle kadınlar, kadın hakları, feminizm böyle. Çok affedersiniz böyle kendini yırtan

insanlar gördüm. Çok özür diliyorum bu arada böyle tabirler kullandığım için. Ama gerçek uygulamaya gelince gerçekten hani sanki o kalıtsal olarak gerçekten aktarılıyor ya, yani ne yaparlarsa yapsınlar, o erkek egemen şey değişmiyor. Gerçekten bu değişmiyor. Yani istedikleri kadar indirgemeye çalışsınlar. Yani bu aslında asıl nerde ortaya çıkıyor biliyor musunuz? Bir kadın bir erkeğin karşısına çıktığında ya ben sen olmadan hayatıma devam etmek istiyorum ya da onunla ilgili farklı bir karar verdiğinde işte hani şöyle bana danışsın böyle sürekli bir şey okşanması isteniyor. Nasıl alayım, ona ne derler böyle? Bir onaylanma ve sürekli onun işte dedikleri üzerinden böyle bir tatmin olmak istiyorlar. Egolarını tatmin etmek istiyorlar ondan sonra. Ya bence şiddetin yapılmasına neden olan şey bence erkek egemen sistem bence 1 numarada yer alıyor."(K4)

Tablo 4.2: Flört Şiddeti Deneyimi Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu

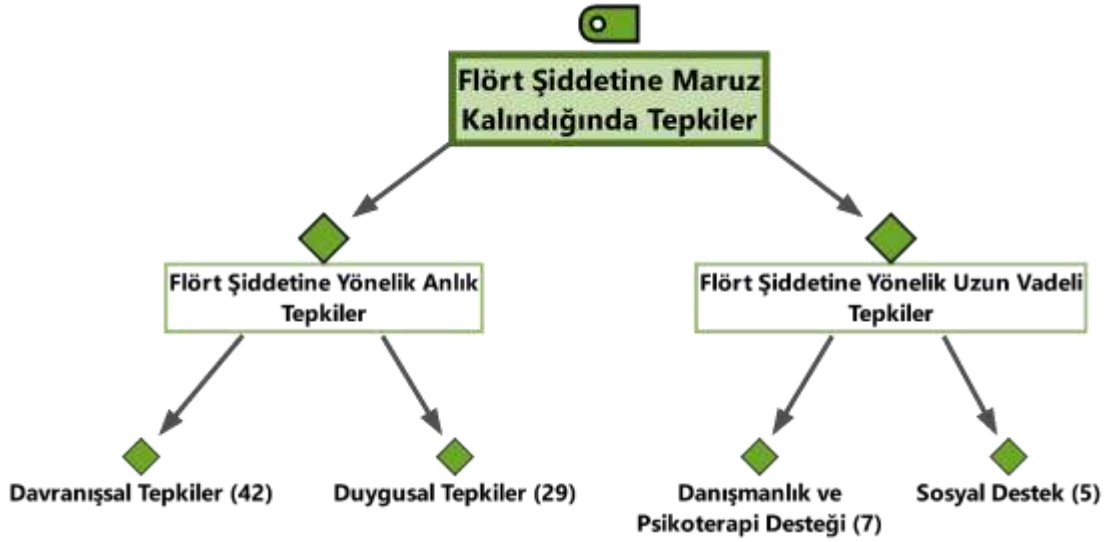

Flört şiddeti deneyimi ile ilgili katılımcı görüşlerini incelediğimizde Tablo 2’de görüldüğü üzere katılımcılar farklı noktalarda değerlendirme yapmışlardır. Tablo 2’ye göre bu temada en yoğun ifadeleri veren katılımcı K1’dir. Bununla birlikte K7 kodlu katılımcı flört şiddetine maruz kalma kategorisinde psikolojik (duygusal) flört şiddeti ile ilgili, flört şiddeti uygulama kategorisinde K1 sosyal flört şiddeti ve K6 psikolojik (duygusal) flört şiddeti ile ilgili ve flört şiddetinin ortaya çıkma nedenleri kategorisinde K4 kodlu katılımcı kısıtlama ve kıskançlık ve K3 kodlu katılımcı fikir ayrılıkları ve alışma süreci kodları ile ilgili yoğun ifadelerde bulunmuştur.

4.2 Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan ikinci tema flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler temasıdır. Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler teması katılımcı ifadeleri doğrultusunda; flört şiddetine yönelik anlık tepkiler ve flört şiddetine yönelik uzun vadeli tepkiler olmak üzere 2 kategori altında toplanmıştır. Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler temasına ait kod modeli Şekil 4.3'te görülmektedir.

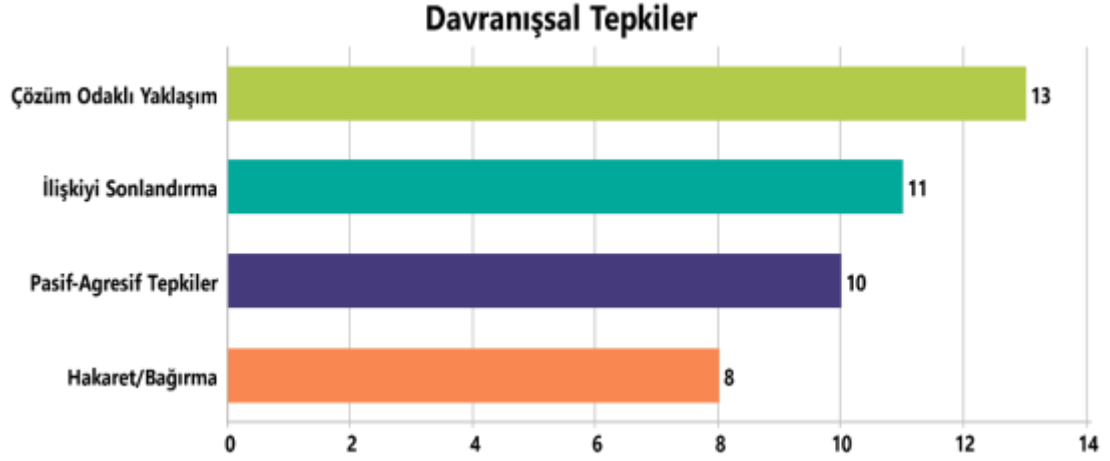
Şekil 4.4: Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli

4.2.1 Flört Şiddetine Yönelik Anlık Tepkiler Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler temasının ilk kategorisi olan flört şiddetine yönelik anlık tepkiler kategorisi kendi içerisinde 2 alt kategori ile ayrılmıştır. Bu alt kategoriler, davranışsal tepkiler ve duygusal tepkilerdir.

4.2.1.1 Davranışsal Tepkiler Alt Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddetine yönelik anlık tepkiler kategorisinin ilk alt kategorisi olan davranışsal tepkiler katılımcı ifadeleri doğrultusunda; çözüm odaklı yaklaşım, ilişkiyi sonlandırma, pasif-agresif tepkiler ve hakaret/bağırma olmak üzere 4 kod ile ifade edilmiştir. Davranışsal tepkiler alt kategorisine ait kod yoğunlukları Grafik 4.2'de görülmektedir.

Şekil 4.5: Davranışsal Tepkiler

Katılımcılar tarafından davranışsal tepkiler alt kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod çözüm odaklı yaklaşım kodudur. Katılımcılar flört şiddeti sonrasında ortamdaki uzaklaşmayı veya sözel olarak iletişim kurmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. K5, K7 ve K10 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Ben genelde üzerine oturulup konuşulması gerektiği taraftarıyım. Yani şey olarak tabii bazen çok büyük öfkeler kavgalar da olabilir ama yine de hani ben şeyi sevmiyorum. Yani işte biraz sakinleşelim de sonra konuşalım işte, ne bileyim ortamdaki ayrılalım falan onlar bana gereksiz geliyor çünkü hani bir şey varsa ortada bu karşılıklı çözülmesi gereken bir problemdir ve bunu konuşmadan çözemezsiniz gibi düşünüyorum. Ben o sebeple genelde yani ne kadar yükselmiş de olsam o an öfkeli de olsam daha çok konu üzerine konuşmayı o şekilde çözmeyi tercih ediyorum." (K5)

"Öncelikle kendimi uzaklaştırmak ve sakinleşip mantıklı düşünene kadar karşılaşmadan ve tartışmadan uzak durmak." (K7)

"Öfkelendiğimde sakin olurum konuşamam. Ya da neden öfkelendiğim hakkında konuşurum." (K10)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod ilişkiyi sonlandırma kodudur. Katılımcılar flört şiddeti sonrasında ilişkilerini sonlandırmayı tercih ettikleri ifade etmişlerdir. K2 ve K9 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Benimki çok kesin bir şekilde bitti. Öncesinde ben de inanılmaz bir toksik ilişki sürdürürdüm. hani affet, barış, affet, barış ama o son nokta oldu. Onun ardından kesin bir şekilde çizdim çizgiyi. Aynen böyle hiçbir şekilde

ulaşamadı. Ulaşıp ulaşabileceği bütün ağırları kapattım.” (K2)

”Evet istedim. Bitirdimde, ilk başlarda muazzam bir üzüntü hakim oldu ama sonra bu durumumdan hoşlanmadım. Melankoliden nefret ederim. Partnerim ilişkiyi sürdürmemiz gerektiğine beni ikna etmeye çalıştı ve düzeleceğine dair sözler verdi. Ama kararlı bir duruş sergiledim iki haftalık tartışmanın sonunda ayrılabilirdik.” (K9)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod pasif-agresif tepkiler kodudur. Katılımcılar flört şiddeti sonrasında trip atma, tavır yapma gibi ilgisiz davranışlarda bulduklarını ya da ilgisiz davranışlar ile karşı karşıya kaldıklarını ifade etmişlerdir. K1, K2 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

”Telefonu açsa bile ters ne kadar süre devam ettirir. En fazla 2 gün sürer. Mesela eve geldim işten çıktım, eve geldim o kadar. Hani haber verme olayı var ama konuşma yok. Ya da direkt şeye başlar, biz yapamayacağız herhalde yok anlaşıyoruz işte benim sana artık tahammülüm kalmadı gibi.” (K1)

”Şok oldum, hiçbir karşılık veremedim. Ardından zaten indi, bir tehdit mesajı aldım, seni öldürmediğime dua et şeklinde. Ben tepkisiz kaldım. O an hayatımda ilk defa böyle bir şey yaşamıştım. Aynen hiçbir tepki veremedim, kaldım öyle.” (K2)

”Karşımdaki insan pasif agresif davranışlarda bulunur ya da iletişime keserdi. Son ilişkimde de iki taraf da hem pasif agresif yapan muhatabı kesen yani şeye kadar şuan biz sinirliyiz muhatabı keselim şeyine girdik. İkimizde de biraz pasif agresif davranışlar vardı surat asma gibi.” (K6)

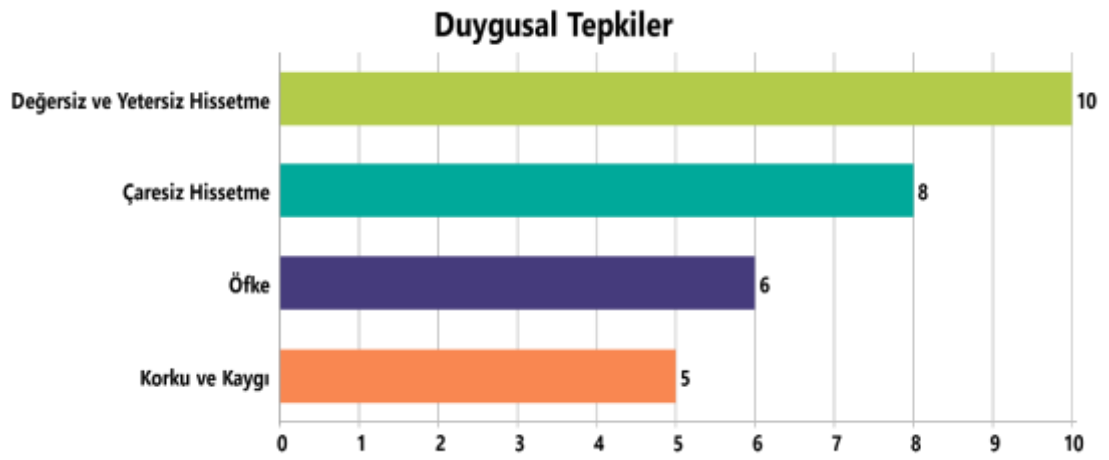
Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise hakaret/bağırma kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile karşılaştıklarında ya da uyguladıklarında söyleyeceklerini içlerinde tutamadıklarını, öfkelenediklerini ve hakaret ve bağırma ile sözel saldırıda bulduklarını ifade etmişlerdir. K2 ve K8 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

”o ilişkimde artık böyle en ufak şeyde çok büyük tepkiler veren hemen böyle. Karşımdaki kişiden sürekli hakaret küfür duyuyorum. Baya onlara maruz kalıyordum ve ben de artık kendimde hakaret etmeye başlamıştım. Böyle aramızda hiçbir şekilde saygı kalmamıştı.” (K2)

"Öncelikle ses tonum ciddi anlamda değişip, yükseliyor. Bazen 1 saati bulan bir tartışmanın içerisine giriyoruz. Ama o bir saat içerisinde her şeyi konuşuyoruz. İkimizde çok ufak kelimelere takılabiliyoruz." (K8)

4.2.1.1 Duygusal Tepkiler Alt Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddetine yönelik anlık tepkiler kategorisinin ikinci alt kategorisi olan duygusal tepkiler alt kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; değersiz ve yetersiz hissetme, çaresiz hissetme, korku ve kaygı ve öfke olmak üzere 4 kod ile ifade edilmiştir. Duygusal tepkiler alt kategorisine ait kod yoğunlukları Şekil 4.6'da görülmektedir.

Şekil 4.6: Duygusal Tepkiler

Katılımcılar tarafından duygusal tepkiler kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod değersiz ve yetersiz hissetme kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile karşılaştıklarında kendilerini değersiz ve yetersiz hissettiklerini, özgüven kaybına uğradıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K5 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Bence, psikolojik şiddetin en kötü tarafı çok ciddi bir özgüven eksikliğine sebep oluyor, özgüven problemlerine sebep olması, kendinizi suçluyorsunuz. Yaşadığınız problem yüzünden genel itibarıyla mesela duyguların ifadesi konusunda toplumsal olarak çok sıkıntılı durumdayız. İşte kadın için kabul edilebilir duygular erkek için kabul edilebilir duygular ve bunların gösterilme biçimleri var. Dediğim gibi, temel itibarıyla bireysel olaylardan ya da özelliklerden bir yer de bununla ilgili olduğunu düşünüyorum." (K3)

"Yani böyle. Nasıl söyleyim ya insan kendini bir kere kötü hissediyo. Yani şey gibi böyle. Hani sanki ben bir birey değilmişim, hani benim o kadar aklım çalışmıyormuş. Hani kendim bir şeyleri nasıl olup olmaması gerektiğine

karar verecek kadar işte belli bir olgunluğa, yaşa ulaşmamışsın da sana birisi sürekli tepende böyle işte şunu şöyle yap, bunu böyle yap, bunu böyle yaparsan doğru olmaz diye söyleyen böyle bik bik bikleyen biri var. Hani o bir yerden sonra insana kendini böyle hani sen her şeyi yanlış yapıyorsun ya da her şey işte yetersizsin bu konuyla alakalı bunu yapmakta işte doğru düzgün düşünemiyorsun gibi böyle.. hani ne denir? Saçma sapan düşünceler yaratıyor insanın kafasında yani ben böyle hani sürekli olarak böyle hissettim diyemem ama insan böyle bir içine çekiliyor yani hani? Bir yerden sonra böyle gerçekten yani acaba öyle mi? Hani niye bunu bana sürekli söylüyor? Yani bunu böyle diyorsa bir bildiği var mı acaba diye bir şüphe ettiriyor kendinden yani öyle onu bu şekilde anlatabilirim. Ben de kötü hissediyordum genel olarak yani böyle hani birde her şey oluyor yani ben böyle çok , işte bu konularda zamanında ailemle babamla falan işte bu hani şunu giyme şunu etme gibi şeylerde de böyle küçükken hani çok direnirdim. Yani sen o zaman bunları yapıyordun şimdi hani işte sevdiğin adam sana aynısını yapınca niye sesini çıkaramıyorsun ve insan kendi kendine tabi sinir oluyor da ister istemez ya böyle duygular .... genelde negatif duygular hep yaşıyordum."

(K5)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod çaresiz hissetme kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile karşılaştıklarında kendilerini çaresiz, güçsüz ve sıkışmış hissettiklerini ifade etmişlerdir. K2 ve K4 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Ya inanılmaz sıkışmış hissediyordum kendimi.. Çaresiz ne yapacağını bilemez haldeydim. Öyle ki hani etrafımdan gelen mantıklı yönergelere bile uymuyordum. Yani bak şu anda bir zarar görüyorsun, buradan çıkman gerekiyor denilmesine rağmen ben bunları görmüyordum. Mantıklı düşünemez bir haldeydim. Dediğim gibi çaresiz hissediyordum." (K2)

"Dediğim gibi psikolojik olarak kendinizi suçluyorsunuz. Çünkü doğal olarak karşı taraf hani ben diyorum psikolojik ama sürekli size biri şöyle, bir psikolojik şiddet de uyguluyor. Sen şöylesin sen böylesin sürekli seni en ufak bir şeyden seni suçlu tutuyor ve doğal olarak siz kendi kendinize dönüyorsunuz, kendi kendinizi yiyorsunuz. Hani hem fiziksel olarak hem de psikolojik olarak ya ben ne yaptım, nerede eksik yaptım, nerede hata yaptım,

neden gerçekten acaba ben böyle miyim? Hani siz de kendinize dönüyorsunuz yani hani çaresiz hissediyorsunuz. Sevdiğiniz insanın bile size bu şekilde davranması sizi gerçekten kötü etkiliyor. Kötü hissediyorsunuz ve ondan sonra ben bu insana yani güvendim. Ben daha nasıl güveneceğim artık birine diyorsunuz. En sevdiğinizi düşündüğünüz insanın bile size böyle yaptıktan sonra gerçekten yani tek kelime ile tabir edecek olursam çaresiz hissediyorsunuz, yalnız hissediyorsunuz. Psikolojikmen gerçekten insanı çok yıpratıyor." (K4)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod korku ve kaygı kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile karşılaştıklarında güçsüz, kaygılı, korkmuş ve gergin hissettiklerini ifade etmişlerdir. K2 ve K3 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Tamam dedi, gönderiyoruz. Ekip yaklaşık 45 dakika sonra geldi. Ben de aradım dedim. Herhalde öldürüldüğümde geleceksiniz. Öyle oldu. Onlar uzaklaştırma kararı alabileceğimi beni işte emniyete götüreceklerini, 1 şikayet dilekçesi oluşturabileceğimi söylediler. Ama açıkçası oradan da korktum. Çünkü bu kez daha da büyüyecek. Bana daha saplantılı hale gelebilir, daha öfkelenebilir. Ya her türlü bana zarar verebilirdi. Fiziksel psikolojik olarak ya da meslek hayatıma bile zarar verebiliyor. Her türlü şeyi düşündüğüm için şikayette bulunmadım. Sonra zaten zamanla bıraktı." (K2)

"Kaygılı ya genel olarak gergin, yani sürekli bu döngünün içinde olduğunuzda bir yerden sonra olaylara orantısız tepkiler vermeye başlıyorsunuz. Yani tolere etmeniz gereken bir şeyi tolere etmiyorsunuz ya da çok net bir sınır çekmeniz gereken 1 şeyi içinde çok tepkisiz kalabiliyorsunuz. O yüzden yani o duygusal tepkilerde 1 yerden sonra sanırım tutarsızlaşmaya başlıyor." (K3)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise öfke kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile karşılaştıklarında sinirlendiklerini, öfkelenediklerini, ani duygu patlaması ve anksiyete yaşadıklarını ifade etmişlerdir. K6 ve K8 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Ama o iplerin kopma noktası olan o anlattığım olayda sinirlendim. Çünkü onun uyguladığı şeyin flört şiddeti olduğunun farkındaydım. Yaptığı şeyin ve hani bu bağlamda olduğunun farkındaydım. Çok net bir şeydi orada sinirlendim ya orada aslında biraz üstüne yürüdüm. Yani kendi laflarınla neyi

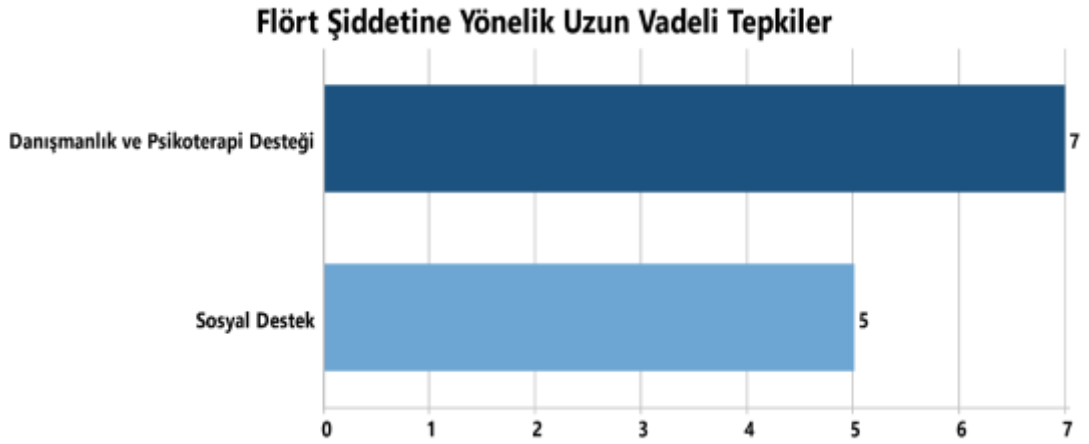
kastediyorsun yani gerçekten söylediğin bir lafa bir bak anlamında sürekli. Şey işte sohbet penceresinde aynı şeyi alıntılıyıp bunu bir yüzüne vurma şeklinde yapma şeyini buldum. Çünkü çok sinirlenmişim, olayı tanımlayabiliyorsam sinirleniyordum ve tepki gösteriyordum. Ama tanımlayamadıysam ve anlamlandıramadıysam üzüntü, pişmanlık ve suçluluk hissediyordum.” (K6)

"Bazen öfkelendiğimde o an için konuşmak istemediğimi söyleyip o ne derse desin konuşmuyorum. Çünkü büyüyebileceğini düşünüyorum o öfke ile." (K8)

4.2.2 Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler Kategorisine Ait

Bulgular

Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler temasının ikinci kategorisi olan flört şiddetine yönelik uzun vadeli tepkiler katılımcı ifadeleri doğrultusunda; danışmanlık ve psikoterapi desteği ve sosyal destek olmak üzere 2 kod ile ifade edilmiştir. Flört şiddetine yönelik uzun vadeli tepkiler kategorisine ait kod yoğunlukları Şekil 4.7’de görülmektedir.

Şekil 4.7: Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler

Katılımcılar tarafından flört şiddetine yönelik uzun vadeli tepkiler kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod danışmanlık ve psikoterapi desteği kodudur. Katılımcılar uzun vadede, daha önce flört şiddetinin etkilerini atlatamadıkları için yoğunlaşan kaygı, stres, ayrılık ile baş edememe gibi sebepler ile psikoterapi desteği aldıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K7 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Doğrudan bu konuyla ilgili olmamakla beraber çok yoğunlaşan kaygı belirtileri yüzünden gittiğimde kesinlikle ele alınan ve bence etkileri de olan bir durumdu. Sadece tek başına bu değildi." (K3)

"Ailemin yönlendirmesi ile psikolojik destek almaya başladım, ben bitirmek için fırsat ve cesaret bulamadan yine başka biri için terk edildim fakat aldığım destek sayesinde aynı şeylerin tekrar etmesine fırsat vermedim."..."İlişkinin sonlarına doğru psikolojik danışmanlık, sonrasında ise sosyal anksiyete için psikoterapi aldım." (K7)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise sosyal destek kodudur. Katılımcılar ailelerinden, arkadaşlarından, dostlarından kısaca sosyal çevrelerinden uzun vadede destek aldıklarını ifade etmişlerdir. K2 ve K5 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Evet, sosyal çevremden de ciddi destek aldım ve gerçekten kendi gücümü, kendi içimdeki gücü bulmamı sağlayan yıllardan arkadaşlarım çok çok çok yardımcı oldu. Gerçekten hepsine minnettarım. Bu konuda şanslıydım gerçekten." (K2)

"Yok yok o terapi desteğinde çok başka problemlerle alakalıydı bu süreci tabi hani paylaştım daha sonra arkadaşlarımla işte bu bahsettiğim şu anki sevgilim de gayet konuya hakim. Yani ilişkinin başında her şeyi anlatmıştım. Mesela ailem.. annemle çok paylaştım, hatta o da böyle hala her aklına geldiğinde ay iyi ki kurtuldun o çocuktan diyor bana yani öyle hani şey değil bu konuda hani böyle bir kapanma ya da işte kimseye bunları söylememe gibi bir durumum olmadı çünkü hani bilmem yani şey, kendimi bunun için kötü hissetmemi gerektirecek bir şey olmadığını düşünüyorum. Sonuçta bunun sorumlusu ya da suçlusuz ben değilim yani. O yüzden şey hani öyle bir çekincem olmadı yani paylaşmayayım falan diye." (K5)

K3 kodlu katılımcı ise uzun vadede flört şiddeti ile baş etmede sosyal çevreden hiçbir destek göremediğini ifade etmiştir. Katılımcının ifadesi şöyledir:

"Aile desteğim yoktu. Tutucu olarak nitelendirilebilecek bir ailede büyüdüm, ilişkilerin konuşulması söz konusu değildi. Böyle 1 noktada. Başta fiziksel şiddet durumu ortaya çıkmış olsaydı da suçlanan ben olurum diye düşündüğüm için aileme gitmesini istemedim. Sosyal destek. Şöyle. Eğer bir

ilişkiniz varsa ben bir şekilde şiddetin var olduğu bir ilişkiniz varsa sosyal ağlarımız zarar görüyor. Uzun süreli bir ilişki ise o yüzden bu ilişkinin sosyal destekten mahrum bıraktığını ve çok yeterli destek almadığımı düşünüyorum. En azından şiddet olayı yaşanırken.” (K3)

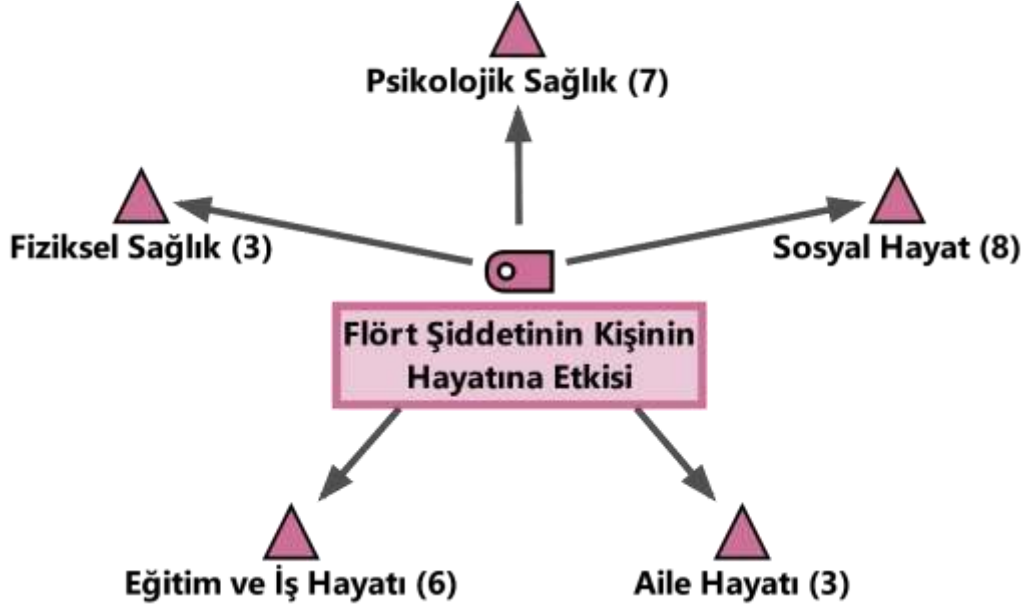
Tablo 4.3: Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10
Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler										
Flört Şiddetine Yönelik Anlık Tepkiler										
Davranışsal Tepkiler										
Çözüm Odaklı Yaklaşım										
İlişkiyi Sonlandırma										
Pasif-Agresif Tepkiler										
Hakaret/Bağırma										
Duygusal Tepkiler										
Değersiz ve Yetersiz Hissetme										
Çaresiz Hissetme										
Korku ve Kaygı										
Öfke										
Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler										
Danışmanlık ve Psikoterapi Desteği										
Sosyal Destek										

Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler teması ile ilgili katılımcı görüşlerini katılımcı bazlı incelediğimizde Tablo 4.3'te görüldüğü üzere katılımcılar farklı noktalarda ve farklı yoğunluklarda değerlendirme yapmışlardır. Tablo 4.3'e göre davranışsal tepkiler kategorisinde flört şiddetine yönelik uzun vadeli tepkilere göre flört şiddetine yönelik anlık tepkiler ile ilgili daha yoğun görüşlerde bulunmuşlardır. Duygusal tepkiler kategorisinde ise K2 ve K3 kodlu katılımcıların yoğun görüşleri bulunmaktadır.

4.3 Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan üçüncü tema flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi temasıdır. Flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi teması katılımcı ifadeleri doğrultusunda; sosyal hayat, psikolojik sağlık, eğitim ve iş hayatı, aile hayatı ve fiziksel sağlık olmak üzere 5 kod ortaya çıkmıştır. Flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi temasına ait kod modeli Şekil 4.8'da görülmektedir.

Şekil 4.8: Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Ait Kod Alt kod Modeli

Katılımcılar tarafından flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi temasında yoğun olarak ifade edilen kod sosyal hayat kodudur. Katılımcılar flört şiddetine uğradıkları için özellikle arkadaşları ile görüşmelerinin kısıtlanması, sosyal ortamlardan uzaklaştırılmaları gibi sebepler ile kendilerini uzaklaştırdıklarını belirtmişlerdir. Bu da sosyal yaşamlarının etkilenmesine sebep olmuştur. K2 ve K9 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Arkadaş ilişkilerim, aile ilişkilerim çok zayıfladı. Çünkü ailem istemiyor. Hakikati kimse istemiyor. Herkes beni uyarıyor ve ben onlara rağmen hep böyle orada kalıyorum. O yüzden o ilişkilerimde biraz bozulmalar yaşadım o dönem, ailemle özellikle." (K2)

"Arkadaşlıklarımı ise dolaylı yoldan onlarla daha az görüşmemi sağladığı için sıkıntılar yaşadım ve şimdi olmasa da geçmişte araya mesafeler girebildi dostlarımla." (K9)

K1 kodlu katılımcı ise ikili ilişkilerini de etkilediğini belirtmiştir. Katılımcı tekrar kimseye güvenemediğini ve yeni bir ilişkiye başlayamadığını ifade etmiştir:

"Biraz önce belirttiğim gibi yeni bir ilişkiye başlayamıyorum. Kimseye güvenemiyorum. Böyle yeni bir ilişkiye başlasam, orada yaptığım hataları yapmam ona eminim en azından. Güven çok önemli ve şey olacak. Aynı şeyleri yaşar mıyım korkusu var." (K1)

Katılımcılar tarafından yoğun olarak ifade edilen diğer kod psikolojik sağlık kodudur. Katılımcılar flört şiddeti ile baş etmekten kendilerini psikolojik olarak fazlasıyla yıpratıklarını, eski neşelerini bulamadıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K5 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Tabii ki psikolojik olarak etkilediğini düşünüyorum. Zaten şu anda da belirtmiştim. Bir anksiyete ve depresyon süreci var. Böyle çok uzun süredir devam eden onlarla ilgili olarak tabii ki tetikleyici olduğunu düşünüyorum." (K3)

"Yani o zamanki yaşadığım o negatif duygular şuanki hayatımı pozitif anlamda etkiledi. Yani daha kişiliğimin oturması ve hani ben ne istiyorum bu hayatta ya da işte karşıma çıkacak. Partnerden ne istiyorum, ne istemiyorum onu görme şansını yakaladım. Tabii bu yaşadığım deneyim benim belki hani çok ağır olmadığı için böyle hissettim. Belki daha kötü şeyler yaşamış olsam şu an bu durumda olmazdım ama hani ben birazcık daha hani kendime güvenmek nasıl hissettiriyor? Yani o ilişkiyi bitirmek bana ne kazandırdı ve hani ondan sonra hayatıma giren insanlar da ne kadar hani bir ilişki içinde, ne kadar farklı bir dila olduğunu gördüm kendimi. O yüzden hani bazen şey diyorum ulan diyorum işte. Önceki ilişkimde aşağı yukarı 4 yıl falan sürmüştü. 4 yılını diyorum verdin şu çocuğa saçma sapan o kadar sene kaybettin. Sonra durup diyorum ki ama diyorum onlara onunla yaşamasaydım şu anki ben olmazdım ve şuan. Şimdiki ilişkim bu kadar işte güzel ve sağlıklı olmayabilirdi diyorum mesela. Yani şuan için pozitif etkiler yarattı bende ama o zaman için tabii kötü duygulardı yani." (K5)

K2 kodlu katılımcı ise flört şiddeti yaşamının olumlu olarak getirileri olduğunu da şu ifadeler ile aktarmıştır:

"Olumlu olarak getirileri de oldu. İlişki bittikten sonra çok fazla şey öğrendim. En önemlisi daha güçlü bir kadın oldum. Artık kendi sınırlarımı biliyorum, kendi sınırlarımı çizgisine dokunsa dahi orada dur demeyi öğrendim. Başka güzel katkıları da oldu yani her şeye rağmen." (K2)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod eğitim ve iş hayatı kodudur. Katılımcılar flört şiddetinin iş hayatlarına etki ettiğini, iş arkadaşlarına ve iş performanslarına yansıdığını belirtmişlerdir. Eğitim hayatını olumsuz etkilediğini belirten katılımcılar ise akademik başarılarının olumsuz etkilendiğini ifade

etmişlerdir. K1 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"İş hayatımı da biraz etkiledi, çünkü anaokulu öğretmeniymiyin yansıtmamam gerekiyor çocuklarlasın bütün gün. o dönemde işte toparlamaya çalıştım ama ister istemez insanın yüzü gülmüyor. Yani mutsuz bir şekilde devam ediyorsun." (K1)

"Motivasyonun kalmıyor şimdi bir yandan da bir insan olduğum için hani hem beynimi kullanarak çalışmam gerekiyor ve hani belli bir duyguduruma sahip olmam gerekiyor işlerimi yaparken hem de okulu sürdürürken. Yani bunları yaparken mental olarak çalışabilir durumda olmuyorum olaylar çok canımı sıkıyorsa. Böyle şeyleri etkiliyor ama o kadar çok etkilemiyor. Yani böyle asla çalışmıyorum durumunda olmuyorum. Sadece kafamı o kadar veremiyorum. Mesela kreatif olmam gereken ve problem çözmem gereken şeyler var yaptığım işte. Problem çözme şeylerinde performansım baya düşüyor." (K6)

Katılımcılar tarafından ifade edilen diğer kod aile hayatı kodudur. Katılımcılar aile ilişkilerinin çok zayıfladığını ifade etmişlerdir. K3 ve K4 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Ailemle ilişkilerimi etkilediğini düşünüyorum çünkü partnerinizle veremediğimiz tepkiyi genelde ailelerimiz de çok alakasız yerlerden veriyorsunuz." (K3)

"Ondan sonra aileyle problemler yaşayabiliyorsunuz ilişkinizden kaynaklı." (K4)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise fiziksel sağlık kodudur. Katılımcılar flört şiddetinin fiziksel sağlıklarını da etkilediklerini özellikler uyku problemleri yaşadıklarını ifade etmişlerdir. K3 ve K4 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Fiziksel sağlığını da etkilediğini düşünüyorum. Uyku bozuklukları gibi." (K3), "Uyku düzenim bozuldu. Çünkü sizin hani sonuçta gün içinde yaptığınız yapmakla sorumlu olduğunuz başka işleriniz var ve doğal olarak hayatınızdaki kişiye de ayırmak istediğiniz bir zaman dilimi var. Bu sefer uykularınızdan çalılıyorsunuz? Bu bir çalmaktır. Yani benim nazarımda gerçekten sizi uykunuzdan feragat ediyorsunuz değil mi?" (K4)

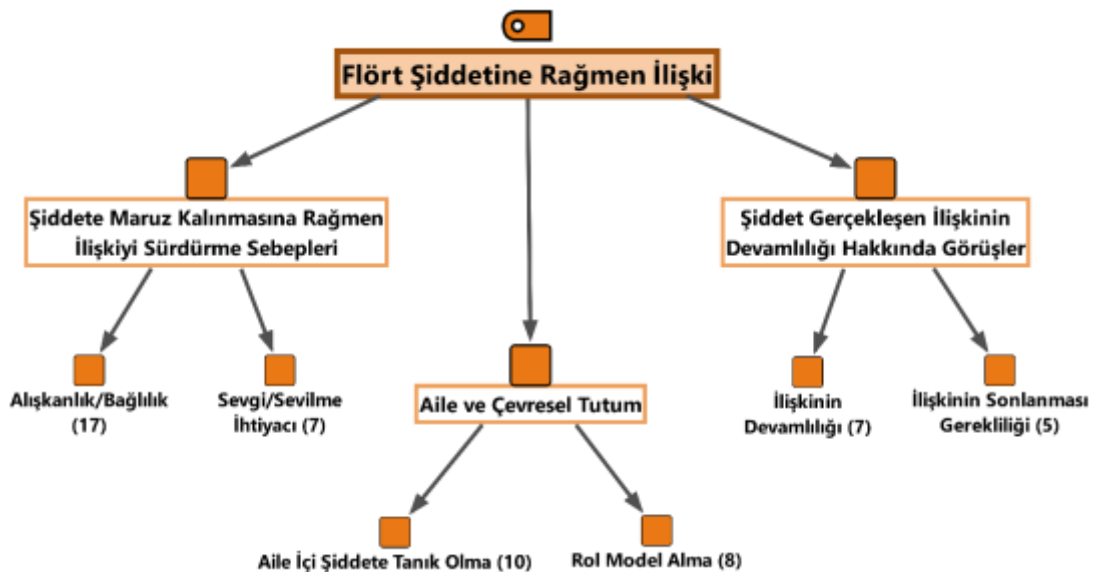
Tablo 4.4: Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10
Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi										
Sosyal Hayat	●	●	●	●			●		●	
Psikolojik Sağlık	●	●	●	●	●		●			
Eğitim ve İş Hayatı	●	●	●	●		●			●	●
Aile Hayatı		●	●	●						
Fiziksel Sağlık			●	●						

Flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi ile ilgili katılımcı görüşlerini katılımcı bazlı incelediğimizde Tablo 4.4'te görüldüğü üzere katılımcılar farklı noktalarda farklı yoğunluklarda değerlendirmişlerdir. Özellikle K1, K2, K3 ve K4 kodlu katılımcıların ifadeleri daha yoğundur. K1 ve K4 kodlu katılımcı sosyal hayat, K2 kodlu katılımcı psikolojik sağlık ve yine K4 kodlu katılımcı fiziksel sağlık ile ilgili yoğun ifadelerde bulunmuştur.

4.4 Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan son tema flört şiddetine rağmen ilişki temasıdır. Flört şiddetine rağmen ilişki teması, şiddete maruz kalınmasına rağmen ilişkiyi sürdürme sebepleri, aile ve çevresel tutum ve şiddet gerçekleşen ilişkinin devamlılığı hakkında görüşler olmak üzere 3 kategori altında toplanmıştır. Flört şiddetine rağmen ilişki temasına ait kod modeli Şekil 4.9'da görülmektedir.

Şekil 4.9: Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Ait Kod Alt Kod Modeli

4.4.1 Şiddete Maruz Kalınmasına Rağmen İlişkiyi Sürdürme Sebepleri Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddetine rağmen ilişki temasının ilk kategorisi olan şiddete maruz kalınmasına rağmen ilişkiyi sürdürme sebepleri kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; alışkanlık/bağlılık ve sevgi/sevilme ihtiyacı olmak üzere 2 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından şiddete maruz kalınmasına rağmen ilişkiyi sürdürme sebepleri kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod alışkanlık/bağlılık kodudur. Katılımcılar, yalnızlık kaygısı, kaybetme korkusu, yılların alışkanlıkları, uzun süredir ilişki içinde buldukları kişilere bağlılık gibi sebepler ile ilişkilerini sürdürdüklerini ifade etmişlerdir. K9 ve K10 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Bence tek kelime alışkanlık, özellikle uzun ilişkiler için söylüyorum bunu maalesef olay bir süre sonra 'aman düzenimiz bozulmasın' a dönüyor. Bu soruyu görünce aklıma bir şarkı sözü geldi Sila'nın şöyle diyor; Niye gidemiyorum biliyor musun? Çünkü emek verdiysen zor" (K9).

"Bence bağlılık duygusu ve güvenirlilik, şöyle ki yıllardan beri hayatını tanıdığınız birine daha çok güvenirsiniz ve bırakamazsınız. Fakat bu belki karşı tarafın duyduğu fazla aşk veya sevgide olabilir." (K10)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise sevgi/sevilme ihtiyacı kodudur. Katılımcılar özellikle çocukluk dönemlerinde sevgisizlik ile karşılaşmaları sebebiyle sevgiye ve sevilmeye ihtiyaç duyduklarını bu sebeple de flört şiddetine uğramalarına rağmen ilişkilerini sürdürdüklerini ifade etmişlerdir. K1 ve K2 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Sevgi.. Şimdi şöyle bir şey var. Şimdi bu kadar şeyi anlatırken aslında ilişki içerisindeyken diyorum ki mutluydum yani çok şey yaşadık. Birlikte ilk aşkımdememiz işte gezmemiz, birbirimize olan uyum, yeme içmemize kadar her şeyimiz aynı ya da sevdiğimiz şeyleri hoşlandığımız şeyler hani anlaşabiliyorduk ama işte şu kıskançlık ve o şey baskı olayı olduğunda çirkinleşiyor ilişki. Aslında ilişkinin geneline baktığımda anlaşabilen uyumlu 1 çift etraftan böyle hep ne kadar güzel 1 çiftsiniz diyip işte övülüyorsunuz dışarıda ama içeride işte bazı işte o sorunlar büyütüyor." (K1)

"Bence sevilme ihtiyacı o işte dediğim gibi anne ya da baba sevgisi ya da ikisinin de sevgisinin alamadığı noktada o sevgiyi başka insanlarda karşı"

cinslerden arayabiliyoruz. En önemli durum bence sevilme ihtiyacı. Benim için de aynı şekilde bu böyleydi." (K2)

Ayrıca katılımcılar ifadeler arasında ekonomik kaygılar, aile bağları, şiddeti normal kabul ediş veya ilişkiye devam ettirmeye zorlanma, tehdit edilme gibi sebepler ile de ilişkiyi sürdürdüklerini belirtmişlerdir. K2 ve K6 kodlu katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Onun dışında istediği şeyi yapmadığımda fiziksel olarak şiddete kadar giden bir davranış sergiledi ve bitirmek istediğimde de asla bunun olmayacağını , böyle bir şey mümkün olmadığını söyledi. Buna izin vermedi. Aynı şekilde sürdürmeye devam etti." (K2)

"Şey olan ilişkiler için kastediyorum yani iki taraf da ekonomik özgürlüğe sahip ise. Ekonomik özgürlüğe sahip değilse bir taraf bu durum çok daha farklı değişken. Orada artık böyle daha temel bir katlanma mevzusu var. Ekonomik açıdan o kişiye bağlı olduğu için ayrılmama durumu söz konusu olabiliyor." (K6)

Katılımcılar flört şiddetine maruz kaldıklarında ya da uyguladıklarında pişmanlık, utanma, üzüntü gibi duygular yaşadıklarını belirtmişlerdir.

4.4.2 Aile ve Çevresel Tutum Kategorisine Ait Bulgular

Flört şiddetine rağmen ilişki temasının ikinci kategorisi olan aile ve çevresel tutum kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; aile içi şiddete tanık olma ve rol model alma olmak üzere 2 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından aile ve çevresel tutum kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod aile içi şiddete tanık olma kodudur. Katılımcılar aile içinde fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. K2 ve K6 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Gerçekleşiyordu. Babamın hem anneme hem bana fiziksel ve psikolojik şiddeti vardı zaten işte anne, annelerimiz biz kadınlar olarak annelerimizin, erkekler de babalarının bence o taşıdığı rolleri tekrar epigenetik olarak devam ettiriyoruz. Ben nasıl annem kendisine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulayan bir adamı seçtiyse ben de aynı şeyi seçmişim. Bunu sonradan fark etmiştim. O dönemde ya beni çok olumsuz etkiledi. Çocukluk dönemi için.

Böyle sürekli işte geceleri korkuyla titreyerek uyanıyordum. Yetişkinlik dönemindeki etkisi de yani babama karşı hala bir öfke var. İşte yani nötr bir duygulanım var. Yani yeni yeni böyle biraz daha işte onu olduğu gibi kabul ediyorum. Evet onu artık seviyorum. Sevmeye çalışıyorum durumuna geldim ama bu benim 25 yılımı aldı yani." (K2)

"Büyüdükten sonra babamın uyguladığı psikolojik şiddeti çok görmeye başladım. Bizimkilerin hiç kavga ettiğini görmedim. Ses yükselmeli hiç kavga etmediler. Hani onlarla ben kavga ettik. Çok anlamadığımız şeyler oldu ama ikisinin arasında geçen bir şey görmedim. 18 yaşından sonra biraz görmeye başladım. Bir böyle 1-2 aile mevzusundan dolayı onların arası biraz açıldı. Bazı şeyler görünür oldu benim için. Yani varsa biraz psikolojik şiddet var. Babamın davranışlarında tipik ataerkil şeyi yani erkeğin dediği olur şeyi vardı. Mesela bir karar alınacaksa o karar kendi istediği gibi alınmadığı zaman ya da kendi istediği şey de olmadığı zaman huysuzlanıyordu , huysuz huysuz davranıyordu. Keyfi kaçırıyordu, keyfi kaçınca da bizim de keyfimizi kaçırıyordu ve hani keyfini düzeltmesi gereken o işi daha düzgün yapması gereken insan, onun sorumlusu annemdi. yani en basitinden şeyden bile bir keyif kaçırabiliyordu. çok çok basit bir örnek mesela masaya bir yoğurt kasesi konur, o yoğurt kasesinin içinde kaşık vardı. O kaşığın orada bulunması bile bir şeydi yani. Babamın huzursuzluk çıkardığı bir şeydi. Yani uyumlu bir insandı aslında ama mesela böyle belli şeylerden huzursuzluk çıkartırdı ve bundan dolayı da huzursuzluğu düzeltmesi gereken kişi bunun sorumlusu annem olurdu." (K6)

Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise rol model alma kodudur. Katılımcılar aile içinde fiziksel ve psikolojik şiddete şahit olmaları sebebiyle kendi ilişkilerinde de aynı davranış ve tutumu sergilediklerini ifade etmişlerdir. K4 ve K7 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Evet. Etkili oluyor kesinlikle ben çevresindeki ilişkilere bakıp ben evlenmek istemiyorum diyen insanlar tanıyorum ya da evlilikten soğudum diyen insanları tanıyorum. Maalesef gerçekten çok etkiliyor. Mesela özellikle çocuklar için diyim, aldatan bir babaya şahit olmuşsa ya da aldatan bir anneye şahit olmuşsa ya da ne bileyim şiddete şahit olmak psikolojik şiddet olsun fiziksel şiddet olsun onları gördükten sonra gerçekten bu ister istemez

etkiler. Yani ben olsam Şu halimle bile gvensem mi gvenmesem mi diyorsunuz? Hani srf böyle bir ilişki yaŐadı. Hani güven problemi yaşıyorsunuz. Bir daha aynı Şeyleri yaşar mıyım. Bir daha aynı psikolojik Şiddeti görür mym acaba karşıma çıkan insan yine bana bu türlü bir Şiddet uygular mı? Gerçekten sever mi? İster istemez kaygılarınız oluyor olmuyor değil ama herhalde öyle. Çevremde yle ilişkiler görsem herhalde çok daha zor olurdu. Çok çok daha zor olurdu. İlerleyen ilişkiler için sonuçta bir ilişkiniz bitiyor ama sonrasında belli bir süre kendinizi dinledikten sonra o duygularınızı bitirdikten sonra normal bir ilişkiye tekrardan yelken açabilir insanlar görüŐebilir Şey yapabilir ama kesinlikle etkilediğini düşünüyorum." (K4)

"Ebeveynlerimin çevremiz tarafından örnek olarak görülen, güven üzerine kurulu bir ilişkileri var. Bu durumun benim üzerimdeki etkisi de partnerlerimde aşırı seçici olmak ve detaycı olmak olarak ortaya ıktı." (K7)

4.4.3 Şiddet Gerçekleşen İlişkinin Devamlılığı Hakkında Görüşler Kategorisine Ait Bulgular

Flört Şiddetine rağmen ilişki temasının son kategorisi olan Şiddet gerçekleşen ilişkinin devamlılığı hakkında görüşler kategorisi katılımcı ifadeleri doğrultusunda; ilişkinin devamlılığı ve ilişkinin sonlanması gerekliliği olmak üzere 2 kod ile ifade edilmiştir.

Katılımcılar tarafından Şiddet gerçekleşen ilişkinin devamlılığı hakkında görüşler kategorisinde yoğun olarak ifade edilen kod ilişkinin devamlılığı kodudur. Katılımcılar Şiddet sonrası psikoterapi desteği, farkındalık kazanma ile ilişkinin devam edebileceğini ifade etmişlerdir. K2 ve K4 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri Őyledir:

"Şiddeti gerçekleŐtiren kişi ve Şiddet gören kişiye ayrı ayrı bir psikoterapi sürecinden geçer ve özellikle Şiddet gösteren kişi deĐiŐime açıksa o zaman evet bir Şeyler iyileŐebilir ama bu genelde çok zor oluyor." (K2)

"Bence kurtarılabilir, nasıl kurtarılabilir bir problemin iki taraf için de kabul edilebilir olması gerekiyor. Nasıl diyim atıyorum. Benim karşımdaki insanın güven problemi var. Bak senin güven problemim var. O da bunu kabul ederse gel. Ben de sana yardımcı olayım. Hani kendi açımdan elimden ne geliyorsa

yani psikolojik bir destek alalım. Bence bu tür ilişkilerin kesinlikle ve kesinlikle psikolojik yardım, danışmanlık almaları şart. Çünkü siz duygusal bir ilişkideyken hani bazen deriz ya biz erkeklerin rehabilitasyon merkezi değiliz diye hani siz istediğiniz kadar yardımcı olmaya çalışın olmuyor, yapamıyorsunuz, gerçekten yapamıyorsunuz. O yüzden bence psikolojik yardım alınarak çözülebilir." (K4)

K3 ve K9 kodlu katılımcılar ise şiddetin türünün ilişkinin devamlılığı noktasında önem arz ettiğini belirtmişlerdir.

"Yani hangi şiddet türünün olduğu bir kere çok önemli. Birde şiddet uygulayan tarafın bu konudaki tavrı da bence önemli diye. Ben kendi adıma fiziksel şiddeti aşamayacağımı. Artık bir nokta olarak görüyorum ki önceki ilişkilerimde de böyle oldu zaten. Ama eğer bilinçsizce yapılan bir şey varsa bir biçimde yani sürekli tekrarlayan zarar verdiğini, göre göre tekrarladığımız bir süreç söz konusu değilse eğer karşı taraf bunu düzeltmeye istekli ise kurtarılabilir ama ne kadar olasıdır dersiniz bence düşük 1 olasılık." (K3)

"Yani her insanın hata yapabileceğine inanıyorum Tolere edilebilecek bir durumsa kurtarılabilir. Bu dediğimi fiziksel ve cinsel şiddeti tenzih ederek söylüyorum." (K9)

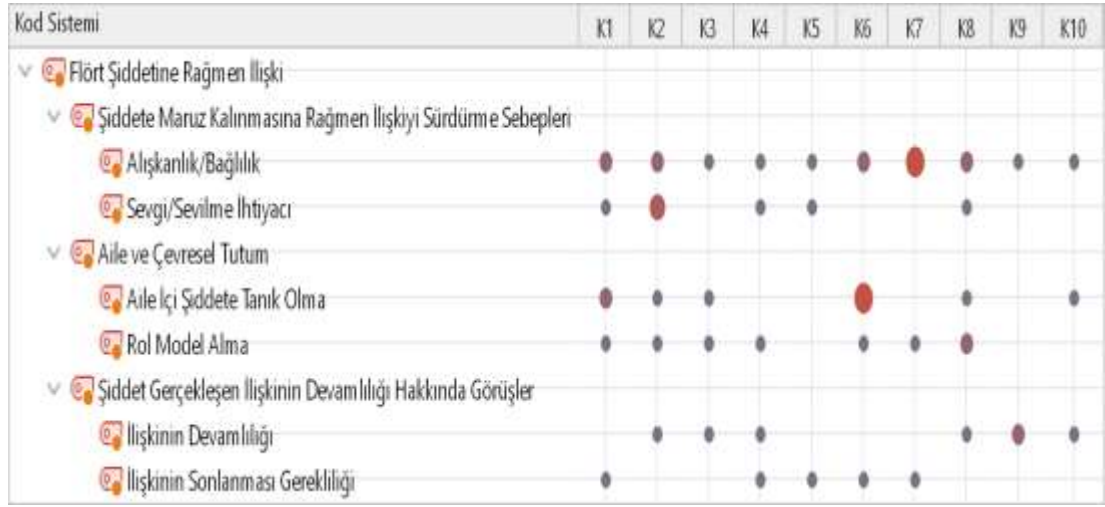
Katılımcılar tarafından ifade edilen son kod ise ilişkinin sonlanması gerekliliği kodudur. Katılımcılar bir defa şiddet uygulayanın tekrar yapacağı ve kişilerin kolay değişmeyeceği gibi sebepler ile flört şiddetine maruz kalınan ilişkinin devam etmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir. K1 ve K5 kodlu katılımcıların konu ile ilgili ifadeleri şöyledir:

"Yani yapabileceğini çok düşünmüyorum. Artık düzelmez yani. Çünkü o dönem yaşanmıştır. İster istemez 2 taraftada kalıyor ya ne kadar unuttum desen de ufacak bir hareket kıvılcım şey yapıyor. Yani hatırlatıyor, aynı şeyleri tekrar dönüş olacağını ve düzeleceğini düşünmüyorum. Yeni bir ilişkide belki işte avantaj olarak işine yarar. O ilişki için zor." (K1)

"Ya sanmıyorum bence yani bir kere öyle bir şey oluyorsa bu fiziksel de olsa işte cinselse zaten olmaz da. Yani psikolojik de olsa hani bir kere yaptı işte sonra yapmayacak diye bir şey yok. Onu bir kere yapıyorsa sana karşıdaki

bunun illaki devamı gelir. Hani ve büyük ihtimalle zaten artarak devam edecektir. Yani ben hiçbir şeyin bunun hani bu siyah ve beyaz benim için yani gri bir tarafı yok bu durumun, kesinlikle o ilişkinin bitmesi taraftarı olurum. Çünkü daha yani ilerledikçe ne kadar bu durum daha da ilerlerse ve daha yoğun bir hale gelirse o ilişkiyi bitirmek de o kadar zorlaşacaktır. Aynı zamanda o yüzden bence kesinlikle yara bandı gibi böyle söküp atmak lazım."
(K5)

Tablo 4.5: Flört Şiddetine Rağmen İlişki Temasına Ait Katılımcı İfade Yoğunluğu

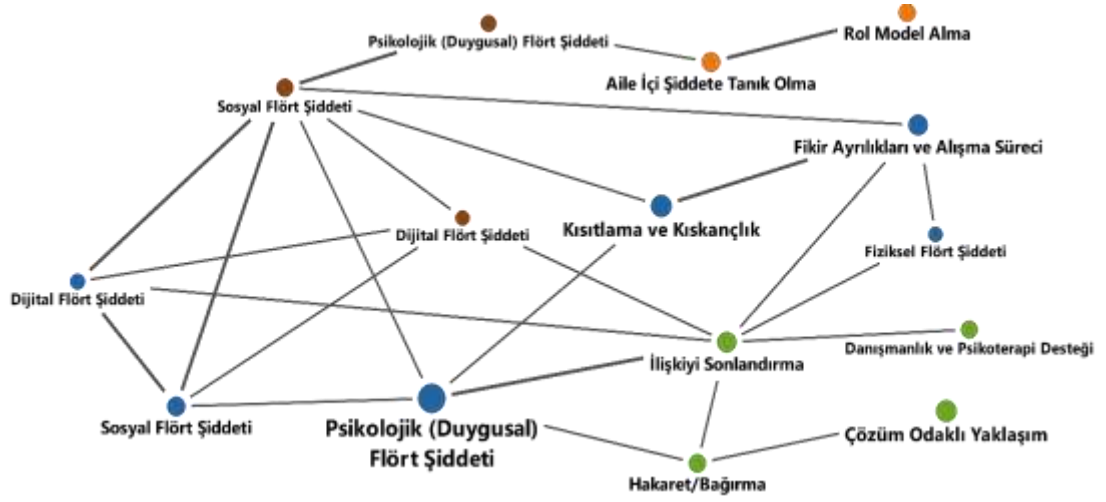

Flört şiddetine rağmen ilişki ile ilgili katılımcı görüşlerini katılımcı bazlı incelediğimizde Tablo 4.5'te görüldüğü üzere katılımcılar farklı noktalarda değerlendirmelerde bulunmakla birlikte yoğunluk dağılımı neredeyse aynıdır. Tablo 4.5'e göre en yoğun ifadeleri veren katılımcılar K6 ve K7'dir. K6 kodlu katılımcı aile ve çevresel tutum kategorisinde aile içi şiddete tanık olma kodu ile ilgili, K7 kodlu katılımcı ise şiddete maruz kalınmasına rağmen ilişkiyi sürdürme sebepleri kategorisinde alışkanlık/bağlılık kodu ile ilgili yoğun ifadelerde bulunmuştur.

Cinsiyete göre katılımcıların temalara dair ifade yoğunlukları Tablo 4.6'da detaylı olarak verilmiştir. Genel olarak bakıldığında, kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha fazla kendilerini ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 4.6: Cinsiyete Göre Katılımcıların İfade Yoğunlukları

	Kadın	Erkek
Flört Şiddeti Deneyimi		
Flört Şiddetine Maruz Kalma		
Psikolojik (Duygusal) Flört Şiddeti	12	11
Sosyal Flört Şiddeti	3	6
Dijital Flört Şiddeti	3	1
Fiziksel Flört Şiddeti	3	
Flört Şiddeti Uygulama		
Sosyal Flört Şiddeti	4	3
Psikolojik (Duygusal) Flört Şiddeti	1	4
Dijital Flört Şiddeti	3	
Flört Şiddetinin Ortaya Çıkma Nedenleri		
Kısıtlama ve Kıskançlık	10	3
Fikir Aynılıkları ve Alışma Süreci	8	3
Yetiştirme Tarzı ve Kişilik Özellikleri	3	3
Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği	4	1
Flört Şiddetine Maruz Kalındığında Tepkiler		
Flört Şiddetine Yönelik Anlık Tepkiler		
Davranışsal Tepkiler		
Çözüm Odaklı Yaklaşım	6	7
İlişkiyi Sonlandırma	5	6
Pasif-Agresif Tepkiler	4	6
Hakaret/Bağırma	5	3
Duygusal Tepkiler		
Değersiz ve Yetersiz Hissetme	6	4
Çaresiz Hissetme	7	1
Korku ve Kaygı	5	
Öfke	2	4
Flört Şiddetine Yönelik Uzun Vadeli Tepkiler		
Danışmanlık ve Psikoterapi Desteği	3	4
Sosyal Destek	5	
Flört Şiddetinin Kişinin Hayatına Etkisi		
Sosyal Hayat	6	2
Psikolojik Sağlık	6	1
Eğitim ve İş Hayatı	3	3
Aile Hayatı	3	
Fiziksel Sağlık	3	
Flört Şiddetine Rağmen İlişki		
Şiddete Maruz Kalınmasına Rağmen İlişkiyi Sürdürme Sebepleri		
Alışkanlık/Bağlılık	7	10
Sevgi/Sevilmeye İhtiyacı	6	1
Aile ve Çevresel Tutum		
Aile İçi Şiddete Tanık Olma	4	6
Rol Model Alma	4	4
Şiddet Gerçekleşen İlişkinin Devamlılığı Hakkında Görüşler		
İlişkinin Devamlılığı	3	4
İlişkinin Sonlanması Gerekliği	3	2
# N= Belgeler/Konuşmacılar	5 (50.0%)	5 (50.0%)

Şekil 4.10: Kod Haritası

Kod haritası katılımcıların söylediği ifadelerden oluşan kodların birbirleriyle olan yakınlığından ortaya çıkar. Şekil 4.10’da katılımcıların ifadelerinden yola çıkılarak oluşturulan kodlar arası ilişkiler görülmektedir. Kodlar arasında yer alan bağlantı çizgileri kodlar arası ilişkinin yoğunluğunu göstermektedir. Daha kalın olan çizgiler daha yoğun bir ilişkiyi gösterirken, daha ince olan çizgiler kodlar arası ilişkinin azlığını göstermektedir.

Şekil 4.10’a göre katılımcılar kısıtlama ve kıskançlık kodu ile ilgili ifadelerde bulunurken aynı zamanda fikir ayrılıkları ve alışma süreci kodu ile ilgili de yoğun görüşlerde bulunmuşlardır. K1 ve K9 kodlu katılımcıların ifadeleri bu ilişkiyi destekler niteliktedir.

“Son dönemde de işte yine benden hani bana söylemeden olan bir olaydı. Bir yere gitti arkadaşlarıyla içmeye o zaman işte görüntülü aradım, normalde görüntülü aradığımda açıyor. O gün açmadı. O yüzden böyle bir tartışmaya girdik öyle o şekilde aşırı tepki verdiğim için işte çok kıskanç olduğumu kısıtladığımı söyledi, aslında şöyle bir durum var açıkçası kısıtlama yok. Nereye gideceğine mesela hesap sormam ya da gitme demem ama git ama kimle olduğunu biliyim ya da aradığımda sana ulaşabileyim. Yani gitmesine kimse kimseye karışamaz. Nereye gidiyorsa gidecek yani kocaman insan bana yalan söyler yine gider ama en azından ben bilmek istiyordum. Bu yüzden tartışmalar oluyordu. Bir yere gittiğinde haber vermeden gidiyor. Sonradan gittikten sonra haberim oluyor. Neden yani?”
(K1)

“Sonrasında da birbirinin özel alanlarına saygı göstermemek, ilginin

sürekli üstünde olmasını istemek gibi gibi.(dediklerimi sadece karşı tarafı baz alarak söylemiyorum aynı zamanda bir özeleştirir)” (K9)

Şekil 4.11: Kod Bulutu

Katılımcı ifadelerinin yoğunluğuna göre dağılımı Şekil 4.11’de gösterilmektedir. Daha büyük puntolu olarak gösterilen kodlar daha yoğun olarak kullanılan ifadeleri gösterirken, daha küçük puntolu olan ifadeler, kodların daha az yoğun olarak kullanıldığını göstermektedir. Verilere ve görsele bakıldığında, en çok psikolojik (duygusal) şiddeti kapsayan hareketler ve davranışlardan bahsedilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, bireylerin flört şiddetine ilişkin deneyimlerinin yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile incelenmesidir. Alan yazının incelenmesi sonucunda bireylerin flört şiddeti deneyimlerinin nitel araştırma desenlerinden olan yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile yapılan bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu sebeple, bu araştırmanın literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir. Analiz sonucu dört tema, sekiz kategori ve yirmi beş kod elde edilmiştir. Bu temalar sırasıyla “Flört şiddeti deneyimi” , “Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler”, “Flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi”, “Flört şiddetine rağmen ilişki” şeklindedir. Bu temalar ve bu temalara ait kategoriler ve kodlar hikayesel bir biçimde bulgular bölümünde görsel desteği ile incelenmiştir. Araştırmanın bu bölümünde, flört şiddetine ilişkin deneyimlerinin incelenmesinden elde edilen bulgular, alan yazın doğrultusunda tartışılacaktır. Ayrıca, ileride yapılacak çalışmalara yol gösterilmesi amacıyla araştırmanın sınırlılıklarından bahsedilip buna yönelik birtakım öneriler paylaşılacaktır.

Katılımcılara öncelik olarak flört şiddetini nasıl tanımladıklarına dair bir soru sorulduğunda, bireylerin birbirlerine sevgi ve kıskançlık bahanesi ile güç ve baskı uygulayarak psikolojik, fiziksel, cinsel ve sosyal açıdan zarar verdiklerine dair birtakım görüşler sunulmuştur. Her katılımcının verdiği yanıtın birbirinden farklı olduğu görülmüştür. Alan yazına bakıldığında da flört şiddetinin ortak bir tanımının olmaması (Lewis ve Fremouw, 2021) araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

“Flört şiddeti deneyimi” temasına ait olan “flört şiddetine maruz kalma” kategorisine bakıldığında katılımcıların sırasıyla en çok psikolojik (duygusal) şiddete, sosyal şiddete, dijital şiddete ve fiziksel şiddete maruz bırakıldıkları görülürken; “flört şiddeti uygulama” kategorisine bakıldığında ise sosyal şiddet, psikolojik şiddet ve dijital şiddet içeren birtakım davranışlar sergilediğini belirten katılımcıların var olduğu görülmüştür. Şiddete maruz bırakılan kişinin aynı zamanda bir başkasına şiddet uygulama yöneliminin yüksek olduğu bilinmektedir (Ocak, 2021). Tüm bunlar bir arada değerlendirildiğinde, şiddetin mağdurunun ve failinin de aynı kişi olduğu,

şiddetin çift yönlü olduğu anlaşılmaktadır (Bilican-Gökkaya ve Öztürk, 2021). Alan yazında yer alan araştırmalar incelendiğinde, psikolojik şiddetin diğer şiddet türlerine kıyasla daha çok deneyimlendiği bilinmektedir (Toplu ve Hatipoğlu-Sümer, 2011; Murray ve Kardatzke, 2007; Akış vd., 2019; Açıköz vd., 2018). Psikolojik şiddetin yaygın olarak görülme sebeplerinden birisi de tek başına görülmesinin yanı sıra diğer şiddet türleri ile birlikte gerçekleşiyor olmasıdır. Bazı araştırmalarda sosyal şiddet, psikolojik şiddet ile aynı çatı altında anlatılmaktadır. Ancak spesifik olarak bakıldığında, bireylerin sosyal hayatlarının ve özel alanlarının kısıtlanması sosyal şiddet olarak adlandırılmaktadır (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2018). Dolayısıyla bu temada veriler kodlanırken literatür bilgisine dikkat edilmiştir. Bir diğer yaşanan şiddet türlerinden birisi son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle yaygınlaşan dijital şiddettir. Yapılan bir araştırma sonucunda toplumun %23'ünün dijital şiddete maruz bırakıldığı ve maruz bırakılan ve uygulayan kitlenin gençlerden oluştuğu görülmektedir (Şener ve Abınık, 2021). Bu bulgu, araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir. Katılımcılar şiddet yaşantılarına örnekler verirken hakaret etme, bağırma, aşağılayıcı eleştirilerde bulunma, tehdit etme, zorlama, kısıtlama, kıskanma, fiziksel zorlamalarda bulunma, sosyal medya hesaplarını karıştırma, zoraki ortak sosyal medya hesabı açma, konum atmaya zorlama vb. gibi eylemlerden bahsetmiştir. Bu bulguların alan yazın ile tutarlı olduğu görülmektedir (Dietrich, 1998; Fidan ve Yeşil, 2018). Katılımcıların deneyimlerine bakıldığında, fiziksel şiddetin ve ekonomik şiddetin diğer şiddet türlerine göre daha az olduğu görülürken; cinsel şiddet, ısrarlı takip ve tacize dair eylemlerden hiç bahsedilmemiştir. Fiziksel şiddet, gözle görülebilir ve dışardan fark edilebilir bir durum olduğundan dolayı katılımcıların buna dair deneyimlerinin daha az olduğu düşünülmektedir. Benzer bir çalışmada da fiziksel şiddete dair deneyimlerin diğer flört şiddeti türlerine göre daha az konuşulduğu görülmüştür (Çimen, 2018). Cinsel şiddetten bahsedilmeme durumu ise; cinsel şiddetin bireyler açısından yalnızca taciz ve tecavüz olarak algılanması ve hangi eylemlerin cinsel şiddet olarak değerlendirip değerlendirilmeyeceğine karar verilememesi, cinselliğin bir tabu olarak görülmesi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir (Eslek vd., 2021). Alan yazına bakıldığında cinsel şiddetin diğer şiddet türlerine göre daha az ifade edildiği görülmektedir (Offenhauer, 2011) ancak son 10 yıl içerisinde yapılan çalışmalar doğrultusunda cinsel şiddetin de artık insanlar tarafından tanındığı saptanmıştır ve elde edilen bulgular yapılan çalışmalarda farklılık göstermektedir (Gündüz, 2019). Ekonomik şiddet, toplumsal

cinsiyet temelli şiddet ve ısrarlı takip bazı araştırmacılar tarafından psikolojik şiddetin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Literatüre bakıldığında da ekonomik şiddetin ve ısrarlı takibin diğer şiddet türlerine göre daha az bildirildiği görülmektedir (Sünetçi vd., 2016). Bu çalışma özelinde, bireylerin evli olmaması ve genç yetişkinlerden oluşan bir örneklemin olması ekonomik şiddetin gerçekleşmeme veya bilinmeme sebeplerinden birisi olabilir.

“Flört şiddeti deneyimi” temasının “flört şiddetinin ortaya çıkma nedenleri” kategorisine bakıldığında flört şiddetine sebep olan faktörler arasında kısıtlama ve kıskançlık, fikir ayrılıkları ve alışma süreci, yetişme tarzı ve kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğu görülmektedir. Katılımcılara şiddetin hangi durumlarda ortaya çıktığı sorulduğunda en yoğun olarak kıskançlık ve kısıtlamaya ilişkin yanıtlar vermişlerdir. Kıyafetlere ve gidilen ortamlara karışma, arkadaş çevresini kısıtlama, sosyal medya hesaplarına erişmeye çalışma, sürekli her şeyin rapor verilmesini isteme vb. gibi davranışlar kıskançlık ve kısıtlama davranışlarına örnek gösterilebilir. Alan yazın doğrultusunda, romantik ilişkilerde kıskançlığın sevginin dışavurumu olarak ortaya çıktığı ve ilişkinin olmazsa olmazı olarak kabul edildiği için kıskançlığa ilişkin davranışların bireyler tarafından şiddet olarak sayılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla şiddet normalleştirildiği için şiddet davranışları artmaktadır (Aslan vd, 2008; Özcebe vd, 2002; Sünetçi vd, 2016). Araştırmalara bakıldığında, kıskançlık ve kısıtlama davranışlarının flört şiddetinin yordayıcıları olduğu saptanmıştır (Yumuşak, 2013; Çimen, 2018; Kaplan,2020). Bu bulgular, araştırmanın bulguları ile uyumludur. Katılımcıların ifadelerine göre şiddet, partnerle fikir ayrılıkları yaşadıklarında da ortaya çıkmıştır. Alan yazına bakıldığında, romantik ilişkilerde partnerlerin birbirlerine olumsuz eleştiriler ve suçlamalarda bulunarak bir çatışma ortamı yaratıldığında şiddetin meydana geldiği görülmüştür (Gottman ve Levenson, 2000). Bu bulgu, araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Katılımcıların söylemlerine göre şiddetin ortaya çıkma sebeplerinden biri de bireyin yetişme tarzı ve kişilik özellikleri ile ilgilidir. Bireylerin aile içi şiddete tanık olmaları ve aileleri tarafından şiddete maruz kalmaları, bireyin karakter özellikleri şiddetin gerçekleşme sebepleri arasında yer almaktadır. Alan yazına göre, şiddetin ortaya çıkma nedenleri arasında da aile içi şiddete maruz kalma, aile içinde alkol ve madde bağımlısı birinin olması, düzensiz bir aile hayatının olması, erken yaşta ebeveyn kaybının olması, aile içinde ihmal ve istismar edilme, bireyde

saldırgan kişilik özelliklerinin bulunması ve kişilik bozukluklarının olması bulunmaktadır (Yöyen-Güneri, 2017). Bireyler gördükleri ve tanık oldukları şiddeti bir süre sonra kendi çevrelerine yöneltmektedirler (Gemici, 2018). Bu bulgular, araştırmanın bulguları ile uyumludur. Katılımcılar tarafından ifade edilen bir diğer flört şiddetinin gerçekleşme sebebi de toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir. Kadın-erkek eşitliğini reddeden ataerkil toplum yapısının şiddete neden olabileceğini belirtmişlerdir. Ataerkil sistem, kadını geri plana iterken; erkeği ön plana koymaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, toplumda kadın ve erkeklerin nasıl davranacaklarını ve beklentilerini ortaya koymaktadır. Romantik ilişki içerisinde toplumsal cinsiyet rollerinin dışına çıktığında partnerler arasında çatışma çıkabilmektedir ve bu durum şiddete dönüşebilmektedir (Sünetci vd., 2016). Alan yazında yer alan toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisini inceleyen bir çalışmada, erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanı ile flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Eşitlikçi tutum arttıkça flört şiddetine yönelik tutum azalmıştır (Yıldırım, 2016). Bir başka çalışmada ise cinsiyetçi tutumlar arttıkça flört şiddetine yönelik tutumların da artış gösterdiği bulunmuştur (Yumuşak, 2013). Bu bulgular, araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir.

“Flört şiddetine maruz kalındığında tepkiler” temasına ait bulgular doğrultusunda katılımcılara flört şiddetine maruz bırakıldıklarında ne hissettikleri ve nasıl tepkiler verdikleri sorulduğunda, olay sonrasında davranışsal olarak çözüm odaklı yaklaştıklarını, ilişkiyi sonlandırdıklarını, pasif-agresif tepkiler verdiklerini, hakaret edip bağırduklarını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda duygusal olarak kendilerini değersiz, yetersiz, çaresiz, korkulu, kaygılı ve öfkeli hissettiklerini belirtmişlerdir. Ancak şiddet olayının üzerinden zaman geçtikten sonra bireyler çevrelerindeki güvendikleri insanlarla sorunlarını paylaşarak destek aldıklarını ve psikoterapiye başvurduklarını söylemişlerdir. Alan yazında bulunan ilgili çalışmalara bakıldığında, flört şiddetine uğramış bireylerde öfke, kaygı, özgüven ve özsaygı kaybı, depresyon, değersiz hissetme, suçluluk, utanç vb. gibi belirtiler görülmektedir (Carlson, 1996; Cornelius ve Resseguie, 2017). İlişkide yaşanan çatışmaların doğurduğu şiddet sonrası bireyler anlaşmazlıkları çözebilmek ve duygusal ihtiyaçlarını ifade edebilmek adına birtakım çatışma çözümü stilleri kullanmaktadırlar (Shulman, 2003). Kurdek (1994) dört çatışma stilinden bahsetmiştir. Bunlar olumlu çatışma çözme, olumsuz

çatışma çözme, boyun eğme ve geri çekilmedir. Olumlu çatışma çözme ilişki içerisinde partnerle konuşarak anlaşmazlıklar konusunda uzlaşmaya çalışma; olumsuz çatışma çözme partnere hakaret etme, bağırma ve fiziksel zorlama gibi saldırgan tutum ve davranışlar sergileme; boyun eğme huzursuzluk çıkmaması için istemediği halde partnerin isteklerine uyma; geri çekilme ise çatışmanın yer aldığı ortamlardan uzak durarak sessiz kalma ve tepki vermeme olarak tanımlanmaktadır (Cramer, 2002). Bireylerin flört şiddeti sonrası hangi davranışlar sergilediğini araştıran bir çalışmada, katılımcıların en yoğun olarak ilişkiyi sonlandırma, şiddetin türüne ve yoğunluğuna göre karar verme ve tepkisiz kalma davranışlarını sergiledikleri belirtilmiştir (Eslek vd, 2021). Kıskançlıkla baş etme yöntemlerini inceleyen bir diğer araştırmada bireylerin ilişkilerini iyileştirmek ve sorunlarını çözmek için yapıcı baş etme yöntemleri kullanıldığı görülmüştür. Ancak bireylerin öz saygısının artması ve ilişki süresinin uzun olması çözüm odaklı bir yaklaşım içinde olmayı sağlamaktadır (Demirtaş, 2004). Mevcut araştırmada da katılımcıların da yoğun olarak çözüm odaklı yaklaşım sergilemelerinin nedeni mevcut ve/veya geçmiş ilişki sürelerinin uzun olmasından kaynaklı olabilir. Fakat olumsuz davranışsal tepkilerin ortaya çıkma sebeplerinden birisine de partnerlerin birbirleriyle vakit geçirerek birbirlerini daha iyi tanıdıkları süreçte hoşlanmadıkları birtakım durumların ortaya çıkması örnek gösterilebilir (Sünetci vd, 2016). Buna göre, araştırmanın bulgularının literatürle uyumlu olduğu söylenebilir. Üniversitelerin psikolojik danışmanlık birimlerine başvuru yapan genç yetişkinlerin psikoterapiye başvuru nedenlerini inceleyen bir araştırmaya bakıldığında, bireylerin romantik ilişki içerisinde yaşadıkları problemler ve çatışmalar, ilişkinin sonlanması sonucu destek almak istedikleri görülmüştür (Güneri vd, 2003). Bir başka çalışmada ise, bireylerin romantik ilişkilerindeki şiddet deneyimi sonrası uzman desteği almaktan ziyade arkadaşlardan ve aileden destek almanın daha ön planda olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Martin vd, 2012). Mevcut araştırmada da, katılımcıların profesyonel ve sosyal destek almaya meyilli oldukları gözlemlenmiştir.

“Flört şiddetinin kişinin hayatına etkisi” temasında katılımcılara flört şiddeti deneyiminin hayatlarına nasıl bir etkisinin olduğu sorulduğunda, sosyal ve aile ilişkilerinde bozulmalar meydana geldiğini, psikolojik ve fiziksel sağlıklarının olumsuz yönde etkilendiği ve eğitim ve iş hayatında birtakım aksaklıkların yaşandığı ifade edilmiştir. Araştırmanın en çarpıcı bulgusu, kadın katılımcıların erkek

katılımcılara göre daha yoğun şekilde şiddetten etkilendiğidir. Literatüre bakıldığında, romantik ilişki içerisinde şiddet eylemi gerçekleştiğinde kadınların ve erkeklerin şiddetten etkilenme düzeyleri farklılık göstermektedir. Kadınların erkeklere göre daha kaygılı ve korku dolu hissettikleri gözlemlenmiştir (Wolfe, Scott ve Crooks, 2005). Alan yazında yapılan araştırmacılar sonucu, romantik ilişki içerisinde şiddete maruz bırakılan bireylerde sosyal ilişkilerde bozulmalar, özgüven kaybı, benlik saygısında düşüş, depresyon, kaygı, korku, öfke patlamaları, kalp çarpıntıları ve titreme gibi fizyolojik belirtiler, travma sonrası stres bozukluğu, iştah ve uyku bozuklukları, akademik başarıda düşüş, intihara yönelik düşünceler, sigara, alkol ve madde kullanımında artış, riskli cinsel davranışlar vb. görülmektedir (Silverman vd., 200; Çakır-Koçak ve Öztürk-Can, 2019). Buna göre mevcut araştırma bulguları ile literatür uyumludur. Yalnızca tek bir katılımcı flört şiddeti deneyiminden sonra güçlendiğini ve farkındalık kazandığını, gelecek ilişkilerinin artık daha sağlıklı olacağına inandığını belirtmiştir. Bu durum bireyin psikolojik dayanıklılığının (resilience) arttığını düşündürmektedir. Psikolojik dayanıklılık, zorlayıcı yaşam deneyimleri sonrasında bireyin problemlerle başa çıkma ve uyum sağlama becerisi olarak bilinmektedir (Wagnild ve Young, 1993). Şiddete maruz bırakılan kadınların psikolojik dayanıklılık ve depresyon düzeylerini inceleyen bir araştırmada, kadınların sosyal destek mekanizmaları ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri arttıkça depresyon düzeylerinde azalma meydana geldiği görülmüştür (Aydöner, 2018).

“Flört şiddetine rağmen ilişki” temasına ait “şiddete maruz kalınmasına rağmen ilişkiyi sürdürme sebepleri” kategorisinin incelenmesi sonucunda, katılımcılara şiddete rağmen ilişkilerini sürdürme sebepleri sorulduğunda, katılımcılar yoğun olarak alışkanlık, bağlılık, yalnızlık kaygısı, kaybetme korkusu, sevgisizlik, sevilme ihtiyacını karşılama; nadir olarak da tehdit edilme, şiddeti normal kabul etme, partnerin zorlaması ile ilişkiye devam etme vb. gibi durumlardan kaynaklı olarak ilişkilerine devam ettiklerini ifade etmişlerdir. Alan yazında ilgili araştırmalar incelendiğinde, romantik ilişki içerisinde şiddet gerçekleşiyor olmasına rağmen bireylerin ilişkilerini sürdürme ve bitirememesi sebepleri arasında sevgi, bağlılık, emek, partnerin değişeceğini düşünme, korku, şiddet eyleminin tekrarlanmayacağına dair inanç, toplumsal cinsiyet rollerinin kabulü, şiddeti normal kabul ediş, şiddet olayının unutulması, partnerin ayrılmayı kabul etmemesi vb. durumlar bulunmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018; Kaplan, 2020). Bu bulguların mevcut araştırma bulguları ile

örtüştüğü görülmektedir.

“Flört şiddetine rağmen ilişki” temasına ait “aile ve çevresel tutum” kategorisine göre katılımcılar çocukluk çağında aile içi şiddete tanık olmanın kendilerini psikolojik açıdan olumsuz etkilediğini, kendi romantik ilişkilerinde şiddetin normal kabul edildiğini ve ailede şiddet uygulayan ve maruz bırakılan kişiyi rol model aldıklarını ifade etmişlerdir. Aile içi şiddet geçmişi, flört şiddetine yönelik risk faktörleri arasında yer aldığı bilinmektedir (Aslan vd., 2008). Çocukluktaki aile içi şiddet öyküsü ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada (Bilican-Gökkaya ve Öztürk, 2021), aile içi şiddete tanık olan çocukların, yetişkinlik döneminde romantik ilişkilerinde saldırgan bir tutum sergiledikleri ve/veya şiddete maruz bırakıldıkları saptanmıştır. Çocukluk çağında şiddete tanıklık eden erkeklerin romantik ilişkilerinde flört şiddeti uygulayıcısı oldukları; kadınların ise flört şiddetine maruz bırakıldıkları görülmüştür. Mevcut araştırmada aile içi şiddete tanıklık eden katılımcılar ise hem şiddet mağduru hem de failidir.

“Flört şiddetine rağmen ilişki” temasının “Şiddet gerçekleşen ilişkinin devamlılığı hakkında görüşler” kategorisine bakıldığında, katılımcılara flört şiddeti gerçekleşen bir ilişkinin kurtarılıp kurtarılmayacağı sorulduğunda katılımcıların bir kısmı ilişkinin sağlıklı ve güvenli bir hale getirilebileceğine inanırken; bir kısmı da partnerin düzelmeyeceğini düşünerek ilişkinin sonlanması gerektiğini belirtmiştir. İlişkinin kurtarılabilirliğini düşünen katılımcılar, partneri ile yaşananların şiddet olduğunu konuşarak farkındalık ve bilinçlenme düzeylerinin arttıracağını, partneri ile ilişkide birtakım sınırların olması gerektiğini konuşacağını, partnerin psikoterapi desteği alması gerektiğini söyleyeceğini belirtmiştir. Alan yazında da, bilinçlendirme çalışmalarının şiddeti önlemede ve azaltmada etkili olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Sakarya, 2013; Atakay, 2014; Gündüz, 2019). Ancak bazı katılımcılara göre flört şiddetinin türü ilişkinin devamlılığı konusunda önemlidir. Birkaç katılımcı fiziksel ve cinsel şiddet yaşanan bir ilişkinin haricinde ilişkinin kurtarılabilirliğine inanmaktadır. İlişkinin sonlanması gerektiğini düşünen katılımcılar ise şiddet yaşanan bir ilişkide şiddetin sürekli olarak tekrarlanacağını ve zorlamanın bir anlamı olmadığını savunmaktadırlar. Bu açıklamalar, bireyler tarafından şiddetin kabul edilemez olduğunu ortaya koyarak şiddete yönelik farkındalık düzeyinin arttığını gösteriyor olabileceği düşünülmektedir (Çimen, 2018).

Genel olarak mevcut araştırmanın bulguları incelendiğinde, kadınların ve erkeklerin

benzer şekilde şiddete maruz bırakıldıkları ve şiddet uyguladıkları bilgisine ulaşılmıştır. Bu bulgu, alan yazında şiddetin çift yönlü olduğunu gösteren çalışmaları destekler niteliktedir (Bilican-Gökkaya ve Öztürk, 2021). Ancak erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha az duygusal tepkiler verdikleri, hayatlarının daha az etkilendiği ve destek almaya daha az meyilli oldukları dikkat çeken bir bulgudur. Literatür incelenmesi sonucunda, flört şiddetinin cinsiyetler arası karşılaştırmasını yapan başka bir çalışmada da benzer bulgular elde edilmiştir (Ansara ve Hindin, 2011). Erkekler, çevredeki insanlar tarafından dalga geçileceğini ve kendilerine inanılmayacağını sanmaktadır. Bu sebeple duygularını bastırdıkları ve yok saydıkları görülmektedir. Tüm bunların, toplumsal cinsiyet rollerinin ve ataerkil düzenin getirisi olduğu düşünülmektedir (Lewis ve Fremouw, 2001; Adak, 2013).

5.1 Araştırmanın Sınırlılıkları ve Öneriler

- Araştırma, amaçlı örnekleme yöntemi ile gerçekleştirilmiş olup araştırmaya gönüllü olarak katılım gösteren, Türkiye’de yaşayan, 24-32 yaş aralığında olan, evli olmayan ve hayatının herhangi bir zaman diliminde romantik ilişki deneyimine sahip olan heteroseksüel kadın ve erkek bireylerden oluşmaktadır. Dolayısıyla araştırmanın bulguları sınırlıdır ve evrene genellenememektedir.
- Araştırmada 18-40 yaş arasındaki genç yetişkinlere ulaşabilmek hedeflenmiştir ancak 24-32 yaş arasındaki bireylere ulaşılabilmiştir. Benzer bir çalışma hedeflenen yaş aralığındaki kişilere ve farklı yaş gruplarına yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmanın örnekleme, yalnızca heteroseksüel olan katılımcılardan oluşmaktadır. Diğer araştırmacılar flört şiddeti deneyimlerine sahip olan LGBTİQ+ bireyleri kapsayan araştırmalar yürütebilirler.
- Araştırmanın verileri, araştırmanın yürütüldüğü zaman ile sınırlıdır. Sonraki çalışmalarda boylamsal çalışma yöntemi uygulanabilir.
- Katılımcılar ile sadece tek bir derinlemesine görüşme yapılmıştır. Toplam 10 görüşme elde edilmiştir. Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda birden fazla görüşme veya odak grup görüşmeleri yapılabilir.
- Araştırmaya başvuran bireylerin çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır, erkek katılımcılara ulaşmakta güçlük çekilmiştir. Araştırmanın örnekleme her ne

kadar 5 kadın ve 5 erkekten oluşuyor olsa da gönüllü erkek sayısı oldukça az olmuştur. Gelecekte yapılacak olan benzer çalışmalarda araştırma örnekleminde daha çok erkek katılımcının bulunmasına dikkat edilebilir.

- Araştırmanın örneklemine bakıldığında 10 katılımcı arasında 4 psikolog ve 1 psikolojik danışman olduğu görülmektedir. Araştırma verilerini bu durumun etkilediği düşünülmektedir. Gelecekte bu konuda yapılacak çalışmalarda birbirinden farklı meslek gruplarına yer verilebilir.
- Araştırma örneklemini sadece Türkiye’de yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Gelecekte yapılacak olan benzer çalışmalarda yurt dışında yaşayan Türklere de yer verilebilir.
- Flört şiddetine yönelik koruyucu faktörlerin yer aldığı önleyici çalışmalar ve müdahale programları daha çok yaygınlaştırılabilir.
- Flört şiddetine yönelik yapılacak olan benzer çalışmalarda nicel ve nitel bulguların bir arada bulunduğu karma desenli çalışmalar yapılabilir.

5.2 Sonuç

Araştırmanın genel amacı, bireylerin flört şiddetine ilişkin deneyimlerinin nitel araştırma çerçevesinde yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile incelenmesidir. Bireylerin deneyimlerini anlamak ve anlamlandırmak hedeflenmiştir. Bu araştırma ile, bireylerin flört şiddetini nasıl tanımladıklarını, flört şiddeti türlerinden en çok hangilerine maruz kaldıkları ve hangilerini uyguladıkları, flört şiddeti yaşantısı anında ve sonrasında nasıl tepki verdikleri ve ne hissettikleri, flört şiddetinin ortaya çıkma sebeplerini, flört şiddetinin bireyin hayatına ne şekilde etki ettiğini, flört şiddetine rağmen ilişkiyi sürdürme sebeplerini, flört şiddetinin aile içi şiddet öyküsüyle nasıl bir ilişkisinin olduğunu ve flört şiddeti yaşanan bir ilişkinin kurtarılıp kurtarılamayacağına dair görüşleri görmek mümkün olmuştur. Literatürde flört şiddetine ilişkin çalışmalarda artış olduğu dikkati çekmektedir ancak nitel çalışmalar konusunda hala eksik olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın, flört şiddeti deneyimlerinin YFA ile incelenmesi bakımından alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, B., Karakoyun, A.R., Aslan-Yüksel, N., Akca, F., Demir-Akca, A.S. ve Ayoğlu, F.N.** (2018). Tıp fakültesi 5. ve 6. sınıf öğrencilerinde flört şiddetinin değerlendirilmesi. *Konuralp Tıp Dergisi*, 10(2):168-174.
- Adak, N.** (2013). Madalyonun Öteki Yüzü: Erkeğe Yönelik Şiddet. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*. 16(2), 2-28.
- Akcan, G.** (2020). Flört Şiddeti: Psikopatolojik Bir Değerlendirme. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 5(2), 72-87.
- Akdağ, İ.** (2020). Çatışma teorisi bağlamında tarihsel-toplumsal çatışmanın değişen biçimleri üzerine bir inceleme. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 5231-5251.
- Aksoy, İ.** (2021). *Türkiye'deki üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaygınlığı ve stresle başa çıkma tarzlarıyla ilişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akış, N., Korkmaz, N.H., Taneri, P.E., Özkaya, G. ve Güney, E.** (2019). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti sıklığı ve etkileyen etmenler. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 4(3), 294-300.
- Ali, P. A.** (2016). A literature review of intimate partner violence and its classifications. *Aggression and Violent Behavior*, 31, 16-25.
- Ansara, D. ve Hindin, M.** (2011), Psychosocial Consequences of Intimate Partner Violence for Women and Men in Canada, *Journal of Interpersonal Violence* 26(8) 1628–1645
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F.** (2008). *Ankara'da iki Hemşirelik Yüksekokulu'nun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması*, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara.
- Atakay, C.** (2014). Romantik yakın ilişkilerde şiddetin öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 2(3), 1-9.
- Aydöner, N. H.** (2018). *Kadınlarda şiddete maruz kalma durumu ile sosyal destek algısı, depresyon ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiler: karşılaştırmalı bir çalışma* (Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi).
- Ayral, S.** (2021). *Flört şiddetine yönelik tutumların çelişik duygulu cinsiyetçilik ile şiddetin ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bailey. K.** (2021). *Intimate Partner Violence*, Springer Nature Switzerland.

- Baker, C. K., ve Helm, S.** (2011). Prevalence of intimate partner violence victimization and perpetration among youth in Hawai'i. *Hawaii medical journal*, 70(5), 92.
- Bal, N.** (2014). *Sosyolojide Şiddet Kavramı*, 6-22. <https://yurtvedunyadergisi.files.wordpress.com/2014/02/6-3.pdf>
- Baldan, G. ve Avşar, N.** (2017). Flört Şiddeti. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 41-44.
- Bartz, A. ve Ehrlich, B.** (2011). Don't be offended by online-dating rejection, <http://edition.cnn.com/2011/TECH/web/04/14/online.dating.netiquette/index.html> adresinden 23.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Başkale, H.** (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bell, K. ve Naugle, A. E.** (2008). Intimate partner violence theoretical considerations: Moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 28(7), 1096-1107.
- Betz, J.** (1977). Violence: Garver's Definition and a Deweyan Correction, *Ethics*, 87(4), 339-351.
- Bilican-Gökkaya, V., Öztürk, M.** (2021). Çocukluktaki Aile İçi Şiddet Öyküsü ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(4), 219-240.
- Birimoğlu, C.** (2012). *Gaziantep Üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin şiddete bakışları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Bookwala, J., Frieze, I. H., Ryan, K. ve Smith, C.** (1992). Predictors of Dating Violence: A Multivariate Analysis. *Violence and Victims*, 7(4), 297-311.
- Bonomi, A. E., Anderson, M. L., Nemeth, J., Rivara, F. P. ve Buettner, C.** (2013). History of Dating Violence and the Association with Late Adolescent Health. *BMC Public Health*, 13(1), 821.
- Boyatzis, R.E.** (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*. Sage.
- Büyükeskil, M.** (2021). *Üniversite öğrencilerinde dürtüsellik ve ebeveynlik biçimlerinin flört şiddetine yönelik tutumu yordaması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Carlson, B. E.** (1996). Dating Violence: Student Beliefs About Consequences. *Journal of Interpersonal Violence*, 11(1), 3-18.
- Chan KL., Straus MA., Brownridge DA., Tiwari A. ve Leung WC.** (2008) Prevalence of dating partner violence and suicidal Ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery and Women's*, 53, 529-537.
- Cinal, B.** (2018). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleriyle ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği** (2018). *Gençlerle güvenli ilişkiler üzerine çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar için El Kitabı*. İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği.
- Clark, M. S. ve Lemay Jr, E. P.** (2010). Close relationships. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert, ve G. Lindzey (Eds.), *Handbook of Social Psychology*, 898–940.
- Cornelius, T. L., & Resseguie, N.** (2007). Primary and secondary prevention programs for dating violence : A review of the literature. *Aggression and Violent Behavior, 12*, 364–375.
- Cramer, D.** (2002). Linking conflict management behaviours and relational satisfaction: The intervening role of conflict outcome satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships, 19*(3), 425-432.
- Creswell, J. W.** (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. New York: Sage.
- Creswell, J.W.** (2016). *Araştırma Deseni (Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları)*, Selçuk Beşir Demir (çev. ed.), 2. Baskı, Ankara: Eğiten Kitap.
- Çakalöz, D. K., Çoban, A. ve Irmak, A.** (2020). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencilerinin flört şiddet kapsamındaki davranışlara ilişkin görüşleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 4*(2), 100-106.
- Çakır-Koçak, Y. ve Öztürk-Can, H.** (2019). Flört Şiddeti: Tanımı, Sınıflaması ve Değerlendirmesi. (F, Öz-başaran, (Ed.) Türkiye Klinikleri Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, 43-53. *Toplumsal Cinsiyet ve Kadın*. 1.Baskı. Ankara.
- Çardak, D.** (2022). *Mansplining ile nasıl başa çıkılır?*. <https://boboscope.com/icerik/mansplining-ile-nasil-basa-cikilir> adresinden 24.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Çimen, O.** (2018). *Heteroseksüel gençlerin flört şiddetine yönelik söylemleri* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demir, S.** (2014). *An Interpretative Phenomenological Analysis Of Shame In Adult Women And Compassion Focused Group Intervention With Schema Therapy Techniques*. Unpublished doctoral dissertation, Middle East Technical University, Ankara.
- Demir, G. ve Biçer, S.** (2017). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma Durumları ve Etkileyen Faktörler. *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 12*(13), 171-188. doi:10.7827/TurkishStudies.11639
- Demir, P.** (2021). *Gençlik algısı: 'genç yaşam dünyası' ile ilgili gençler üzerine bir araştırma*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Demirtaş, H.A.** (2004). *Yakın İlişkilerde Kıskançlık (Bireysel, İlişkisel Ve Durumsal Değişkenler)*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

- Dietrich, L. C.** (1998). *Chicana adolescents: Bitches, 'ho's, and schoolgirls*. Greenwood Publishing Group.
- Dikmen, H. A., Özyayın, T., ve Yılmaz, S. D.** (2018). Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (2), 170-176.
- Dursun, Y.** (2011). Şiddetin İzini Sürmek: Şiddet Nedir?. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(12), 1-18.
- Efe, F.** (2021). *Flört şiddetinin ayrışma-bireyleşme ve bağlanma stilleri ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Ergin, N., Bayram, N., Alper, Z., Selimoğlu, K. ve Bilgel, N.** (2005). Domestic Violence: A Tragedy Behind the Doors. *Women Health*, 42, 35-51.
- Eslek, D., Kızıltepe, R., ve Yılmaz-Irmak, T.** (2021). Flört Şiddetini Anlamak: Nitel Bir Çalışma. *Türk Psikoloji Yazıları*, 24 (48), 53-67
- Evrım Ağacı** (2022). <https://evrimagaci.org/dijital-flort-siddetinin-basamaklari-lovebombing-ghosting-ve-gaslighting-nedir-10844> adresinden 15.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Fidan, F. ve Yeşil, Y.** (2018). Nedenleri ve sonuçları itibariyle flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 16-24.
- Finley L.L.** (2011) Dating violence, *Encyclopedia of School Crime and Violence*, 130-132. Santa Barbara: ABC-CLIO.
- Flake, D. F.** (2005). Individual, family, and community risk markers for domestic violence in Peru. *Violence Against Women*, 11(3), 353-373.
- Foshee V.A., Reyes, H.L.M., Ennett, S.T., Suchindran, C., Mathias, J.P., Karriker-Jaffe, K.J., Bauman, K.E. ve Bencfield, T.S.** (2011). Risk and protective factors distinguishing profiles of adolescent peer and dating violence perpetration. *Journal of Adolescent Health*, 48(4), 344-350.
- Gagné MH., Lavoie F. ve Hébert M.** (2005). Victimization during childhood and revictimation in dating relationships in adolescent girl. *Child Abuse Neglect*, 29(10), 1155—1172.
- Giordano, P. C., Kaufman, A. M., Manning, W. D., ve Longmore, M. A.** (2015). Teen dating violence: The influence of friendships and school context. *Sociological focus*, 48(2), 150-171.
- Gordon, S.** (2022). *What is gaslighting?*. <https://www.verywellmind.com/is-someone-gaslighting-you-4147470> adresinden 24.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W.** (2000). The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14-year period. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 737–745.
- Gönüllü Psikolog** (2020). *Bir duygusal şiddet türü olarak love bombing (sevgi bombardımanı)*. <https://gonullupsikolog.org/blog/bir-duygusal-siddet-turu-olarak-love-bombing-sevgi-bombardimani-> adresinden 24.02.2022

tarihinde erişilmiştir.

- Guba, E. G., ve Lincoln, Y. S.** (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Educational Communication and Technology Journal*, 30 (4), 233-252.
- Güçkan, N.** (2021). *Cinsiyetçi bir kavram: mansplaining*. <https://www.dsip.org.tr/index.php/yayinlar/85-marksistorg/1358-cinsiyetci-bir-kavram-mansplaining> adresinden 24.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Gündüz, G.** (2019). *İlişkisel Kültürel Kurama Dayalı Programın Üniversite Öğrencisi Kadınların Flört Şiddeti Tutumlarına, Çatışma Çözmelerine ve İlişkilerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güneri, O. Y., Aydın, G., ve Skovholt, T.** (2003). Counseling needs of students and evaluation of counseling services at a large urban university in Turkey. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 25(1), 53-63.
- Halpern, C. T., Kupper, L. L., Martin, S. L., Oslak, S. C. ve Young, M. L.** (2001). Partner Violence Among Adolescents in Opposite-Sex Romantic Relationships: Findings From the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *American Journal of Public Health*, 91(10), 1679-1685.
- Hassija, C.M., Robinson, D., Silva, Y., ve Lewin, M.R.** (2018). Dysfunctional Parenting and Intimate Partner Violence Perpetration and Victimization among College Women: the Mediating Role of Schemas. *Journal of Family Violence*, 33, 65-73.
- Holloway, I., ve Wheeler, S.** (1996). *Qualitative research for nurses*. Oxford: Blackwell Science Ltd.
- İftar, M.** (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.** (2008). *Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı*. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.** (2016). *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı*. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Karaçay, E.** (2021). *Genç yetişkinlerde çocukluk çağı travmalarının, bağlanma stillerinin ve benlik saygısının flört şiddetine yönelik tutumları üzerindeki yordayıcı etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Karadayı, A.** (2020). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısı ve çelişik duygulu cinsiyetçiliğin flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kaura, S. A. ve Lohman, B. J.** (2007). Dating Violence Victimization, Relationship Satisfaction, Mental Health Problems, and Acceptability of Violence: A Comparison of Men and Women. *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381. doi:10.1007/s10896007-9092-0

- Kayı, Z., Yavuz, M. F. ve Arıcan, N.** (2000) Kadın üniversite gençliği ve mezunlarına yönelik cinsel saldırı mağdur araştırması. *The Bulletin of Legal Medicine*, 5(3), 157-163.
- Kılınçer, A. S. ve Tuzgöl-Dost, M.** (2014). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*. 5(42), 160-172.
- Kocadaş, B., Özbulut, M. ve Özgür, Ö.** (2010). *Gençlik ve Şiddet Toplumsal Alanda Şiddetin Yükselişi*. 1. Baskı. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Kocamanoğlu, F. N.** (2021). *Geç ergenlik döneminde flört şiddeti ile çocukluk çağı ruhsal travmaları ve ruhsal belirtiler arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kurdek, L. A.** (1994). Conflict resolution styles in gay, lesbian, heterosexual nonparent, and heterosexual parent couples. *Journal of Marriage and the Family*, 705-722.
- Kütük-Yılmaz, P.** (2021). *Genç yetişkinlerde çatışma stilleri, çocukluk çağı travmaları ve yakın ilişkiler: Karma bir araştırma*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Lewis S.F. ve Fremouw W.** (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 105-127.
- Lu, Yu, Youngju Shin, Vi D. Le Vd** (2020). "Prevalence Of Teen Dating Violenceand The Associations Withsubstance Use And Externalizingbehaviors In Nicaraguanearly Adolescents". *Health Education*, 120 (2): 165-177.
- Martin, C. E., Houston, A. M., Mmari, K. N. ve Decker, M. R.** (2012). Urban teens and young adults describe drama, disrespect, dating violence and help-seeking preferences. *Maternal and Child Health Journal*, 16(5), 957-966.
- Matud, M.P.** (2007). Dating violence and domestic violence. *Journal of Adolescent Health*, 40(4), 295-297.
- Mihçioğur, S. ve Akın, A.** (2015). Flört şiddeti "şiddetli sevgi". *Sağlık ve Toplum*, 915.
- Murray, C. E. ve Kardatzke, K. N.** (2007). Dating violence among college students: key issues for college counselors. *Journal of College Counseling*, 10(1), 79-89.
- Ocak, G. T.** (2021). *Psikolojik şiddet nasıl fark edilir?* Erişim tarihi: 18 Haziran 2022. Erişim Adresi: <https://www.milliyet.com.tr/pembenar/psikolojik-siddet-nasil-fark-edilir-6449936>
- Offenhauer, P. ve Buchalter, A.** (2011). *Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography*. Library of congress.
- Ögel, K., Tari, I. ve Eke, C. Y.** (2006). *Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme*. Yeniden Yayınları. İstanbul

- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, F., Oransay, K., ve Ölmez, İ.** (2002). *Bir Grup Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Konusundaki Görüşleri, Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 13(1), 20-28.
- Özdere, M. ve Kürtül, N.** (2018). Flört şiddeti eğitiminin, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutumlarına etkisi. *Social Science Development Journal*. 3(9), 123-136.
- Özkan, M.** (2019). *Flört Şiddetini Önlemeye Yönelik Sivil Toplum Çalışmalarına Dair Bir Değerlendirme: Flört Şiddeti Deneyimlerinden Öneriler*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, I. H.** (2021). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Öztürk, N.** (2017). Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti Broşürü. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. <https://cinselsiddetlemucadele.org/2017/06/26/gencler-arasi-iliskilerde-flortsiddeti-brosuru-cikti/> adresinden alındı
- Parlak, S.** (2018). *Gençlerde partnere yönelik şiddet ve önlenmesi: Bir karma yöntem çalışması* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Pelenk, V.** (2019). Psikolojik işkence: gaslighting. <https://www.milliyet.com.tr/pembenar/aile-terapisti-volkan-pelenk/psikolojik-iskence-gaslighting-2907073> adresinden 24.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Pietkiewicz, I., ve Smith, J.A.** (2014). A practical guide to using interpretative phenomenological analysis in qualitative research psychology. *Psychological Journal*, 20(1), 7-14.
- Pradubmook-Sherer, P.** (2009). Prevalence and Correlates of Adolescent Dating Violence in Bangkok, Thailand. *The Journal of Sociology & Social Welfare*., 36 (1), 9-37.
- Psychology Today** (2015). Why ghosting hurts so much?, <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/living-forward/201511/why-ghosting-hurts-so-much> adresinden 23.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Qu, J., Wang, L. ve Zhao, J.** (2018) Correlates of attitudes toward dating violence among police cadets in China. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 6206, 48884903.
- Quander Wooldridge, L. ve Engle, G.** (2021). What is ghosting? here's how to know if you're being ghosted—and how to avoid doing it yourself. <https://www.menshealth.com/sex-women/a25560707/what-is-ghosting/> adresinden 23.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Sakarya, A.K.** (2013). *Üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddet* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Samakow, J.** (2014). 'Ghosting:' the 21st-century dating problem everyone talks about, but no one knows how to deal with, https://www.huffpost.com/entry/ghosting-dating-_n_6028958 adresinden 23.02.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Sharts-Hopko, N. C.** (2002). Assessing rigor in qualitative research. *Journal of the Association of Nurses In Aids Care*, 13(4), 84-86.
- Shen, A. C.** (2013). Dating Violence and Posttraumatic Stress Disorder Symptoms in Taiwanese College Students: The Roles of Cultural Beliefs. *Journal of Interpersonal Violence*. 29 (4), 635-658.
- Shulman, S.** (2003). Conflict and negotiation in adolescent romantic relationships. In P. Florsheim (Ed.), *Adolescent romantic relations and sexual behavior: Theory, research, and practical implications*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Sırım, M.** (2021). *Genç yetişkinlerde flört şiddeti mağduriyeti ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Silverman, J. G., Raj, A., Mucci, L. A., ve Hathaway, J. E.** (2001). Dating violence against adolescent girls and associated substance use, unhealthy weight control, sexual risk behavior, pregnancy, and suicidality. *Jama*, 286(5), 572-579.
- Smith, D.W., Letourneau, E.J., Saunders, B.E., Kilpatrick, D.G., Resnick, H.S. ve Best, C.L.** (2000). Delay in disclosure of childhood rape: Results from a national survey. *Child Abuse & Neglect*, 24, 273–287.
- Smith, J.A. & Osborn, M.** (2009). *Interpretative phenomenological analysis*. In J.A. Smith (Ed.), *Qualitative psychology: a practical guide to research methods*. Sage, London.
- Smith, J.A.** (1996). Beyond the divide between cognition and discourse: using interpretative phenomenological analysis in health psychology. *Psychology and Health*, 11, 261-271.
- Smith, J. D. ve Rhodes, J. E.** (2015). Being depleted and being shaken: An interpretative phenomenological analysis of the experiential features of a first episode of depression. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 88, 197–209.
- Smith, M.** (2004). Parental mental health: disruptions to parenting and outcomes for children. *Child & Family Social Work*, 9(1), 3-11.
- Solmuş, T.** (2012). *Bağlanma evlilik ve aile psikolojisi*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Straus, M. A.** (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review*, 30(3), 252-275.
- Strauss, A. ve Corbin, J.** (2014). *Basics Of Qualitative Research Techniques*. New York: Sage Publications.
- Subaşı, N. ve Akın, A.** (2003) Kadına yönelik şiddet: nedenleri ve sonuçları: Toplumsal cinsiyet, sağlık ve kadın. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Hacettepe Yayınları.

- Sünetçi, B., Say, A., Gümüštepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç. ve Yalçın, M.** (2016). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 16(1), 56-83.
- Şahin, Ö.** (2020). *Babaları tarafından cinsel istismara maruz bırakılan kız çocuk annelerinin öznel yaşantılarının nitel olarak incelenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Şener, G. ve Abınık, N.** (2021). *Türkiye’de Dijital Şiddet Araştırması*. Toplumsal Bilgi ve İletişim Derneği.
- TOG** (2018). *Flört şiddeti hakkında bilgilendirme broşürü*. İstanbul: Toplum Gönüllüleri Vakfı.
- Toplu, E. ve Hatipoğlu-Sümer, Z.** (2011, Ekim). Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri. *XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, Selçuk, İzmir.
- Türk ,B., Hamzaoglu, N. ve Yayak, A.** (2020) Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences*, 17(1), 73-81.
- Türk Dil Kurumu.** (2021). Büyük Türkçe Sözlük-Şiddet. <http://www.tdk.gov.tr>. (29 Kasım 2021).
- Ünsal, A.** (1996). Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi. *Cogito-Şiddet-Dergisi*, 5(6-7), 29-36.
- Ünüvar, M. C.** (2022). *Genç yetişkinlerin flört şiddetinde cinsel mitler, özgüven ve yaşam doyumunun yordayıcı rolü* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Vagi, K.J., Olsen, EOMs, Basile, K.C. ve Vivolo-Kantor, A.M.** (2015) Teen dating violence (physical and sexual) among US High School students: Findings from the 2013 National Youth Risk Behavior Survey. *JAMA Pediatrics*, f69(5), 474-82.
- Wade Francis, C.** On violence, *The Journal of Philosophy*, vol 68, No:12, 369-377, s.370.
- Wagnild, G. M., & Young, H. M.** (1993). Development and psychometric. *Journal of nursing measurement*, 1(2), 165-17847.
- Wolfe, D. A., Scott, K. ve Crooks C.** (2005). *Abuse and violence in adolescent girls’ dating relationship. Handbook of behavioral and emotional problems in girls*. First edition.(Bell DJ, Foster SL, Mash EJ ed). New York: Kluwer Plenum Publishers.
- World Health Organization** (2002). World Report on Violence and Health. Geneva.pp:30.http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42495/1/9241545615_eng.pdf (Erişim tarihi:24.11.2021)
- Yavuzer, Y.** (2011). Okullarda saldırganlık/şiddet: Okul ve öğretmenle ilgili risk faktörleri ve önleme stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 43-61.
- Yeni Benlik** (2022). Aşk bombardımanı (love bombing) nedir?. <https://yenibenlik.com/blog/ask-bombardimani-love-bombing-nedir> adresinden 24.02.2022 tarihinde erişilmiştir.

- Yıldırım, A. C.** (2019). *Türk kadın üniversite öğrencilerinde yakın partner şiddeti ve yeme bozukluğu davranışları arasındaki ilişkide kendini suçlamanın rolü* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, S.** (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Yıldız, M.** (2016). *Romantik ilişkilerde şiddetin ana baba tutumları ve benlik saygısı ile ilişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa: Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yörük-Tepe, İ.** (2021). *Üniversite öğrencilerinin aşka ve flört şiddetine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yöyen-Güneri, E.** (2017). Şiddet Türleri ve Kişilik Özellikleri. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(1), 35-50.

EKLER

Ek 1: Bilgilendirilmiş Onam Formu

Değerli katılımcı,

Bu araştırma, Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Maçkalı danışmanlığında İstanbul Gedik Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Dilanur Zontul tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmanın amacı bireylerin romantik ilişki içerisinde şiddet olarak değerlendirdikleri deneyimlerini incelemektir. Çalışmanın yürütülebilmesi için İstanbul Gedik Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izin alınmıştır.

Çalışmaya katılımınız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Görüşme yaklaşık 45-60 dakikanızı alacaktır. Görüşme ses kaydına alınacaktır ve deşifre yapıldıktan sonra silinecektir. Yanıtlarınız ve kimlik bilgileriniz gizli tutulacak ve vereceğiniz bilgiler araştırmacı tarafından değerlendirilip, yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Araştırmadan sağlıklı sonuçlar elde edilebilmesi için tüm soruları samimi ve dürüst bir şekilde cevaplamamız oldukça önemlidir. Görüşme esnasında herhangi bir rahatsızlık hissederseniz, görüşmeyi yarıda bırakabilirsiniz. Görüşmedeki sorulardan ötürü, herhangi bir psikolojik zorlanma yaşarsanız, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Psikolojik Danışma Birimi'ne başvurarak ücretsiz destek alabilirsiniz.

Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak veya yorum yapmak isterseniz, İstanbul Gedik Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Dilanur Zontul ile ..... adresinden iletişime geçebilirsiniz. Çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman yarıda kesebileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı kullanılmasını kabul ediyorum.

ONAYLIYORUM:

Ek 2: Demografik Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz: ( ) Kadın ( ) Erkek ( ) Diğer: .....
2. Yaşınız: .....
3. Mesleğiniz: .....
4. Eğitim durumunuz:
( ) İlkokul mezunu ( ) Ortaokul mezunu ( ) Lise mezunu
( ) Üniversite öğrencisi/mezunu ( ) Yüksek lisans/doktora
5. Bölümünüz (Lisans/Yüksek lisans/Doktora öğrencisi iseniz): .....
Çalışma durumunuz:.....
7. Gelir durumunuz:
( ) Alt ( ) Alt-Orta ( ) Orta ( ) Üst-Orta ( ) Üst
8. Kiminle birlikte yaşıyorsunuz?
( ) Aile ( ) Arkadaş ( ) Yakın partner/sevgili ( ) Yalnız
9. Hayatınızın büyük bir çoğunluğunu geçirdiniz yer:
( ) Köy ( ) İlçe ( ) Şehir ( ) Büyük Şehir
10. Romantik ilişki durumunuz:
( ) İlişkisi yok ( ) İlişkisi var ( ) Diğer: .....
11. Mevcut bir ilişkiniz var ise ne kadar süredir berabersiniz? .....
12. Daha önce romantik ilişkiniz/ilişkileriniz oldu mu?
( ) Evet ( ) Hayır
13. Daha önce romantik ilişkiniz olduysa en uzun ilişkiniz ne kadar sürdü? .....
14. Herhangi bir psikiyatrik rahatsızlığınız var mı?
( ) Evet ( ) Hayır Evet ise belirtiniz: .....
15. Daha önce psikoterapi hizmeti aldınız mı? Aldıysanız şikayetiniz neydi?.....

Ek 3: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

1-Flört şiddetini nasıl tanımlarsınız?

2-Size göre flört şiddeti türleri neler olabilir?

3-Hayatınızın herhangi bir döneminde herhangi bir romantik ilişkinizde şiddet eylemi gerçekleşti mi? Gerçekleştiyse kim tarafından şiddet uygulandı?

4-Gerçekleşen flört şiddeti eylemi hangi konu(/lar)dan dolayı ortaya çıktı? Yaşadığınız olaylardan bahsedebilir misiniz?

5-Romantik ilişki içerisinde partnerinize öfkelendiğinizde nasıl bir davranış sergiliyorsunuz?

6-Flört şiddeti eylemi gerçekleştikten sonra sizin ve/veya partneriniz nasıl tepki verdiniz?

7-Romantik ilişkiniz içerisinde şiddet eylemi gerçekleşince nasıl hissettiniz? O anlarda içinizden neler geçti, yaşadıklarınızı (duygu, düşüncelerinizi, bedeninizdeki duyumları) tarif edebilir misiniz?

8- Romantik ilişki içerisinde deneyimlediğiniz şiddet hayatınızı nasıl etkilemiş olabilir? En çok hangi alanı ne şekilde etkilemiş olabilir?

9-Flört şiddetinin gerçekleşme sebepleri ne olabilir?

10-Sizece flört şiddeti yaşayan partnerlerin ilişkilerini sürdürme sebepleri neler olabilir?

11-Çocukluk döneminizde hatırladığınız kadarıyla anne ve babanızın ilişkisi nasıldı? Herhangi bir şiddet eylemi gerçekleşiyor muydu? Gerçekleştiyse bu durum sizi nasıl etkilemiş olabilir?

12-Ebeveynlerinizin veya çevrenizdeki çiftlerin ilişki biçimlerinin kendi romantik ilişkilerinizi etkilediğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız, nasıl etkiliyor olabilir?

13- Flört şiddeti yaşadığınız ilişkinizi bitirmek istediğiniz oldu mu? Olduysa o an neler hissettiniz? Partneriniz bu duruma nasıl bir tepki verdi?

14-Flört şiddetini yaşadığınız ilişkinizdeki deneyimleriniz sonucunda herhangi bir psikolojik/sosyal destek aldınız mı? Böyle durumlarda ulaşabileceğiniz

kişiler/kurumlar vs var mıdır?

15-Sizce şiddet eylemi gerçekleşen bir ilişki kurtarılabilir mi? İlişkiyi daha güvenli hale getirmek için neler yapılabilir?

16-Bu görüşmeyi gerçekleştirirken neler hissettiniz?

ÖZGEÇMİŞ

EĞİTİM:

- Lisans: İstanbul Ticaret Üniversitesi – Psikoloji (%30 İngilizce) – 2014-2019
- Yüksek Lisans: İstanbul Gedik Üniversitesi – Klinik Psikoloji – 2019-2022

MESLEKİ DENEYİM:

- Psikolog – Oysa Akademi – 2022 Ocak - Halen devam ediyor
- Psikolog – Sabuncu Psikoloji – 2020 Aralık – 2022 Ocak
- Psikolog – Divan Psikoloji – 2020 Nisan – 2020 Kasım

GÖNÜLLÜLÜK DENEYİMİ:

- Eğitim Koordinatörü – Bir Küçük Mucize Derneği (2018-2020)
- Proje Asistanı – Tüvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfı (TOÇEV) (2018)
- Travma, Afet ve Kriz Birimi Üyesi – Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi (2018-2019)
- Aile Rehberi – Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı (2018-2019)
- İstanbul Yerel Yapılanma Başkanı – Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu (TPÖÇG) (2017-2018)

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR VE SUNUMLAR:

- “Romantik İlişkilerde Şiddet” , 3. Psikoloji ve Yaşam Günleri, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Şubat 2022.
- “Flört Şiddeti ve Güvenli İlişkiler”, İstanbul Teknik Üniversitesi, Aralık 2019.
- ZONTUL, D., CESUR, G. (2019). Bireylerin Aleksitimi Düzeyleri ile Davranışsal İnhibisyon ve Davranışsal Aktivasyon Düzeylerinin Kişilerarası İlişkilerine Etkisi, 23. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Temmuz.

SERTİFİKALAR:

- EMDR (Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme) Eğitimi, Roy Kiessling, EMDRIA-TR, 2021.
- Bilişsel Davranışçı Terapi Eğitimi, Doç. Dr. Nurhan Fıstıkçı, 2020.
- MOXO Dikkat Testi Eğitimi, MOXO Türkiye, 2020.